

Xəbər
Bakıda evə basqın edən şəxslər kişini öldürüb, arvadını yaraladılar
yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 9 iyul 2019-cu il Çərşənbə axşamı № 143 (7313) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Cahangir Hacıyevin siyasi məhbus elan olunması ehtimalı süngü ilə qarşılandı

Novella Cəfəroğlu: "Bankı dağıdıb talan edən insanı necə siyasi məhbus elan etmək olar?"
yazısı səh.4-də

Azərbaycan diplomatiyasının tarixi: Ermənistanda ilk konsulumuz
yazısı səh.9-da

Qarabağ cəbhəsində "tufanqabağı sakitlik"
yazısı səh.11-də

Bakı-Ağstafa sərnişin qatarının fəaliyyəti müvəqqəti dayandırılır
yazısı səh.7-də

Gürcüstanda həm Rusiya əleyhinə, həm də lehinə mitinqlər davam edir
yazısı səh.5-də

Şəki dünyanın 1113 təbii və mədəni irs nümunəsi arasında
yazısı səh.10-da

Deputatlardan kimin övladı rəsmi qurumlarda işləyir - siyahı
yazısı səh.7-də

Ərəblər Bakının kirayə ev bazarını canlandırıdılar
yazısı səh.10-da

Fransada yaşayan "əsrin bank oğrusu" Qazaxıstanı qarışdırır
yazısı səh.12-də

Söyüş söymək - mənəviyyətə ziyan, sağlamlığa faydalı...
yazısı səh.14-də

S-400-lərin ilk partiyası Türkiyəyə göndərilmək üçün hazırdır
yazısı səh.12-də

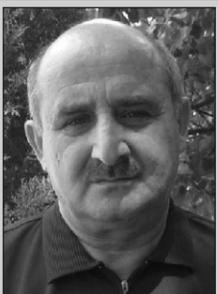
ERMƏNİSTAN YENİ XAOS ASTANASINDA - ABS PAŞINYANA ƏVƏZ AXTARIR

Son rəy sorğularına görə, işğalçı ölkənin prezidentinin nüfuzu baş naziri üstələyib; inqilab lideri Ermənistanın 2-ci şəxsinə çevrilir - səbəblər; Paşinyan tərəfdarlarının çoxluqda olduğu parlament yeni prezident də seçə bilər, ancaq bu, xilas yoludurmu?..

Müxalifət partiyalarından AŞ PA məruzəçisinə sərt sözlər

Sərdar Cəlaloğlu: "Avropa Şurası heç bir mənası qalmayan quruma çevrilib, onun təmsilçisi ilə hansısa görüşün mənası yoxdur"
yazısı səh.5-də

Çingiz Qənizadə: "Bu günədək bir hakim qanunsuz qərar çıxartdığına görə məsuliyyətə cəlb olunmayıb"
yazısı səh.6-da

Kəramət Böyükçöl: "İkinci Mahmud ağır vəziyyətdə yaşamırdı, evsizlik problemi yoxuydu, işləyirdi, sadəcə, taledir"
yazısı səh.4-də

Azay Quliyev
2022-ci ilə qədər ATƏT PA-nın vitse-prezidenti seçildi
yazısı səh.2-də

Prezident İlham Əliyev İtaliyalı nazirin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etdi

Prezident İlham Əliyev iyulun 8-də İtaliyanın turizm, meşəçilik, qida və kənd təsərrüfatı naziri Gian Marko Centinaionun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AzərTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Azərbaycan-İtaliya ikitərəfli münasibətlərinin yüksək səviyyədə olduğunu, siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə əlaqələrimizin genişlənməsindən məmnunluğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev İtaliya Prezidenti Sercio Mattarellanın Bakıya keçən ilki səfərini ölkələrimiz arasında münasibətlərin uğurlu inkişafının göstəricisi kimi dəyərləndirdi. Dövlətimizin başçısı əlaqələrimizin müxtəlif istiqamətləri üzrə konkret işlərin həyata keçirildiyini və əməkdaşlıq üçün yeni imkanların açıldığını dedi. Prezident İlham Əliyev İtaliya şirkətlərinin Azərbaycanda uzun illər uğurla fəaliyyət göstərdiklərini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı müxtəlif səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından önəmini qeyd etdi.

Qəbula görə minnətdarlığını bildiren nazir Gian Marko Centinaio İtaliya ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli münasibətlərin bütün sahələrdə yüksək səviyyədə olduğunu vurğuladı. O, keçən il İtaliya Prezidenti Sercio Mattarellanın ölkəmizə səfərini əlaqələrimizin genişləndirilməsi işinə töhfə verdiyini vurğuladı. Nazir UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasında iştirak etdiyini bildirərək həmin sessiyada "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil olması münasibətilə təbriklərini çatdırdı və bu sessiyanın İtaliya üçün də əlamətdar olduğunu qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin Bakıda keçirilən 43-cü sessiyasının mühüm tədbir olduğunu dedi, bu sessiyada "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi"nin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsini çox əlamətdar və tarixi hadisə kimi dəyərləndirdi və Azərbaycanın qədim tarixə və mədəniyyətə malik olduğunu vurğuladı.

Söhbət zamanı Azərbaycanla İtaliya arasında mədəniyyət və turizm sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair fikir mübadiləsi aparıldı, ölkələrimizin mədəni əlaqələrinin inkişafında dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin heykəlinin Roma şəhərində ucaldılmasının və Azərbaycanın Roma şəhərində aparılan arxeoloji işlərə verdiyi dəstəyin əhəmiyyəti qeyd olundu.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Azay Quliyev 2022-ci ilə qədər ATƏT PA-nın vitse-prezidenti seçildi

"Beynəlxalq aləmdə qazanılan hər bir uğurun arxasında ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin mükəmməl və qətiyyətli siyasəti dayanır"

Lüksemburqda keçirilən ATƏT PA-nın yekun plenaryan iclasında Assambleyanın rəhbər heyətinin seçilməsi ilə bağlı səsvermə keçirilib.

Məlumatla görə, ATƏT PA-nın vitse-prezidenti Azay Quliyev yenidən və yekdilliklə bu vəzifəyə seçilib.

Quliyevin səlahiyyət müddəti 2022-ci ilədək davam edəcək. (Trend)

Azay Quliyev ikinci müddətə ATƏT PA-nın vitse-prezidenti seçilməsini, mühüm beynəlxalq platformada ölkəmizin əldə etdiyi uğuru prezident İlham Əliyevin mükəmməl və qətiyyətli siyasətinin nəticəsi adlandırır. O, twitter hesabında yazıb: "İkinci müddətə ATƏT PA-nın vitse-prezidenti vəzifəsinə yekdilliklə seçilməyim ölkəmizə olan yüksək etimadın və inamın göstəricisidir. Beynəlxalq

aləmdə qazanılan hər bir uğurun arxasında ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevin mükəmməl və qətiyyətli siyasəti dayanır".

FHN çimərliklərdə təhlükəsizlik qaydaları ilə bağlı əhaliyə müraciət etdi

Fövqəladə Hallar Nazirliyi (FHN) çimərliklərdə təhlükəsizlik qaydaları ilə əlaqədar əhaliyə müraciət edib.

APA-nın FHN-in sayına istinadən verdiyi xəbərə görə, müraciətdə bildirilib ki, nəzərdə tutulmamış ərazilərdə çimmək, çimmə zonasının işarələnməmiş sərhədlərindən kənara üzmək, küləkli havada dənizə girmək, çimərlikdə gecələmək, sərxoş halda çimərlikdə olmaq, suda kobud hərəkətlər etmək, çimərlikdə balıq tutmaq, xilasətmə texnikasından başqa digər qayıq və kiçik gəmilərlə çimərliyə daxil olmaq qadağandır.

Müraciətdə qeyd olunub ki, çimərlikdə uşaqlar nəzarətsiz qalmamalı, xəbərdar edici nişan və lövhələrin göstərişlərinə, xilasedicilərin çağırış və tələblərinə sözsüz əməl edilməlidir, eyni zamanda qızmar günəş altında fasiləsiz dayanmaq, hava qaraldıqdan sonra suya daxil olmaq təhlükəlidir.

"Çimərliklərdə istirahət saat 09:00-dan 20:00-dək daha təhlükəsizdir. Təhlükə zamanı 112-yə zəng edin", - müraciətdə bildirilib.

ETSN Xəzəri çirkləndirən 13 istirahət mərkəzini cərimələyib

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları tərəfindən çimərlik ərazilərində keçirilən monitorinqlərin nəticələrinə uyğun olaraq Xəzər dənizinin Bakı, Abşeron və şimal sahil zolağında fəaliyyət göstərən ictimai-iaşə obyektlərində reydlər keçirilib.

Nazirliyin mətbuat katibi İradə İbrahimova jurnalistlərə açıqlamasında bildirib ki, Novxanı, Türkan və Hövsan çimərlikləri ərazisində keçirilən reydlər zamanı "Neptun", "Balıqçı", "Alma", "Antalya", "Mirvari", "Qala", "Riad Park" və "Caspian Beach" istirahət mərkəzlərində formalaşan tullantı sularının təmizlənmədən dənizə axıdılması faktlarına görə sözügedən obyektlərə cavabdeh şəxslər Rəhim Xəlilov, Pərvanə Eyyubova, Anar Quliyev, Rüşad Əsgərov, Azər Rzayuliyev, Şahin Babayev, Anar Allahyarov və İsmayıl Hüseynov barəsində akt, protokol tərtib olunub və hər biri vəzifəli şəxs qismində 4000 manat məbləğində cərimə edilib.

"Xəzər dənizinin şimal sahil zolağında keçirilən reydlər zamanı isə "Elay", "Malibu", "Jale", "Yalama-Xəzər Tuisit Bazası" və "Lokomotiv" istirahət mərkəzlərində formalaşan tullantı sularının təmizlənmədən dənizə axıdılması faktlarına görə akt və protokollar tərtib olunub. Obyekt sahibləri Maya Veliyeva, Rüşad Nəzizadə, Amil Məmmədov, Mahir Şirəliyev vəzifəli şəxs qismində 4000 manat məbləğində cərimə edilib, "Lokomotiv" istirahət mərkəzinin isə hüquqi şəxs qismində cərimə olunması üçün tərtib olunmuş sənədlər rayon məhkəməsinə göndərilib.

Obyekt sahiblərinə sutəmizləyici qurğuların quraşdırılması üçün icrası məcburi olan "məcburi göstəriş"lər verilib".

Nazirliyin rəsmisi onu da bildirib ki, reydlər Xəzər dənizinin cənub sahil zolağında da keçirilir və nəticələri ilə bağlı yaxın günlərdə məlumat verilecək.

Mətbuat katibi İbrahimova bir daha dəniz kənarında fəaliyyət göstərən obyekt sahiblərinə, fərdi evlərdən dənizə çirkab su axıdan vətəndaşlarımızı müraciət edib: "Neçə illərdir təbiətimizə, dövlətimizin və xalqımızın sərvətinə laqeyd münasibət göstərərək çirkab suları dənizə axıdırırsınız və ona böyük ziyan vurursunuz. Heç olmasa öz övladlarınızın, doğmalarınızın səhhətini, sağlamlığını düşünün və buna son qoyun. Müasir texnologiyaların sürətlə inkişaf etdiyi zamanda yaşayırırsınız, lakin yeni texnologiyalardan istifadə etmək əvəzinə, primitiv, köhnə üsullardan uzaqlaşma bilmirsiniz. Xüsusilə vurğulamaq istərdik ki, dənizimizə bu cür etinasız münasibət davam edərsə, hamımızın sağlamlığımız təhlükə altında qala bilər. Yəni də hər kəsi təbiətimiz qarşısında öz məsuliyyətini dərk etməyə çağırırıq. İşimiz təbiətə, dənizə zərər vurmaq yox, onu qorumaq olmalıdır!"

Bu gün Milli Məclis toplanır - gündəlikdə 38 məsələ var

Iyunun 9-da Milli Məclisin növbədənənar sessiyasının növbəti iclası keçiriləcək. İclasın gündəliyinə 38 məsələ daxil edilib. Bununla bağlı Milli Məclisin mətbuat katibi Akif Təvəkküloğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi.

Xidmət rəhbərinin sözlərinə görə, iclasın gedişində "Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili haqqında", "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiyaya qanunlarına dəyişiklik edilməsi, "Konstitusiyaya qanunları" layihəsi haqqında məsələlərə baxılacaq. Eyni zamanda, İnziabati Xətalar Məcəlləsi, Mülki Məcəllə, Cinayət Prosesual Məcəlləsi, Cinayət Məcəlləsi haqqında qanunlara dəyişiklik edilməsi üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarılacaq.

A.Təvəkküloğlu əlavə etdi ki, "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı haqqında", "Bələdiyyələrin statusu haqqında", "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", "Dövlət satınalmaları haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında" qanunlara dəyişiklik edilməsi məsələləri iclasda üçüncü oxunuşda müzakirə olunacaq. Eyni zamanda "Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi, "Vergi Məcəlləsi haqqında" Qanuna dəyişiklik edilməsi məsələsinin də üçüncü oxunuşda müzakirə edilməsi nəzərdə tutulur.

Xidmət rəhbəri qeyd etdi ki, bunlar yalnız 9 iyul iclasına daxil olan məsələlərdir. Parlamentin növbədənənar sessiyasının sonuncu iclası iyulun 12-də keçiriləcək və deputatlar tətillə yollanaçaqlar.

Xatırladaq ki, ötən həftə mediada növbədənənar iclasın çağırılacağı və parlamentin buraxılacağı barədə xəbər yayılmışdı. Lakin Milli Məclisin mətbuat xidməti bu xəbəri təkzib edərək heç bir əsasının olmadığını bildirmişdi.

□ ELSAD,
"Yeni Müsavat"

Çinlə Azərbaycan arasında dəmiryol əlaqələri intensivləşir

Dünya iqtisadiyyatının lider dövləti ilə güclənən əlaqələr nə vəd edir?

Çindən yola düşən daha bir blok qatar Azərbaycana çatıb. Abşeron Logistika Mərkəzində qatarın qarşılanma mərasimi keçirilib. Mərasimdə iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev, "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri Cavid Qurbanov, Sian şəhəri Xalq hökumətinin vitse-meri Qao Qao, Şansi vilayətinin Kommersiya Departamentinin direktor müavini Tan Yuntanq iştirak ediblər. Layihə bu ilin aprelində Pekində 2-ci "Bir kəmə, bir yol" Forumunda "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri C.Qurbanovun iştirakı ilə qurumun törəmə şirkəti olan "ADY Konteyner" MMC və Çinin "Xi'an Continental Bridge International Logistics Co. Ltd" şirkəti arasında Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu ilə hərəkət edən konteyner qatarlarının təşkili üzrə əməkdaşlıq çərçivəsində baş tutub. Hər iki şirkət cari ildə 30 konteyner qatarı buraxmağı planlaşdırır.

Mərasimdə çıxış edən nazir Ş.Mustafayev Azərbaycan-Çin münasibətlərinin inkişafından danışaraq, Prezident İlham Əliyevin 2015-ci ildə Çin Xalq Respublikasına tarixi səfərini qeyd edib. Nazir Azərbaycanın Çinin təşəbbüsü olan "Bir kəmə, bir yol" layihəsinə ilk qoşulan ölkələrdən olduğunu vurğulayıb.

Bu ilin 6 ayında Azərbaycanla Çin arasında ticarət dövriyyəsinin ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,6 dəfə artdığını qeyd edib. Çinlə həm siyasi, həm iqtisadi, həm də nəqliyyat-tranzit sahəsində əməkdaşlığın genişləndiyini vurğulayıb.

İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev çıxışı zamanı onu da bildirdi ki, Azərbaycan Çinin Cənubi Qafqazda əsas ticarət tərəfdaşlarından. Onun sözlərinə görə, Çinin bu region ilə olan ticarətinin 43%-i Azərbaycanın payına düşür.

"Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri C.Qurbanov çıxışında blok qatarları ilə yüklərin çatdırılma müddətinin qısalması istiqamətində görülən işlərdən, dəmir yolunda aparılan islahatlardan danışaraq, Əlverişli coğrafi mövqeyə malik, "Böyük İpək Yolu"nun üzərində yerləşən Azərbaycanın Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun əsas iştirakçısı olduğunu qeyd edib. Ölkəmizin üzərindən keçən yüklərin həcmünün daha

da artması istiqamətində atılan addımlardan söz açıb.

Sian şəhəri Xalq hökumətinin vitse-meri Q.Qao Sian-Baki blok qatarının Azərbaycan və Çin şirkətlərinin işinə böyük töhfə verəcəyini deyib: "Ötən il Siandan Avropaya 1300-dən çox qatar yola salınıb, bu isə milyardlarla dollar gəlir deməkdir. Bu gün Siandan Bakıya gələn qatar reysi ümumilikdə Çindən Avropaya gedən 13-cü marşrut yoludur. Ümid edirik ki, çinli və azərbaycanlı biznesmenlər yaradılmış bu şəraitdən yararlanılabilecəklər. İnanırıq ki, Çinin "Bir kəmə, bir yol" layihəsi çərçivəsində Azərbaycanla əməkdaşlığımız daha da genişlənəcək. Sian-Baki qatar yolu bu istiqamətdə atılan vacib addımlardan hesab edilə bilər". Sian-Baki ilk blok qatar 21 ədəd 45 futluq və 15 ədəd 40 futluq konteynerdən ibarətdir.

Xatırladaq ki, "Bir kəmə, bir yol" strategiyasını Çin rəhbərliyi 2013-cü ildən irəli sürərək icra etməyə başlayıb. Strategiya tarixi İpək yolunun yeni variantda bərpası ilə Çinin Avropa və digər dünya ölkələri ilə iqtisadi əməkdaşlığının

genişləndirilməsini nəzərdə tutur. Çin hökuməti müxtəlif ölkələrin strategiyasının icrasına cəlb olunması istiqamətində aktiv siyasət yürütməkdədir. Aynı-ayrı ölkələrə maliyyə-iqtisadi dəstəyini göstərilməsi bu siyasətin əsas tərkib hissəsidir. 2013-2018-ci illərdə "Bir kəmə, bir yol" strategiyasının əhatə etdiyi ölkələrdə Çin arasında ticarət dövriyyəsinin ümumi məbləği 6 trilyon ABŞ dollarını ötürüb. Çinin Kommersiya Nazirliyinin məlumatına görə, "Bir kəmə, bir yol" ölkələri ilə ticarət dövriyyəsində artım illik orta hesabla 4 faiz təşkil edib. Strategiyanın elan edildiyi 2013-cü ildən ötən ilin sonunadək Çin şirkətləri "Bir kəmə, bir yol" ölkələrinə 90 milyard dollar birbaşa sərmayə yatırıb.

Regional tranzit qovşağına çevrilməkdə olan Azərbaycan "Bir kəmə, bir yol" strategiyası çərçivəsində Çin tərəfindən təbii qüvvə ilə imtiyazlara sahiblənməyə çalışır. Çindən Avropaya yükdaşımalarda reallaşmasında rolunu artırmağa çalışan Azərbaycan öz ərazisində bu sahədə zəruri olan infrastrukturun formalaşdırılmasını başa çatdırmaq üzrədir.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov vurğuladı ki, bu, gözəllənən bir məsələ idi: "Xüsusən də Azərbaycanın son 20 ildə regionun tranzit ölkəsinə çevrilməsi istiqamətində bir mövqə ortaya qoyulub. Ölkə müstəqillik əldə edildikdən sonra aparılan nəqliyyat siyasəti və geostrateji siyasət əsasən bunun üzərində qurulub. Hazırda bu dəmir yolu xətti ilə daşımalarda sürətliliyi müəyyən qədər bu xəttin rəqabət qabiliyyəti olmasına təsir göstərən amildir. Çünki alternativlər çoxdur. Azərbaycan məhsullarının Qazaxıstan və Rusiya üzərindən məhsulların daşınması, Türkiyə üzərindən məhsulların Avropaya dəmir yolu ilə daşınması və sair nəzərdə tutulur. Əgər hər hansı problem ortaya çıxmazsa, bu dəmir yolu ilə daşınmalar daha qısamüddətdə baş tutacaq və daşınma müddətinin 1,8 dəfə azalmasına kömək göstərəcək. Təbii ki, alternativlər də var, digər məqamlarla bağlı da rəqabət aparılmasına ehtiyac var".

İqtisadçının sözlərinə görə, bu

məsələdə xüsusilə tariflərlə bağlı məqam önəmlidir: "Son 2 ildə yük daşımalarda tariflərin azaldılması ilə bağlı müəyyən mövqə ortaya qoyulub. Burada əsas prinsiplərdən biri də təhlükəsizlikdir. İran indiki halda bu kəmə üzərində müəyyən qədər risklər formalaşdırır. Ancaq bunlar uzunmüddətli dövr üçün olan risklərdir. Qısamüddətli dövrdə isə Azərbaycandan tranzit daşımalarda artması ölkənin bu istiqamətdən əldə etdiyi gəlirlərin artmasına müsbət təsir göstərəcək. Həmçinin ölkədə istehsal olunan məhsulların Avropa çatdırılması baxımından da əlverişli şərtlər var. Dəmiryol xəttinin Çinə qədər uzanması Azərbaycanda istehsal olunan məhsulların bu ölkəyə ixracına da şərait yaradır. Bu il Azərbaycanın Çinə Ticarət evi açması gözlənilir. Ola bilər ki, bu ticarət evi Çinlə-Azərbaycan arasında ticarət dövriyyəsinin, xüsusən də Azərbaycanın Çinə ixracının artmasına pozitiv təsir göstərsin. Bu da sahibkarlar üçün əlverişlidir və Çin kimi böyük rəqabətə malik ölkələrdə məhsullarımızın daha üstün mövqə ilə daxil olmasına şərait yarada

bilə".

Onu da qeyd edək ki, Dövlət Gömrük Komitəsinin statistik məlumatlarına əsasən, cari ilin ilk 5 ayı ərzində Azərbaycandan 19 milyon tona yaxın yük ixrac olunub ki, onun 888 min tonu dəmir yolu vasitəsilə həyata keçirilib. O cümlədən 4 milyon tondan çox mal idxal olunub və bunun da 1 milyon 890 min tonu dəmir yolu vasitəsilə baş tutub. Qalan hissəsi dəniz, avtomobil, hava nəqliyyatı, poçt və digər stasionar nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilib.

Çinlə ticarət dövriyyəsinin həcmində gəlincə, ilin ilk 5 ayı ərzində Çinlə idxal-ixrac əməliyyatlarına nəzər sala bilərik. Belə ki, bu ilin yanvar-may aylarında Çinə 602 milyon 987 min ABŞ dolları həcmində ixrac həyata keçirilib ki, bu da ölkənin ümumi ixracının 7 faizinə bərabərdir. İdxalın həcmi isə 483 milyon 795 min ABŞ dollarına bərabər olub və bu da ümumi idxalın 8,29 faizinə bərabərdir. Göründüyü kimi, müsbət saldo Azərbaycandır.

□ Nərgiz LİFTİYEV, "Yeni Müsavat"

Obyektləri yandıran səbəblər

Ekspert: "Qabaqcadan tədbirli olmaq lazımdır ki, yanğın şiddətlənmədən lokallaşdırmaq mümkün olsun"

Bakıda son zamanlar tez-tez yanğın hadisələri baş verir. Müxtəlif obyektlərin yanma səbəbi kimi isə naqillərdə baş verən qısa qapanmanın olduğu bildirilir. Sonuncu bu cür hadisə "Ağ Çiçəyim" gül mağazaları şəbəkəsinin dükanlarından birində baş verib. Bildirilib ki, gecə kondisioner yanılı saxlanılıb, səhərə yaxın qısa qapanma səbəbindən mağazada yanğın baş verib.

Bəs qısa qapanmaya səbəb nədir? Elektrik naqillərini düz seçmirik, yoxsa elektrik cərəyanının verilişində problem var?

"Yeni Müsavat"a danışan ekspert Nüsrət Qasimov bildirib ki, bütün bu kimi halların başında insan məsuliyyətsizliyi faktorunu dayandır. Ekspert bildirib ki, Azərbaycana Çindən ötürücülər gətirilir ki, bunların da keyfiyyəti hə-

dindən artıq aşağıdır:

"Qiyməti ucuz olduğu üçün camaat gedib həmin ötürücülərdən alır. Ötürücüləri mən də götürüb, içərisini nəzərdən keçirmişəm. Müşahidə etmişəm ki, naqillər normadan da nazikdir. Bu cür nazik naqillər isə bir qədər yüklənən kimi qızıb, əriyirlər. Nəticədə yanğın baş verir. Ona görə də insanlar ilk növbədə obyekt, evi naqilləşdirən zaman hansı cihazları istifadə edəcəklərsə, ona uyğun da naqilin "n" kəsinə diqqət etməlidirlər. Nazik naqillər çəkilir, sonra ona kondisioner, soyuducu, paltaryuyan maşın və digər bu kimi məişət avadanlıqları taxılır. Təbii ki, əgər naqil normal deyilsə, burada qısa qapanma hadisəsi baş verəcək. Qısa qapanma daha çox izolyasiya qatının xarab olması nəticəsində baş verir. İzolyasiya isə mexaniki zədələnmələr, ətraf mühitin

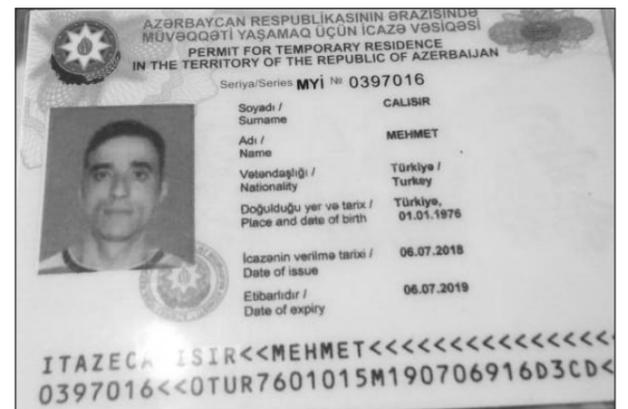
kimyəvi təsiri və ya məftilin özünün köhnəməsi nəticəsində xarab olur. Qısa qapanma təkcə izolyasiyası xarab olmuş məftillərin bir-birinə toxunması ilə deyil, həmçinin məftillərin metal predmetə toxunaraq bir-biri ilə elektrik əlaqəsinin yaranması nəticəsində də baş verə bilər. Bundan əlavə, qısa qapanma ətraf mühitin rütubətli olması, xüsusən də divarlarda nəmişliyin olması səbəbi ilə də yaranı bilər.

Qısa qapanma təkcə məftillərdə deyil, həmçinin elektrik qurğularında da baş verə bilər. Qısa qapanma nöqtəsində qıvcıqlar yaranır və həmin şəbəkənin elektrik parametrlərindən asılı olaraq artmaqla yanğına, elektrik qurğusunun, tikililərin dağılmasına gətirib çıxarır. Evi və ya obyektə kəbləşdirən zaman ucuz getməklə kifayətlənib, ancaq elektrik xətlərini qoruyucunun

işərisindən keçirməlidirlər. Həmçinin elektrik xəttinin yanacaq konstruksiyalarla təmasının olub-olmamasına diqqət etməli, təmas olduğu yerlərdə xüsusi izolyasiyadan istifadə olunmalıdır".

Ekspert bildirib ki, yanğının qarşısını almaq üçün cihazları heç olmasa əllə də olsa yoxlamaq lazımdır:

"Əvvəla, girişlərdə avtomatlar quraşdırılmalı və cihazlar ondan sonra qoşulmalıdır. Belə olarsa, qızma və ya qısaqapanma zamanı avtomat elektrik cərəyanının verilişini dayandıracaq. Bundan əlavə də insanlar heç olmasa qurğuların isinib-isinmədiyini əlləri ilə yoxlaya bilərlər. Lakin əksər hallarda görünür ki, insanlarda məsuliyyətsizlik var. Səhərə qədər kondisioneri işlədirlər, ancaq elektrik qurğularına diqqət etmirlər. Bu

cür səhlənkarlıqla qış aylarında da üzülürük. Belə ki, təhlillərim onu deməyə əsas verir ki, əksəriyyət qaz, elektrik cihazları ilə düzgün davranmır. Qazı kimə gəldi qoşdururlar. Bu da nəticədə fəlakətə səbəb olur. İkinci bir problemli məsələ odur ki, hazırda nəzarətədiçi qurum yoxdur. Sovet dövründə Daxili İşlər Nazirliyinin nəzdində Yanğından mühafizə cəmiyyəti var idi. Bu qurumun işçiləri ev-ev gəzib, naqillərə nəzarət edirdilər. Normadan kənar naqillərin istifadəsinə icazə verilmir, dərhal dəyişdirilməsi tələb olundu. İndi isə bu kimi məsələlərə də nəzarət edən yoxdur. Nəzarət olmayan yerdə bu cür hadisələr baş verəcək ki, ve-

rir də. Baxıram ki, bölgələrdə açıq naqilin altında ot tayası vurublar. Təbii ki, insanlarımızın özəri də diqqətli olmalı, adi təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməlidirlər. Açıq naqilin altında nə ev tikmək olar, nə də ot tayası vurmaq, zəmi salmaq. Bunları bilmək üçün alim olmaq lazımdır. Eləcə də mağazalarda, obyektlərdə yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına yüksək səviyyədə əməl olunmalıdır. Çünki yanğın şiddətlənəndə, onun qarşısını asanlıqla almaq mümkün deyil. Qabaqcadan tədbirli olmaq lazımdır ki, yanğın şiddətlənmədən lokallaşdırmaq mümkün olsun".

□ Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

Deputatdan və tanınmış yazardan İkinci Mahmudun faciəsinə reaksiya

Aqil Abbas: "Sanki hamı gözləyirdi Mahmud ölsün, ağlasınlar ki, ay onu niyə diqqətsiz qoydunuz"

Kəramət Böyükçöl: "O, ağır vəziyyətdə yaşamırdı, evsizlik problemi yoxuydu, işləyirdi, sadəcə, taledir"

Gənc yazıçı İkinci Mahmudun (Mahmud Atakişiyev) ürkütücü qəfil vəfatı ədəbi cəmiyyətdə böyük üzüntüyə səbəb olub.

Yaşadları, bəzi qələm adamları onun ölümündə günahı daha çox sosial həyatın ağırlığında, işsizlik, pulsuzluq, dərd-sərin, yoxsulluğun içində yaşamaqda görürlər. Amma onu tanıyanlardan biri olan yazıçı Kəramət Böyükçöl belə düşünür.

Onun "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, Mahmudun "Həzi Aslanov" metrosu ətrafında mənzili vardı, işləyirdi, dolanışıq normal idi: "Xanımı da işləyirdi, ağır vəziyyətdə yaşamırdı, evsizlik problemi yoxuydu. Sadəcə, taledir".

K.Böyükçöl hesab edir ki, pis-yaxşı yenə babat vəziyyətdə olan elə yazı-poza əhlidir: "Evsizlik, işsizlik, çörək dərdi təkçə yazarlarda deyil axı?! Minlərlə adam sosial həyatından narazıdır. Yenə pis-yaxşı əli çörəyə çatan elə yazarlar, jurnalistlərdir. Başımızı bir saytda, qəzetdə dolandırırıq. Kiminsə aliment problemi olursa, yığışib kömək edirik. Başqalarında belə dəstək olmur".

Yazıcının dediyinə görə, Mahmud sağlam adam təsiri bağışlayırdı: "Yerişi, oturuşu-duruşu normal idi, dünyanı vecinə almayan adamıydı. Əksinə, bizə deyirdi ki, çox üreyinizə salırsınız, boş verin. Görünür, üreyində problem varmış. Necə ki, jurnalist Natiq Qədimovun üreyi qəfil dayandı.

Biri fikirləşir maddi sıxıntılar, biri deyir evsizlik, stress, həyəcan üreyini partlatdı. Sadəcə, ürək yoxlanmalıydı. Biz yalnız xəstələndə həkimə gedirik. Vaxtında əhəmiyyət verməliyik, müayinədən keçməliyik.

Yediyimiz qidalardan, çəkdiyimiz siqaretin, qəbul etdiyimiz içkilərin təsiri də çoxdur. Amma kimisində infarkt irsidir. Ona görə Mahmudun ölümünə sentimental, həssas yox, soyuqqanlı yanaşmaq lazımdır. Buz baltası kimi adamlar qəfil ölür, adam var ki, çəlimsizdir, di gəl 90 il yaşayır".

K.Böyükçöl deyir ki, ölkədə yüzlərlə ürəkdən gedən adamlar var: "Ürək bilmir ki, üstündə gəzdirdiyi baş-beyin yazıçıdır, şairdir, ziyalıdır. Üreyin belə şeylərdən xəbəri yoxdur. Adını qoyuruq ki, cəmiyyət anlamadı. Hamısı boş-boş söhbətlərdir. Mahmud kimi ürəkdən ölənlər qədərdir ki, xəbərimiz yoxdur. Gəncədə dostumuzun 9 yaşlı oğlu infarktdan öldü. Sadəcə, Mahmud tanınmış adam idi deyər müzakirələr açılıb".

Yazıçı-deputat Aqil Abbas "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, gənc yazarlara diqqət olmasa da, bəzi adamlar tərəfindən həmişə qayğı var: "Özümü öymək olmasın, mən onlara hər zaman maddi-mənəvi dəstək verirəm. Sadəcə, yeni nəslin iddiası yaşından böyük olur, dahilik eşqinə düşürlər. Bunun qətiyyəni gənc dostumuz Mahmuda dəxli yoxdur. O, çox istedadlıydı.

Ümumən deyirəm ki, gənc yazarlarda özünü yazıq kimi göstərmək var. Məktəb vaxtı oğlan qıza özünü yazıq kimi göstərirdi ki, ona üreyi yansın. Amma qızlar həmişə vurub-yıxan oğlanları sevirilər. Bu, yazıçılarda da var. Mahmud o etapları çoxdan keçmişdi. Görünür, ürək problemi varmış, həkim baxmalıydı".

A.Abbasın sözlərinə görə, Azərbaycan Yazıçılar Birliyi hər il 20 gənc ədəbin prezident təqaüdü alması üçün təqdimat verir: "Gənclərə dəstək olur. Elə götürək Kəraməti, nə qədər adam kömək edib. Sadəcə, bəziləri özlərini itirirlər. Bunun Mahmuda aidiyyəti yoxdur. Onu işi, evi vardı. Özü xanımına zəng edib ki, üreyim ağrıyır. İnsandır da...Bizim qohumlarda 23-25 yaşda infarktdan gedənlər var.

Əslində keçmişdə bizim nəslin üreyi daha çox partlamalıydı. Çünki çap eləməyirdilər. Mənim 1975-də yazdığım hekayəm 10 il sonra, 1985-də çap olundu. Biz Rafaelin çayxanasında üreyimizi boşaldırıq. İndi facebook, saytlar, qəzetlər var. Sadəcə, gənc yazarlar kollektivləşə bilmirlər.

Birləşib QHT yaratsınlar, AYB-yə alternativ olsunlar, sonra dövlətdən maliyyə alsınlar, jurnal buraxsınlar.

Sanki hamı gözləyirdi Mahmud ölsün, ağlasınlar ki, ay onu niyə diqqətsiz qoydunuz. Sən heç Zərdüştlə, Mövludla, Mahmudla maraqlanırdın?

Allah eləməmiş, elə Kəramət olsun, ona bir şey olsa, sabah respublika matəm edəcək. Belə şeyləri çox ucuzlaşdırıblar. Son 6 ayda nə qədər cavan ölüb.

Heyf ki, istedadlı adamlar qəfil dünyalarını dəyişirlər. Mahmudla iki-üç dəfə salamlamışdım. Gənc və yaradıcı olması mənə çox təsir elədi. Aqşın Yenisey xəstələndə pis olmuşdum, şükür, müalicə aldı.

Seymur Baycan xəstələnsə, ya Şərif Ağayara nəse olsa, mənə yenə təsir edər. Amma Hüqo deyirdi ki, Allah tərəfindən sevilənlər cavan ölürlər".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Həbsdə olan Beynəlxalq Bankın İdarə Heyətinin sabiq sədri Cahangir Hacıyev adı yenidən gündəmdədir. Bu dəfə onun adı siyasi məhbus olaraq hallandırılır. Əslində bu müzakirələr yeni deyil. Hələ 2016-cı ilin oktyabrında, Cahangir Hacıyev və digərlərinin cinayət işi üzrə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində proses keçirilərkən sabiq bankirin siyasi məhbus elan oluna biləcəyi haqda xəbərlər dolayırdı. Həmin vaxt bu məsələyə ictimaiyyətin münasibəti birmənalı deyildi.

digər şəxsin siyasi və ya vicdan məhbusu olduğunun sübutu olmalıdır. Yeni bütün məhkəmə proseslərinin monitorinqi aparılmalıdır. Bütün instansiyalardan keçəndən sonra onun ittihamında siyasi çalarlar varsa, beynəlxalq təşkilatların kriteriyalarına uyğun gəlsə, şəxsi siyasi və ya vicdan məhbusu elan oluna bilər. Çox təəssüflər olsun ki, Azərbaycan digər ölkələrlə müqayisə

yasi məhbus elan olunması həqiqi siyasi məhbuslara təhqirdir".

M.Qəhrəmanlı deyir ki, bu gün Cahangir Hacıyev azad edilməsi də ölkədən çıxarılan milyardların böyük hissəsinin geri qaydacağı demək deyil: "Cahangir Hacıyev həbsdə olması, azadlığa buraxılması da heç nəyi dəyişmir".

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu "Yeni Mü-

sab edə bilərlər? Bu adam sifət yeyinti məsələsinə görə həbsdədir. Onu digərləri ilə qarışdırmaq olmaz. Məsələn, deyə bilərlər ki, Əli İnsanovun da işində yeyinti məsələsi vardı. Amma onun işində situasiya fərqli idi. Əli İnsanova ilkin olaraq hakimiyyəti zorla ələ keçirmə ittihamı vermişdilər, sonradan isə iqtisadi sahədə cinayətkarlıqla əlaqəli ittihamlar da əlavə edilmişdi.

Cahangir Hacıyevin siyasi məhbus elan olunması ehtimalı süngü ilə qarşılandı

Mirvari Qəhrəmanlı: "Onun siyasi məhbus elan olunması həqiqi siyasi məhbuslara təhqir olardı"

Novella Cəfəroğlu: "Bankı dağıdıb talan edən insanı necə siyasi məhbus elan etmək olar?"

İllərlə Beynəlxalq Bankı şəxsi mülkü kimi idarə etmiş, elementar olaraq monetar payçıların haqqını verməyən, məhkəmələrdə istədiyi qərarları verdirmək iqtidarında olan birinin siyasi məhbus kimi təqdimatının özü belə süngü ilə qarşılanmışdı. Elə həmin günlərdə Cahangir Hacıyev ilk cəzasını almışdı. 2016-cı il oktyabrın 12-də Cahangir Hacıyevin barəsində 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası verilmişdi. Məhkəmə Cahangir Hacıyevdən 63 milyon 80 min manat tutularaq, Beynəlxalq Banka verilməsi, ona məxsus dəyərli qol saatının və sikkə pulların müsadirə olunması barədə hökm çıxarmışdı.

C.Hacıyev rəhbərlik etdiyi bankın 400 milyon manatını mənimsəməkdə ittiham edilir. Onun bacısı Əminə Hacıyeva qərarı sifarişli adlandırır. Cahangir Hacıyev mənimsəmə, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə kimi bir neçə maddə üzrə ittiham olunub. O, 2016-cı ilin dekabrında həbs olunub. 15 il ölkənin ən böyük bankına rəhbərlik etmiş C.Hacıyevin barəsində məhkəmə hökmü elan ediləndən sonra onun siyasi məhbus elan edilməsi haqda söhbətlər səngiməmişdi. Hələ o dövrdə hüquq müdafiəçiləri Cahangir Hacıyevin yaxın illərdə siyasi motivlərlə həbs edilmiş biri kimi azadlığa buraxılacağına inanmadıqlarını deyirdilər.

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı Cahangir Hacıyevin siyasi məhbus elan olunmasının yolverilməz olduğunu deyir: "Dəfələrlə demişəm ki, bu və ya

sə ediləndə başqa ölkələrdə bu qədər siyasi məhbus müşahidə olunmur. Elə adamlar var ki, hüquq-mühafizə orqanlarında çalışıb, oradan sikkə pulların müsadirə olunması barədə hökm çıxarmışdı. Məhkəmə Cahangir Hacıyevdən 63 milyon 80 min manat tutularaq, Beynəlxalq Banka verilməsi, ona məxsus dəyərli qol saatının və sikkə pulların müsadirə olunması barədə hökm çıxarmışdı.

C.Hacıyev rəhbərlik etdiyi bankın 400 milyon manatını mənimsəməkdə ittiham edilir. Onun bacısı Əminə Hacıyeva qərarı sifarişli adlandırır. Cahangir Hacıyev mənimsəmə, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə kimi bir neçə maddə üzrə ittiham olunub. O, 2016-cı ilin dekabrında həbs olunub. 15 il ölkənin ən böyük bankına rəhbərlik etmiş C.Hacıyevin barəsində məhkəmə hökmü elan ediləndən sonra onun siyasi məhbus elan edilməsi haqda söhbətlər səngiməmişdi. Hələ o dövrdə hüquq müdafiəçiləri Cahangir Hacıyevin yaxın illərdə siyasi motivlərlə həbs edilmiş biri kimi azadlığa buraxılacağına inanmadıqlarını deyirdilər.

savat"a deyib ki, Cahangir Hacıyevin siyasi məhbus hesab olunması mümkün deyil: "Avropa Şurasının kriteriyaları var. Cahangir Hacıyev həmin kriteriyalara uyğun gəlmir. Biz məhkəmələrin monitorinqini aparırıq. Məhkəmələr düzgün getməyəndə bu haqda hesabatlarda yazırıq. Amma siyasi məhbus məsələsini ortaya atmırıq. Beynəlxalq Bankın sədri necə siyasi məhbus ola bilər? Cahangir Hacıyev kimə pul verib ki, adını siyasi məhbus yazsın?"

Novella Cəfəroğlu deyir ki, Cahangir Hacıyev bank sədri olub: "İllərlə ölkənin ən böyük bankının sədri olub. Başqa məsələdir ki, onun işi üzrə proses düzgün getmir. Siyasi motiv yoxdur axı. Bankı dağıdıb talan edən insanı necə siyasi məhbus elan etmək olar? Onun məhkəməsi düzgün getmirsə, məhkəmənin monitorinqini keçirmək olar, bu haqda yazmaq olar. Amma siyasi məhbus məsələsində Cahangir Hacıyev kriteriyalara uyğun gəlmir. Millətin pullarını talayıb və buna görə həbs olunub. Onu hansı əsasla siyasi məhbus he-

Cahangir Hacıyev isə şəbəkə şəklində, bir çox adamlarla əlbir olmaqla Beynəlxalq Bankı talayıb. Hesab edirəm ki, bu gün onunla birgə həbsdə olmalı çox şəxslər var".

N.Cəfəroğlu deyib ki, C.Hacıyevin barəsində ittiham edici hökmün çıxarılmasını düzgün sayır. Amma bununla belə, məhkəmənin ümumilikdə düzgün aparılmadığını, əsassız olaraq C.Hacıyevin vəkillərinin vəsatətlərini təmin etmədiyini də qeyd edib.

Yada salaq ki, Cahangir Hacıyev 2016-cı ildə adının siyasi məhbus olaraq hallandırılmasına münasibət bildirmişdi. Demişdi ki, bu istiqamətdə heç bir addım atmır. Sitat: "Mən Cahangir Hacıyev olaraq, siyasi məhbus kimi tanınmaq istiqamətində heç bir addım atmamışam. Vəkillərim də bu məqsədlə heç bir quruma, heç bir şəxsə müraciət eləməyib".

Həbsdəki bankir adının növbəti dəfə siyasi məhbus olaraq hallandırılmasına hələlik münasibət bildirməyib.

Qeyd edək ki, bankın sabiq rəhbəri Cahangir Hacıyev Cinayət Məcəlləsinin 179.3.1, 179.3.2 (müştəkkil dəstə tərəfindən külli miqdarda mənimsəmə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda), 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma ağır nəticələrə səbəb olduqda), 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), 228.1 və 228.4-cü (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular ələ etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gəzdirmə) maddələri ilə ittiham olunaraq 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunub. Onun digər ittihamları üzrə də proses davam edir.

□ **E.MƏMMƏDLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) Azərbaycan üzrə həmməruzəçisi Stefan Şennak ötən həftə Bakıya səfəri çərçivəsində bir neçə müxalifət partiyasının liderləri ilə də görüşüb. Müsavat Partiyasının mətbuat xidmətinin yaydığı məlumatlara görə, görüşdə Müsavat başqanı Arif Hacı, Milli Şuranın sədri Cəmil Həsənlı, AXCP sədri Əli Kərimli, REAL Partiyası Məclisinin sədri Azər Qasımlı, Liberal Partiyasının sədri Əvəz Temirxan iştirak edib. Görüşdə Azərbaycanda siyasi partiyaların durumu, siyasi məhbuslar və digər məsələlərin müzakirə olunduğu bildirilir.

Stefan Şennak Azərbaycana səfəri zamanı müxalifətdən öncə ölkə rəhbərliyi, Milli Məclisin deputatları, QHT təmsilçiləri, media rəhbərləri ilə də görüşüb, "Turan" agentliyinə baş çəkib.

Həmməruzəçinin səfəri iyulun 4-də başlayıb.

AŞ PA məruzəçisi yuxarıda adıçəkilən müxalifət təmsilçilərindən başqa heç bir müxalif partiya təmsilçisi ilə görüşməyib. İllər öncə bu tipli səfərlər zamanı görüş keçirilən partiya sədrilərindən bəzilərini bu dəfə siyahıya salınmaması birmənalı qarşılanmayıb.

Həmin partiyaların məsələyə münasibətini öyrəndik.

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, AŞ PA məruzəçisinin onu görüşə dəvət etməməsindən nə narahat, nə də narazı deyil. Çünki Avropa Şurası heç bir mənası qalmayan quruma çevrilib. Onun təmsilçisi ilə hansısa görüşün də mənası yoxdur: "Azərbaycan Avropa Şurasında 19 ildir fəaliyyət göstərir. Azərbaycanda demokratiyanın vəziyyəti

Müxalifət partiyalarından

AŞPA məruzəçisinə sərt sözlər

Sərdar Cəlalovlu: "Avropa Şurası heç bir mənası qalmayan quruma çevrilib, onun təmsilçisi ilə hansısa görüşün mənası yoxdur"

ölkəmiz Avropa Şurasına üzvlük olmamışdan önce nisbətən yaxşı sayılırdısa, Avropa Şurasına daxil olduqdan sonra

demokratiya get-gedə tamamilə tənəzzül etdi. Avropa Şurası, onun Parlament Assambleyası Azərbaycanın üzərinə götürdüyü öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə heç bir təsir göstərə bilməyib. Bu qurum faktiki olaraq təsirsiz, dişsiz, mənasız bir quruma çevrilib. Ona görə də onun nümayəndəsinin keçirdiyi görüşlər də formal xarakterli, heç nəyə təsir etməyəcək görüşlərdir. Avropa Şurası öz üzərinə düşən heç bir vəzifəni yerinə yetirmir. Bir zamanlar AŞ PA-nın Azərbaycan

üzrə məruzəçisi Andres Qross demişdi ki, Avropa Şurası başdan-ayağa rüşvətə bulaşmışdır. Bu təşkilat özünü dünyada nüfuzdan salmış təşkilatdır. Avropa Şurasının, AŞ PA-nın nə Azərbaycan, nə iqtidar, nə də müxalifət üçün heç bir xeyri yoxdur. Məruzəçi Bakıda 4-5 partiya təmsilçisi ilə görüşüb guya bütün siyasi qüvvələrlə maraqlıqlarını, əlaqə yaratdıqlarını göstərmək istəyir. Bütün bunların Azərbaycanda gedən proseslərə heç bir təsiri yoxdur. Belə bir realıq ortada olduğu halda bizimlə

baş verənlərdən narahat deyilik. Bu xalqın da müxalifəti formalaşmalıdır, nəhayət. Bir halda ki, siyasi mübarizədə 3 tərəfdən ikisinin müxalifət institutları mövcuddur, xalqın müxalifəti nədən olmasın? O işlə məşğuluq. Xalqa 30 illik oyunları, həqiqətləri izah etdikdən, onu təşkilatlandırdıqdan sonra beynəlxalq korpus da, iqtidar da müxalifətin ünvanını tanıyacaq".

AMİP katibi Əli Orucov isə qeyd etdi ki, Qərb diplomatlarının və Qərbi təmsil edən rəsmi şəxslərin Azərbaycanda müxalifət düşərgəsi ilə görüşlərindəki seçimin hansı kriteriyalarla müəyyənləşdirilməsini bilmir: "Düşünürəm ki, bu seçimlər obyektiv, ədalətli, doğru seçim deyil. İddia etməyirəm ki, AŞ PA-nın Azərbaycan üzrə həmməruzəçisinin adları sadə partiya ilə görüşməsində hansısa düzgün olmayan seçim var. Həmin siyasi qüvvələr Azərbaycan siyasətində rolu və yeri olan partiyalardır. Amma AMİP-in bu görüşdən kənar saxlanması, protokola salınmaması ciddi yanlışlıqdır. Çünki AMİP ölkənin aparıcı partiyalarından biri olaraq ən müştəxək, ölkənin əksər bölgələrini əhatə edən stukturlaşmış siyasi partiyasıdır. Və bu partiyasız ölkə gündəmini müzakirə etmək qərblə rəsmilərin Azərbaycandakı duruma tam ciddiyyəti və peşəkarcasına yanaşmadığının göstəricisi sayıla bilər. Ümid edirəm ki, gələcəkdə bu cür yanaşmalara son verilecək. Siyasi partiyalarla görüş "quş qoymaq" xatirinə görüş olmamalıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Gürcüstanda həm Rusiya əleyhinə, həm də lehinə mitinqlər davam edir

Nəzakət Məmmədova: "Rusiya və ABŞ Gürcüstanda gürcü seçicilərindən daha artıq səylə 2020-ci il parlament seçkilərinə hazırlaşır"

Gürcüstanda iyunun 21-dən başlayan anti-Rusiya xarakterli etiraz aksiyaları, mitinqlər hər gün davam edir. İyulun 7-də gecəyarısı Rusiya prezidenti Vladimir Putinə tənqid etdiyi üçün yayımını dayandıran Gürcüstanın müxalif "Rustavi 2" telekanalı isə iyulun 8-də efiri bərpa edib.

Telekanal Rusiya prezidenti Vladimir Putinin ünvanına tənqiramiz ifadələr işlədən aparıcı Geogi Qabuniyanın çıxışından sonra efirini dayandırmaya məcbur qalmışdı.

"Rustavi 2"-nin baş direktoru Nika Qvaramiya deyib ki, onlar yayımı qalmaqallı efirə görə şirkətin üzr istəməsinə tələb edən 200 nəfərin telekanalına gəlməsindən sonra ediblər.

Telekanal rəhbərliyinin üzr istəməsinə baxmayaraq, "Rustavi 2" üzrxahlıq edib. On-

lar telekanalın bağlanması, Qabuniyanın qovulması və baş verənlərə görə cinayət işinin açılmasını tələb ediblər. Etirazçılar mitinq çəkən kanal jurnalı və operatorlarına qarşı zorakılıq ediblər. Bəziləri kanalın binasını yumurtaya basıblar.

Qvaramiya aksiyanın təşkilində Gürcüstan hakimiyyətinə ittiham edib. "Rustavi 2"-nin baş direktoru Gürcüstan DİN-ə müraciət edərək, əməkdaşlarının təhlükəsizliyinin təmin

olunmasını istəyib.

"Rustavi 2" qarşısında keçirilən mitinq dünən səhər başa çatıb. Gürcüstanın birinci şəxsləri jurnalist Georgi Qabuniyanın əməlini "təxribatçı akt" və vəziyyəti gərginləşdirmək

cəhdi kimi şərh ediblər.

Maraqlıdır ki, Gürcüstanda bir tərəfdən anti-Rusiya mitinqləri, o biri tərəfdən Putinə görə telekanalın qapadılması və Rusiyaya-Putinə dəstək xarakterli aksiyaların keçirilməsi

kimi bir-birinə zidd hadisələr yaşanır.

Bəs Gürcüstanda bir tərəfdə Rusiya əleyhinə, o biri tərəfdə lehinə müşahidə olunan mitinqlər ölkəni haraya doğru aparır?

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, bu proseslər birmənalı surətdə Gürcüstanda siyasi hakimiyyətin dəyişməsinə hesablanıb. Səbəbi isə odur ki, Gürcüstanda hakimiyyətdə olan istənilən iqtidar ya Rusiyaya, ya da Qərbbə bağlı olur. Hazırda hakimiyyətdə rusiyayönümlü İvanişvili komandası olduğundan Qərb "Gürcü arzusu" iqtidarının hakimiyyətinə son vermək üçün bu iğtişaları, sonra isə mitinqləri təşkil edir: "Məqsəd hazırda hakimiyyət çevrilişi etməkdən daha çox, 2020-ci il parlament seçkilərinə hazırlıq, seçki sistemində dəyişikliklərə nail olmaqdır. Beləliklə də, 2019-cu ilki prezident seçkilərində seçicilərin iradəsinə təsir edib onları ikinci turda İvanişvilinin namizədi xanım Zurabişvilinin prezident seçilməsinə nail olan İvanişvili komandasından, Rusiyadan revanş almaq, 2020 parlament seçkilərində qərbşönümlü qüvvələrin hakimiyyətə gəlməsinə zəmin hazırlamaqdır. 2020-ci il Gürcüstan üçün çox təlatümlü keçəcək. Parlament seçkilərində ABŞ-ın və Rusiyanın maraqlarının toqquşması ilə əlaqədar belə hadisələr təkrar olunaçaq. Həmin güclərdən biri hakimiyyətdə bərqərar olunana qədər bu gərgin proseslər davam edəcək".

Politoloq hesab edir ki, Putinin təhqir olunması hadisəsinin üstündən bütün sərvətini Rusiyada qazanmış İvanişvili heç nə olmamış kimi keçə bilməzdi. Ondan başqa, mövqə gözləmək də sadələşmələr olardı. Telekanal qarşısında aksiyanı da məhz İvanişvilinin istəyi ilə təşkil ediblər: "Təbii ki, Putinin "Rustavi-2" kanalında məsxərəyə qoyulması Gürcüstan siyasi istəblşməsinə narahat edib və kanalın yayımına qısa müddət üçün də olsa qadağa qoyulub. Lakin həqiqətəndən ibarətdir ki, Rusiya və ABŞ Gürcüstanda gürcü seçicilərindən daha artıq səylə 2020-ci il parlament seçkilərinə hazırlaşır və bütün bu baş verənlər həmin prosesin başlanğıcıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

"Baxış bucağı"

Son günlər mətbuatda və sosial şəbəkələrdə ən çox müzakirə olunan mövzulardan biri, guya iyul iclaslarının birində parlamentin buraxılacağı və növbədənənar seçkilərin təyin olunacağı ilə bağlı oldu. Deputat, Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü, hüquq müdafiəçisi, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə "Yeni Müsavat"a müsahibəsində digər məsələlərlə yanaşı, bu barədə davamlı xəbərlərin tirajlanmasının səbəblərindən danışdı.

- Çingiz bəy, bu günlərdə həmkarlarınızın bir neçəsi növbədənənar seçki məsələsinə münasibət bildirdi. Bəs sizin yanaşmanız nədən ibarətdir, bu məlumatlar haradan qaynaqlanır, niyə az qala hər kvartalda döviyyəyə buraxılır?

- Mənə elə gəlir ki, sosial şəbəkədə olub, özünü parlamentdə görmək istəyən insanlar var. Təbii ki, onların istəyinin əleyhinə deyiləm, hər bir şəxsin seçib-seçilmək hüququ olduğu kimi, istəyinin olması da normaldır. Lakin daha çox onlar bu fikri sosial şəbəkələr vasitəsilə cəmiyyətə ixrac edirlər. Heç bir əsas olmadan bu məsələnin gündəmə gətirilməsi və işıqlandırılması təbii ki, cəmiyyətdə bir az çəşniliq yaradır. Hətta millət vəkillərinin arasında da buna inanmayanlar var idi. Bu cür məlumatların davamlı yayılması belə bir fikir formalaşdırırdı ki, ola bilsin növbədənənar seçki keçirilsin. Amma parlamentin buraxılmasının müəyyən qaydası var. Əgər həmin prinsiplər pozulmayıbsa və parlament normal fəaliyyət göstərsin, onda niyə buraxılırsın? Bu günlərdə YAP-ın icra katibi Əli müəllim Əhmədov açıqlama verməklə bu məsələyə nöqtə qoydu. Amma mən elə hesab edirəm ki, parlament normal fəaliyyət göstərir və çağırışın sonunadək də fəaliyyət göstərmək iqtidarındadır.

- İyul ayında işləməyiniz də əlavə söz-söhbətə yol açdı...

- Qanunvericiliyə görə, əvvəllər yaz sessiyasını 31 mayda başa vururduq. Lakin əgər bir və ya iki iclasın keçirilməsi zərurəti yaranırsa, deputatların əksər hissəsi imza toplayaraq növbədənənar sessiyanın çağırılmasını xahiş edirdilər. Ancaq nəzərə alaraq ki, "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Qanuna dəyişiklik edilib və artıq parlamentdə daxil olan qanun layihəsinə təklif edilən əlavə və dəyişikliklər də üç oxunuşdan keçdiyinə görə, həm komitə, həm plənər iclasda iş yükümüz artıb. Bu baxımdan biz iyun ayında başladığımız növbədənənar iclası iyulda da davam etdiririk. 9-u və 12-sində son iki iclası keçirəndən sonra, 15 iyuldan məzuniyyətə çıxacağıq. Bizim tətilimiz rəsmi olaraq iyulun 15-dən sentyabrın 1-dəkdir - 45 gün.

- Deməli, növbədənənar sessiyaya görə əlavə müavinət ödənilir?

- Yox, heç bir əlavə müavinət ola bilməz, adi qaydada işləyirik. Onsuz da biz yaz sessiyası başa çatandan sonra, iyulun 15-dək parlamentdə oluruq və komitə iclaslarımızı davam etdiririk.

- Çingiz bəy, şəxsən sizin bu arafədə seçicilərlə aktiv işiniz, silsilə xarakterli görüşlər keçirməyiniz diqqət çəkir. Bu görüşlər seçki hazırlığına çox özəyir, elə deyilmi?

- (Gülür). Əvvəla, mən hər ilin birinci yarısında seçildiyim 80 sayılı İmişli-Beyləqan seçki dairəsinə

"Bu günədək bir hakim qanunsuz qərar çıxartdığına görə məsuliyyətə cəlb olunmayıb"

Çingiz Qənizadə: "Məhkəmə hakimiyyətində əsaslı və köklü dəyişikliklər olmalıdır, kadr islahatları aparılmalıdır"

daxil olan kəndlərin hamısında - 40 kəndin hər birində görüş keçirirəm. Aprelin ortalarından başlayan görüşlərim iyunun ortalarından davam edir. Payızdan başlayaraq, harada ki, müəyyən ehtiyac yaranır, ya da söz verdiyim məsələ ilə bağlı nəticə var, seçmə üsulu ilə görüşlərimi davam etdirirəm. Keçən çağırışın sonunda mən 5 illiyin hesabatını verdim və qeyd etdim ki, seçildiyim daire üzrə kəndlərdə 250-dən çox görüş keçirmişəm. Bəzi dostlarım, həmkarlarım da deyirdilər ki, elə bil seçkiyə hazırlaşırısan. Onlara da xatırladırdım ki, ötən illərdə də belə olub, illik hesabatımda bunu vurğulayırdım. Lakin onda mən bunu mətbuatla kifayət qədər çıxartmırdım. Düşünürdüm ki, bu, mənim vəzifə borcumdur, insanların arasında olmalıyam. Bu dəfə kəndlərdə qaldırılmış məsələləri ünvanına çatdırdığıma seçicilərimin əmin olması üçün hər bir kəndin görüşünü ayrıca ictimailəşdirdim və mövcud problemləri də məlumatın içərisinə daxil elədim. Görüşləri işıqlandırmaqla bilavasitə özümü borclu qoyuram ki, söz vermişəmsə, həllinə nail olmalıyam.

- Həll edə bilərsiniz?

- Sizə deyim. Rayon su təsərrüfatı idarəsinin rəisi və icra nümayəndəsi ilə danışaraq, 3 kəndin içərisindən keçən kiçik su kanalının üzərindəki körpünün təmiri ilə bağlı məsələ qaldırmağam və proses gedir. Ötən həftə rayon mərkəzindən 51 km kənarda yerləşən Ağamalılar kəndində səyyar həkim briqadasını təşkil etdim, başda baş həkim olmaqla.

- Deməli, siz seçiciləri dinləyirsiniz, əlaqədar qurumlar da sizi eşidirlər...

- Bəli, eşidirlər. Əvvəla, biz şəxsi nəse xahiş etmirik, vətəndaşların haradasa problemi varsa və bunu da dövlət, icra orqanı etməlidirsə, biz onlara müraciət edirik. Böyük kəndlərin birinə artıq qum-çınqıl daşıdırmağa başlamışam. Qeydlərimdə nələr varsa, artıq onların icrasına başlamışam. Nəticəsini də məzuniyyətdən qayıdandan sonra yoxlayacağam. Hansı məmur özünün görməli olduğu işi, mənim tərəfimdən çatdırılmasına baxmayaraq, etməyibsə, təbii ki, onun da naziri, icra başçısı var, o məsələ

sa-olsun. Lazım gəlsə, zorakı metodlara, zərurət yaranarsa, qanunlara dəyişiklik etməliyəm, bu məsələ tənzimlənə bilər.

- Çingiz bəy, siz deputat olmaqla yanaşı, həm də hüquq müdafiəçisiniz. Prezidentin öz mövqeyini açıqlamasından sonra cəmiyyətdə, məhkəmə-hüquq islahatları gözləntisi var, bu barədə məlumatlarınız, proqnozlarınız nədən ibarətdir?

- Düzü, cənab prezident tərəfindən aprelin 3-də məhkəmə-hüquq sahəsində islahatların

me hakimiyyətinə rəhbər vəzifələrə gətirilməlidir və onlar qarşısında qəti tələb qoyulmalıdır: rüsvət olmayacaq, hakimlər bilib-bilə iki dəfədən artıq qərəzli hökm çıxardarlarsa, məhkəmə hakimiyyətindən uzaqlaşdırılmaqla, məsuliyyətə cəlb olunacaqlar. Bax, bu gün bizim Cinayət Məcəlləsində qanunsuz qərar, qətnamə və ya hökm çıxartmağa görə hakimlərin məsuliyyəti var. Bununla bağlı Cinayət Məcəlləsində maddə mövcuddur. Amma bu günədək hələ bir nəfər hakim qanunsuz qərar, qətnamə çıxartdığına görə həmin maddə ilə məsuliyyətə cəlb olunmayıb. Bu, onu göstərir ki, bu sahədə boşluq var və guya məhkəmələrin qəbul etdiyi qərarların hamısı doğrudur. Əgər doğrudursa, minlərlə,

yəti bir tərəfdən gözəl sərəncam, fərman, humanist addımları ilə sevindirir, amma digər tərəfdən insanlar narahət edən şəxslərin dəyişdirilməsi, kadr islahatı aparılmaqla vətəndaşların problemlərini həll etmək arzuolunandır.

- Elə bəzi YAP-çı deputatlar da etiraf edirlər ki, hakimin yanlış qərarı sonda Avropa Məhkəməsinə şikayətlərin artmasına, dövlətimizin cərimələnməsinə səbəb olur...

- Təkcə Avropaya ünvanlanan şikayətlərdən söhbət getmir. Elə insanlar var ki, heç Avropanın yolunu, şikayətin yazılması qaydasını belə bilmir. Kəndlərdə yaşayan insanlar bilmir ki, necə müraciət etsinlər. Onların gücləri ancaq bu cür ədalətsiz qərar çıxaran hakimləri lənətləməyə çatır. Təsəvvür edin, bir tərəfdə cənab prezidentin səxavət dolu "kissəsi", əli, diqqəti, qayğısı, digər tərəfdə isə hakimiyyətə, hökumətə və dövlətə qarşı narazılıq yaradan bu cür məmurların hərəkətləri... Deməli, o məmurlar kənarlaşdırılmalıdır.

- Kadr bankı haqda nikbinsinizmi?

- Hesab edirəm ki, kifayət qədər kadrlar var. Cənab prezidentin qeyd etdiyimiz fərmanında 200 hakim yerinin artırılması nəzərdə tutulub. Son dövrlərdə məhkəmə hakimiyyətində işə qəbul olunan adam - biz də orada müşahidəçi kimi iştirak edirik - tam məsuliyyətimlə deyirəm ki, Məhkəmə Hüquq Şurasının nəzarəti altında bu imtahanlar gedir, bir neçə mərhələdən keçirlər. Orada neqativ məqamlar yoxdur. Fikrət müəllim orada elə bir sistem yaradıb ki, biliyi, bacarığı olan insanlar imtahan verib keçirlər. Ona görə də mən təşəkkür edirəm ki, belə bir qaydanın yaranmasını məhz Fikrət müəllim (edliyyə naziri-E.P.) başda olmaqla, hakimlərin seçki komitəsi və digərləri təbii deyirlər. Amma təmənnasız şəkildə hakim vəzifəsinə yiyələndəndən sonra yenə də bəşləyirlər pulu, rüsvətə meyillənəməyə. Mən təbii ki, hamısını günahtlandırmıram. Burada kifayət qədər ləyaqətli, vicdanlı, rüsvətə meyilli olmayan kadrlar var, biz onları alqışlayırıq. Ancaq onların içərisindən seçilib rəhbər vəzifələrə qoyulmasını başa düşə bilmirik. Yaxud yüzlərlə yeni, genc kadrlar gəlib, 3-5 ildir məhkəmə hakimiyyətində işləyir. Görək 60 yaşında məhkəmə sədri olsun? 33-35 yaş var, olsun məhkəmə sədri, bayaq dediyim kimi, şərtlər qoyulsun, qanunsuz qərar, qətnaməyə görə xaric olunacaqsa, cinayət məsuliyyətinə cəlb olunacaqsa!

P.S. Müsahibənin tam mətnini Musavat.com-dan oxuya bilərsiniz.

□ EİSAD PAŞASOY, FOTO: "YM"

"Deyilənə görə, ərəb ölkələrindən gələnlərin müəyyən hissəsi bura əlaqsız qadınlarla gün keçirmək üçün gəlirlər"

ləri qaldıracağıq.

- Turizm sektoru ilə bağlı çox danışılır. Vaxtaşırı ərəb turistlərin "Bakı macəraları" gündəm mövzusunda çevrilir. Bu sahədə nələr etmək lazımdır ki, ölkəmiz həm turistlər üçün cəlbədar olsun, həm də əndazəni aşan davranışlara yol verilməsin, ölkəmizin imicini zədələnməsin?

- Mən bu günlərdə bir kadr gördüm: mülki geyimli iki polis əməkdaşı bir qadını "Torqov"da oturduğu yerdən uzaqlaşdırmağa cəhd edirdi, qadın da müqavimət göstərirdi. Mən burada təbii ki, polislin mövqeyini dəstəkləyirdim. Ümumiyyətlə, Azərbaycanda əxlaq polisinə ehtiyac var. Son dövrlərdə ölkəmizdə əxlaqı dəyərlərin itməsinin şahidi olururuq. Mən xatırlamıram və ağılıma belə gəlməzdi ki, Bakının mərkəzi küçələrindəki kafe-barlarda qadınlar otursunlar və əcnəbi turistlərə müştəri gözü ilə baxıb onları ələ alsınlar, "bədən alveri" ilə məşğul olsunlar. Bu, təbii ki, bizim mentalitete, milli dəyərlərimizə, adət-ənənələrimizə, əxlaqımıza ziddir. Belə olan halda polislin də müdaxiləsi baş verən kimi, bundan sui-istifadə edib polisə qarşı mövqə nümayiş etdirən mövqə nümayiş etdirən polis insanları azadlığının pozur. Bu, azadlıq deyil, əxlaqsızlığın qarşısını almaq üçün lazım gələndə polisdən istifadə etmək vacib şərtlərdən biridir. Amma çox təəssüf ki, bu gün Azərbaycanda, bax, bu sahədə - mənə bir vətəndaş olaraq, sırf qanı, canı ilə milli dəyərlərimizə, adət-ənənələrimizə bağlı olan bir insan kimi bu məsələlər çox narahət edir. O baxımdan mən çox istərdim ki, turistlər Azərbaycana əxlaqsız qadın axtarışı üçün gəlməsinlər, Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, incəsənəti ilə tanış olmaq, görməli yerlərini görmək üçün gəlsinlər. Amma deyilənə görə, təəssüf ki, bu gün ərəb ölkələrindən gələnlərin müəyyən hissəsi bura əxlaqsız qadınlarla gün keçirmək üçün gəlirlər, bunun qarşısı alınmalıdır. Hansı yolla olur-

daha dərinləşdirilməsi ilə bağlı imzalanan fərman hamımızı çox sevindirirdi. Belə hesab edirdim ki, əsasən məhkəmə hakimiyyətində olan qüsurları artıq cənab prezident aşkar edib və bu sahədə islahatların aparılması üçün fərman verib. Təbii ki, ondan sonra cənab prezident tərəfindən sosialyönümlü xeyli fərmanlar, sərəncamlar verildi və bunları alqışlayırıq. Hüquq-mühafizə orqanlarında, DTX-də, DİN-də də kadr dəyişiklikləri oldu. Bu, birbaşa prezidentin səlahiyyətində olan məsələdir. Biz gedənlərə "yaxşı yol", gələnlərə "uğurlu işlər" arzuladıq və arzulamaqda davam edirik. Amma məhkəmə hakimiyyətində hələ ki kadr islahatlarının şahidi olmamışıq, bax, bu, mənə olduqca narahət edir. Çünki məhkəmə hakimiyyətindəki rəhbər şəxslərin xəbəri olmadan hər hansı bir hakimin qanunsuz qərar, qətnamə qəbul etməsi inandırıcı deyil. Bizdə qanunazidd olaraq, hakimlər hər iş gününün sonunda icraatında işlərlə bağlı məhkəmə sədrələrinə məruzə edirlər. Bu, qanunsuz məruzədir və hakimlər hamısı bərabər hüquqludur. Hakimlər sanki sədrlərdən əsl vəziyyətdədirlər və məruzə etməklə onların razılığı əsasında qərar qəbul edirlər. Odu ki, məhkəmə hakimiyyətində əsaslı və köklü dəyişikliklər olmalıdır, kadr islahatları aparılmalıdır, yeni, müasir, korrupsiyaya, rüsvətə bulaşmamış gənc kadrlar məhkə-

on minlərlə insan niyə ora-bura şikayətlər edir? Ola bilər ki, məhkəmələrdəki mülki işlərdə tərəflərin birinin narazılığı olsun və onun şikayət hüququ var. Amma biz görəndə açıq-aydın ağa qara, qaraya ağ deyirlər və burada pul rol oynayıb, deməli, bu hakimlər cəzalanmalıdır. Yeri gəlmişkən, mənim televiziya, mətbuatda çıxışları oldu, bir ağ "sənəd"ə məhkəmə qərar qəbul edib və tərəflərin birini cərimələyib. Mən bununla bağlı edliyyə naziri hörmətli Fikrət Məmmədovla, Ali Məhkəmənin sədri Ramiz Rzayevlə, Ali Məhkəmənin hakimi, Kollegiya sədri, Apelyasiya Məhkəməsinin sədri ilə görüşmüşəm. Hamısına da demişəm ki, bəlkə mənim savadım çatmır, xahiş edirəm, göstərin, görüm harada yazılıb ki, məhkəmə ağ "sənəd"ə qərar çıxara bilər? Amma bu, birinci instansiyadan, apelyasiyadan da, Ali Məhkəmədən də keçmiş bir qərardır. Deməli, burada zənglər, tapşırıqlar rol oynayıb. Bu, bir insanın müraciətidir, amma yüzlərlə, minlərlə insanın müraciəti gedib rəhbərliyə çıxmır axı. Azərbaycanın 35 tanınmış ictimai-siyasi xadimi bu yaxınlarda cənab prezidentə və Mehriban xanıma müraciət göndərilib ki, ağ "sənəd"ə qərar çıxarıb, araşdırılsın, yenidən qiymət verilsin. İndiyə qədər məhkəmə hakimiyyəti inadkarlıq göstərir, müəyyən maneəvərliklərlə bu məsələyə baxmaq istəmir, bax, budur realıq. Cənab prezident cəmiyyə-

İyulun 15-dən etibarən Bakı-Ağstafa-Bakı sərnəşin qatarının hərəkəti dayandırılıb. Bu barədə Məsəvat.com-a verilən məlumat Azərbaycan Dəmir Yolları QSC-nin Sərnəşindəşımə Departamentinin rəhbəri Elyar Muradov təsdiqləyib.

Departament rəisinin dediyinə görə, Bakı-Ağstafa-Bakı sərnəşin qatarının hərəkəti Azərbaycan dəmir yollarının sabit cərəyan rejimindən dəyişən

Böyük Kəsik-Bakı qatarlarına birləşdiriləcək".

E. Muradov onu da bildirdi ki, qərb istiqamətində yalnız sərnəşin deyil, yük qatarlarının hərəkəti də optimallaşdırılır: "Bütün hərəkətdə olan qatarlar teplovozlarla daşınacaq. Yəqin ki, proses bir neçə ay davam edəcək. İşlər yekunlaşandan sonra Ağstafa qatarının hərəkəti bərpa olunacaq".

□ Dünya SAKIT, Məsəvat.com

Bakı-Ağstafa sərnəşin qatarının fəaliyyəti müvəqqəti dayandırılır

ADY rəsmisi Elyar Muradov: "Bu, dəmir yollarının sabit cərəyan rejimindən dəyişən cərəyan rejiminə keçirilməsi ilə əlaqədardır"

cərəyan rejiminə keçirilməsi prosesi ilə əlaqədar dayandırılır: "Qatarın hərəkətinin dayandırılması yollarda qatarların hərəkətinin optimallaşdırılması məqsədi daşıyır. Dəyişən cərəyan rejiminə keçid mərhələ-

lə-mərhələ həyata keçiriləcək. İlk mərhələdə Böyük Kəsik-Gəncə, daha sonra Gəncə-Ucar hissəsi və sair. Bakıya qədər bütün yol dəyişən cərəyan rejiminə keçiriləcək. Bu müddətdə elektrik enerjisine

qoşulmaqla daşınan qatarların hərəkəti dayandırılır. Bütün qatarlar teplovozlarla daşınacaq. Ağstafa qatarının hərəkətinin tam dayandırıldığını da söyləmək düzgün olmazdı, çünki onun vaqonları Tiflis-Bakı və

Deputatlardan kimin övladı rəsmi qurumlarda işləyir - siyahı

Onlar daha çox hüquq-mühafizə orqanlarında çalışırlar, onların savadlı kadrlar olduğu bildirilir

Son zamanlar ölkədə aparılan kadr islahatları, təyinatlar fonunda bir neçə deputatın oğluna da vəzifə verilib. Onlar əsasən hüquq-mühafizə orqanlarında çalışırlar. "Yeni Məsəvat" olaraq bir neçə deputatın məmur oğlu ilə bağlı məlumatları təqdim edirik.

Öncə sonuncu təyinatlardan biri olan deputat Vahid Əhmədovun oğlu barəsində qeyd edək. Belə ki, ötən həftə Baş Prokuror Zakir Qaralovun müvafiq əmri ilə Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu-

Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub-saxlanması fəal işlər görsün. Həmçinin tövsiyə olub ki, insanların şikayətlərini normal qəbul eləyib, Azərbaycan xalqına qulluq et-

sədr müavini olduğunu qeyd edib:

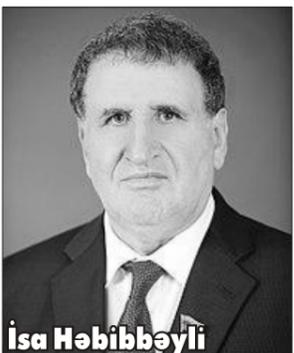
"Etimad göstərilib, çalışacaq ki, məsuliyyətlə vəzifəsini icra etsin. Mən Bakıda yaşayıram, tamam başqa sahədə çalışıram. Mətbuat çalışır ki, belə məsələlərdə sensasiya yaratsın. Amma 20 ilə yaxındır ki, ən kiçik işdən, inspektorluqdan, şöbə müdiri-yindən müavinliyə qədər bütün

Deputat İmamverdi İsmayilovun oğlu İlkin İsmayilov da DYP sistemində çalışır.

Deputat Xanhusəyn Kazımının oğlu Fəxri Kazımov 2017-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Azərbaycan İpoteka Fondu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədri təyin olunub. O, əmək fəaliyyətinə 1987-1989-cu illərdə "Azər-neftməstəmir" İstehsalat Birliginin texniki nəzarət şöbəsində inspektor kimi başlayıb. 1995-ci

Vahid Əhmədov

İsa Həbibbəyli

Elman Məmmədov

Xanhusəyn Kazımlı

nun prokuroru Abdullayev Natiq Saleh oğlu tutduğu vəzifədən azad edilərək Şirvan şəhərinə prokuror təyin edildi. Digər əmrə əsasən, Baş prokuror yanında Korruptsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin Təşkilatı və informasiya təminatı idarəsinin reis müavini Zəfər Əhmədov Qaradağın prokuroru vəzifəsinə təyinat alıb. Vahid Əhmədovun oğlu olan Zəfər Əhmədov uzun müddətdir ki, prokurorluq sistemində çalışırdı. Deputat oğlunun təyinatı ilə bağlı Məsəvat.com-a açıqlamasında aşağıdakıları söyləmişdi:

"Oğlum uzun müddətdir ki, prokurorluq sistemində işləyib. O, müstəntiqdən başlayıb, idarə rəisinin müavini pilləsinə qədər yüksəlib. Prokuror təyin olunandan sonra da, əvvəl də ona tövsiyə olub ki, haqqın, ədalətin yanında olsun və

sin. Vətəndaşların da onun hansısa qanunsuz əməllərindən şikayət etməsi mümkün deyil. Elə bir şey ola bilməz. Çünki mən elə bir tərbiyə verməmişəm və mənim keçdiyim həyat yolu onun üçün örnək olmalıdır".

Millət vəkili Çingiz Qənizadənin oğlu Elgiz Qənizadə də prokurorluq orqanında çalışır.

Millət vəkili, akademik İsa Həbibbəylinin oğlu Səhət Həbibbəyli bu ilin mart ayında Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin sədr müavini vəzifəsinə təyin edildi. Təyinatdan öncə S.Həbibbəyli Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin sədr müavini vəzifəsində çalışırdı.

İsa Həbibbəyli Məsəvat.com-a müsahibəsində oğlunun həmin komitədə işlədiyini, gömrük sistemində 10 ilə yaxın

təkamül prosesini keçib, etimad göstərilib, o da bu etimadı doğrultmağa çalışacaq".

Daha sonra Səhət Həbibbəyliyə ikinci vəzifə də verilib. Belə ki, bu ilin mart ayında Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Yol Polisi İdarəsinin yeni sədri seçilib. Muxtar respublikanın gənclər və idman naziri Azad Cabbarov federasiya sədrliyinə Səhət Həbibbəyliyə namizəd irəli sürüb. Nazirin təklifi yekdilliklə qəbul olunub və S. Həbibbəyli MR-in Atıcılıq Federasiyasının sədri seçilib.

Deputat Elman Məmmədovun oğlu polis polkovnik-leytenantı Elşad Məmmədov da son illərdə bir neçə vəzifəyə təyinat alıb. Belə ki, o, Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin reis müavini, Yasamal Rayon Polis İdarəsinin Yol Polisi Bölməsinin reisi vəzifələrində çalışıb.

ildə Milli Bankın Pul-Kredit Siyasəti Departamentinin makroiqtisadi şöbəsində baş iqtisadçı vəzifəsində işləyib. 1995-2000-ci illərdə Milli Bankın İdarə Heyəti sədrinin baş müşaviri olub. 2000-2002-ci illərdə Daxili Audit Departamentinin direktoru vəzifəsində çalışıb.

2002-ci ildən İdarə Heyəti Sədrinin Ofisinin rəhbəri, daha sonra Milli Bankın İcra Aparatının rəhbəri kimi fəaliyyətini davam etdirib. 2008-ci il yanvarın 17-də Milli Bankın nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondunun icraçı direktoru vəzifəsinə təyin olunub.

Qeyd edək ki, deputatların rəsmi qurumlarda çalışan övladlarının əsasən bilikli, savadlı, neqativ əməllərdən uzaq kadrlar olduğu bildirilir.

□ Əli RAİS, "Yeni Məsəvat"

Meyvələrin söhbəti

Samir SARI

Hadisə meyvə bazarında cərəyan edir. Yeşillərdə yan-yanası şəkildə piştaxtaya düzülmiş meyvələr bahalıqdan gileyənən və başlarını bulaya-bulaya aralanan adamlara baxırlar.

Alma: - Yaxşı, mən təzə çıxmışam, bahayam, bəs şaftalı niyə ucuzlaşmır?

Şaftalı: - Şaftalı "deşovka"-zəddir bəyəm? Məni ən çox pullu ərəblər yeyir, ona görə bahayam, amma giləs özünü bu il lap avakado kimi aparır.

Avakado: - Xahiş edirəm, heç kəs mənim adımla çəkməsin, mən buralı deyiləm. Anam qeribdir.

Gilas: - Səsinə kəs, ay şötəli, mən qısaömürlü meyvəyəm, kim dərdi, yedi-yedi... Çiyələkdir, mənəm, ərikdir, biz beləyik.

Çiyələk: - Məni çıx, mən payızda moruğa qoşulub yenə gələcəyəm, tamarzı qalanlar da dadacaq.

Ərik: - Mən həmişə baha olmuşam axı, son illərdə ucuz olduğumu görən olub? Mən qılamuram, şaxtaya, istiye dözümlüm yoxdur. Alça-zad deyiləm ki...

Alça: - Pah, indi bollaşib ucuzlaşmışam deyə üzümə baxan yoxdur. Amma yanvarda-fevralda mənim stəkanıma yüz dollar verən olur. Mənim qədr qadın fanatı olan var?

Kivi: - Ona qalsa, sən olmayanda yerikləyənlərin dadına mən çatıram. Qiymətim də, məşallah, sabitdir, artıb-azalmır. Gündə bir qiymətə gedən banan deyiləm mən.

Yemiş: - Banan demişkən, o dadı mənə oxşayan legioner meyvə var ha, onun haqqında elə şeylər bilirəm ki... Avropada, Amerikada 1 avroya, 1 dollara olduğuna baxmayın, Seneqalda yüz kilosu 1 dollardır.

Banan: - Burada nahaq yerə mənə qarşı qara piar aparırsınız, il on iki ay ölkədə ən çox yeyilən meyvə mənəm.

Armud: - Ona görə qiymətim başqa ölkələrdəki bacı-qardaşlarımdan bahadır?

Banan: - Qiymət mənlilik deyil. Bu ölkədə mən saxlayan var. O, heç qoyarmı ucuzlaşam?

Albalı: - Bu saat mənim mövsümumdür, mənə yeşik-yeşik alırlar. Müəbbə bişirən kim, kompot bağlayan kim... Şükür, nə qiymətimdən narazılıq var, nə də qıtlığımdan.

Portağal: - Mənim də qiymətimdən narazılığım yoxdur.

Şaftalı: - Sən sus. Sənin sezonun deyil. Üstəlik, gəlməsən. Böyrü möhürlü qınsımal.

Çin armudu: - Burda yerli-gəlmə söhbəti salmayın. Hərənin öz müştəriyi var.

Yerli armud: - Mənə bu tərəflərdə Düşes deyirlər. Mən çoxlarını dü-şəşlə mars eləmişəm. Sən isə, adın üstündə, "kitayski armud"san. QMO-san sən.

Gavalı: - Məsələ qmoluqda-çmoluqda deyil. Ona qalsa, mənə də "Yapon gavalısı" deyirlər, amma mən yazıq heç Yaponiyada olmamışam, hansı tərəfdədir, bilmirəm. Mənim əcdadlarım bura 48-də gəlib, bir yarımrızın böyükləri də 88-də. Amma körpələrimizə də "yapon" deyirlər.

Albuxarı: - Yox, əşi, siz yerli meyvələrə çox qaynayıb-qarışmısınız, sizi ayıran yoxdur. Burda söhbət bezilərinin özünü yuxarı qiymətə sırtmasından gedir. Özlərini elə aparırlar, elə bil, Ordubad meyvələridir.

Limon: - Sözü mənə atırsan, alə, buxarda qurumuş? Mənim qiymətimi bilən bilir.

Alma: - Sənin Lənkəran limonu ilə nə fərq var axı? Onun 5-i bir manatdır, sənin birin 15 manat. Ədalətsizlikdir bu.

Şaftalı: - Düzdür, ədalətsizlikdir. Yuxarıda adamların var deyə, yuxarıdan gedirsiniz.

Nektarin: - Düzdür.

Limon: - Adə, tüksüz şaftalı, sən kişi işinə qarışma, sən üzde-niraqsan. Bizim piştaxtada sənə yer olmamalıdır.

Kivi: - Tükə görə ayrın-seçkilik etmək lazım deyil. Cəmiyyətimizdə onun da yeri var.

Gilas: - Özü də bunu kim deyir e. Əyyaşların dostu...

Limon: - Nə əyyaş, ə, səbətdən tökülən?

Gilas: - Özüm görmüşəm. Toylarda bütün içki içənlər qədəhə sənə sığır, araqla qarışdırıb içirlər.

Portağal: - Onun məsələyə dəxli yoxdur. O, tək deyil. Yeyib-içən oğlanlar əllərinə hansı meyvə düşürsə, yeyirlər.

Alça: - Hələ Allahın əzgilinə də tamah salırlar.

Gavalı: - Ə, əmoğlu burax bu söhbətin başını. Özü burda olmayan qardaşların dalınca danışmayaq.

Qarpız: - Bayaqqan dinnirəm, heç adımla çəkmə yoxdur, hamınızdən ağırım, amma hamınızdən də ucuz gedirəm. Bu saat mil-lətin süfrəsində heç bir rəqibim yoxdur. Etiraf edin ki, lideriniz mənəm.

Yemiş: - Düz deyir.

Banan: - Elə olmağına elədir ey. Amma məndən iki dənə yeyən doyyur, qarpızdan iki dilim yeyən daha da acır. Sudur də. Adama eləcə gövşmək qalır.

Şaftalı: - Sən kiri, sən monopolistlərin trolusan.

Ananas: - Qardaşlar, əsas məsələ odur ki, bu il satıcılar bizi xalqa baha sırmaq istəyir, öz alıcımızla qovuşa bilmirik, nə edək? Nə vaxta qədər piştaxtada qalacağıq? Yeni ildən bəri üzümə baxan yoxdur.

Gavalı: - Gəlin, biz də açığa, çürüyək, möhtəkirləri ziyanə salaq.

Meyvələr yerbəyerdən "urra" deyirlər, yekdilliklə qərar qəbul olunur.

İstanbuldakı evlərim

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

Qabaqlar "Qaçqınkom"da işləmiş məmur-deputatın milyonları, xaricdəki mülkləri, şirkətləri haqda yazıblar. Məcburi Köçkünlərin İnkişafı Fondu adlı idarənin müdiriymiş. İndi bunu soyğunçuluqda qınayanlar heç fikirləşmir ki, bəs müdir özü inkişaf etməli deyildimi? Özü ac qalsa qaçqın-köçkün necə inkişaf edəcəkdi? Atalarımız yaxşı deyibdir, qonşu ac olanda yatan adamın yuxusuna ilan-qurbağa girər. Kəçəl saç tökülməsinə dərman tapsa birinci öz başına yaxmaldır. Düzdür, müdir bir qədər çox inkişaf eləyib və haradasa İstanbul yarısını alıb, ancaq ziyanı yoxdur. Guya bizim məcburi köçkünlər və qaçqınlar pis yaşayırlar? Maşallah, hamısına mikrorayon tikib vermişik. Həyətdə domino oynamağa skameykalar, Qarabağ üzrə sülh danışıqlarını müzakirə etməyə çərənxa (be-sedka-nı belə tərcümə elədim), uşaqların eşələnmesi üçün qumluq, yun çırmaq, yorğan yumaq, qeybət eləmək, zibil atmaq, adam yortmaq, təsbih fırlatmaq, təkər qaldırmaq, qız bişirmək, oğlan fitləmək və sairə ictimai-sosial, siyasi-mədəni, kütləvi-fərdi tədbirlər üçün yerlər ayrılmışdır. Axırncı çadır şəhərciyini də söküb palatkalari Suriyadan qaçan ermənilərə bağışlamış, müvəqqəti olaraq Zəngilanda çinar meşəsinin yanında qurublar. Bütün bunlar Qaçqınkom məmurlarının, o cümlədən keçmiş deputatların varlanmasını zəruri edir.

Yadımdan çıxmamış, eşitdiyimə görə, Eldar Mahmudov Metro Tağının 3 milyon dollarını hələ də qaytarmayıbdır, xahiş edirik, qaytarsın, dünyada yaxşılıq qalır. Kişi 40 il yerin altında işləyib köstəbək kimi özünə gün-güzəran, qara gün xərcliyi yığmışdı, basıb alıblar, bunu Allah götürməz. Özü də AMEA Şamaxı Rəsədxanasından alınan məlumata görə, məhərrəmlik ayı yaxınlaşır, bu ayda nəzirlərin kosmosa çatmaq imkanları böyüyür. Bu arada sənətkarımızın Tağı Sadiq imzasıyla həmin pullara həsr elədiyi nəğməli-şeyr əlimizə keçibdir, istəyirik efire verək: "Dünyada min dollar tapardın, Sən mənim ömrümü qopardın, Qaytar ver 40 illik pulumu, Sən onu özünə apardın. Gəl məni ucuz tutma sən, MTN-ə heç qayıtma sən, Qaytar 3 milyon dollar, Sən qaytar, qaytar pulları. (Nəqarət) Ver mənim pulumu, O sənə heç gerek deyil" və sairə. Hazırda ictimai problemləri poeziya ilə çözmək dünyada yeni trendə çevrilibdir, o gün Dubay şeyxi də Londona qaçmış 16-cı arvadına şeir yazmışdı, deyir, nə durmusan dağ başında qar kimi, məmələrin baş qaldırır nar kimi... Üzr istəyirəm, bu başqa temaya aid şeir idi, səhvən yazıya düşdü, uşaqları oxumağa qoymayın. Şeyx yazmışdı ki, bir zənənin xəyanətinə tuş gəldim, Allah hamını qadın şərindən qorusun, imkan varsa Anar müəllim məni təqaüd proqramına salsın.

Həqiqətən, çox yaxşı olardı şeyx Əl Məktumu çağırır AYB üzvlüyünə, "Ulduz" jurnalının redaksiya heyətinə daxil edək. Yoxsa 2500 yazıçı-şairimiz var, hamısı ancaq ağlaşma qurur, Anar müəllimdən babasil müalicəsi üçün stipendiya umur. Varlı əmir ora üzv olsa nə qədər şairi müalicəyə göndərər.

Sözgəlişi, hesab edirəm ki, həmin gəlin də Londona qaçdığı üçün haradasa qaçqın statusunda adamdır, biz onu Məcburi Köçkünlərin İnkişafı Fondundan maliyyələşdirsək, yerə-göyə xoş gedər. Yaradan səxavətliləri sevdir. Bunun ata sözü də var: "Verdin adındır, yedin dandındır, qaldı yadındır". Yeyin-için, kefləyin, dünya beş gündür, beşi də qara.

Ancaq məni düşündürən qərribə bir detali, uzunmüddətli müşahidəmi bölüşmək istəyirəm. Nə məsələdirsə bu məmurların var-dövlətinin, mal-mülklərinin siyahısı işdən çıxarılandan sonra məlum olur. İşlədikləri müddətdə hamısı kasıb, yetim, quru maaşa baxan, yataqxanada qalan, "Zapı" sürən, nə bilim, ac-yalavac vəziyyətdədir. Vəzifə itirilən kimi bahalı maşınlar, villalar, milyardlar tapılır. Bəlkə də bu, bizim dövlətin nə qədər təmiz, korrupsiyadan uzaq olmasının göstəricisidir. Var-dövlət ancaq özəl sektorda, vəzifəsiz insanlardadır. Bax, mənim vəzifəm yoxdur, deməli, haradasa İstanbulda villam olmalıdır. Tapan kimi bütün oxucularımı qonaq çağıracam. Şəxsi təyyarəmdə.

Onu da harada saxlamışam, heç bilmirəm...

İşğalçı Ermənistan "məxməri inqilab"dan sonra hələ də özünə gələ bilmir. İlk baxışda ölkədə legitim hakimiyyət bərqərar olsa da, bu hakimiyyət bir ildən çoxdur əhalinin əsas problemlərinin həlli ilə məşğul olmaq əvəzinə, ilk növbədə siyasi rəqibləri, əsasən də Qarabağ klanı ilə haqq-hesab çürütməklə məşğuldur.

Baş nazir Nikol Paşinyana qarşı hazırda iki cəbhə mövcuddur - Qarabağ cəbhəsi və Qarabağ klanının açdığı cəbhə. Bu da azmış kimi, deyəsən, "üçüncü cəbhə" də açılır. Bu da prezident Armen Sərkisyanla bağlıdır. Məsələ ondadır ki, Beynəlxalq Respublikaçılar Institu-

Ermənistan yeni xaos astanasında -

ABŞ Paşinyana əvəz axtarır

Son rəy sorğularına görə, işğalçı ölkənin prezidentinin nüfuzu baş naziri üstələyib; inqilab lideri Ermənistanın 2-ci şəxsinə çevrilir - səbəblər; Paşinyan tərəfdarlarının çoxluqda olduğu parlament yeni prezident də seçə bilər, ancaq bu, xilas yoludurmu?..

tunun (İRİ, ABŞ) ölkədə keçirdiyi son rəy sorğusuna görə, Nikol Paşinyanın reytingi ilk dəfə olaraq, Armen Sərkisyanın reytingindən geri qalıb. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, göstəricilər müvafiq surətdə 56 və 61%-dir.

Bu, ən əvvəl o anlama gəlir ki, N.Paşinyan ölkədə konstitusiyaya görə, 1-ci şəxs olsa da, ölkənin rəhbəri sayılsa da, faktiki, indi 2-ci şəxs qismindədir. Razılaşaq ki, Paşinyan və komandası üçün ciddi siqnaldir.

İkincisi, bu, onun göstəricisidir ki, erməni toplumu Nikol Paşinyanın işindən narazıdır, onun keçən bir il iki ayda gördüyü işləri kafi saymır, ondan hətta əlini üzə, dəstəyini kəsə bilər. Odur ki, etirazını hələ ki ona inamın azalması şəkildə büruzə verir.

Erməni toplum eyni zamanda siyasətdə və diplomatiyada qat-qat təcrübəli şəxs sayılan prezident Aram Sərkisyanı simpatiyasını artırmaqla, ona daha çox rəğbət ifadə etməklə, prezidenti ölkənin ən populyar şəxsi etməklə indiki baş nazirə aydın bir mesaj göstərir ki, öz reytinginə çox güvənmişin.

Bu mənada son rəy sorğusu (onun mötəberliyi şübhə doğurmur) işğalçı ölkədə onsuz da kövrək olan daxili ictimai-siyasi durumu ciddi şəkildə silkələyəcək, yeni təlatümlərə və partlayışlara zəmin ola bilər. Demək, Paşinyanın qayğılarının, dərindən artdığını əminliklə söyləmək olar. "Xalq naziri"nin belə vəziyyətdən necə işə çıxacağı çox maraqlıdır...

Prinsipcə, Nikol Paşinyan erməni prezidentin artmaqda olan nüfuzunu önəlmək üçün onun tərəfdarlarının üstünlük təşkil elədiyi parlament yeni prezident də seçə bilər. Ancaq bunu birincisi, hansı şəkildə əsaslandırmaq lazım gələcək. İkincisi, Sərkisyanı layiqli, lakin Paşinyanın kölgəsində qalacaq zəif bir əvəz edici tapmaq gerek olacaq. Belə bir şəxsi tapmaq işə asan deyil.

Üçüncüsü, hətta layiqli namizəd tapılsa belə, Armen Sərkisyanın cəmiyyətdəki populyarlığı zərər istəfaya göndərildəndən sonra haqsız "zərərçəkmiş" kimi artacaq. Çünki bu populyarlıq Nikol Paşinyan və komandasının səriştəsizliyinə ekvivalent olaraq artır. Yəni səbəb-nəticə bağlılığı. İş də

onudadır ki, baş nazir vəd etdiyi islahatlar məsələsində tezliklə əhəmiyyətli uğurlara imza atmasa, prezident kürsüsündə Sərkisyanın və ya digər birisinin oturmasından asılı olmayaraq, onun reytingi düşməkdə davam edəcək.

Başqa sözlə, Paşinyan Sərkisyanı nüfuz baxımından üstələmək, reytinginin yüksək səviyyədə qalmasını istəyirsə, öncəliklə daxili siyasətdə ciddi uğurlara imza atmalı, ac-yalavac əhaliyə verdiyi sözü tutub onun sosial-iqtisadi durumun yaxşılaşmasına nail olmalıdır. Bundan ötrü isə dəfələrlə deyildiyi kimi, velosipedi təzədən kəşf etməyə ehtiyac yoxdur. Dağlıq Qarabağ konfliktinin həllində ciddi addımlar atıb, qonşu Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri tezliklə qaydaya salmaq təklif olunurdu. Bu ismarıqlar həm ABŞ prezidenti Donald Trampın bu ilin fevralında Paşinyana göndərdiyi təbrik məktubunda əksini tapmış, həm də onun milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton tərəfindən ötən ilin oktyabrında İrəvanda ona şəxsən çatdırılmışdı.

min o Qərbin - ABŞ-ın Beynəlxalq Respublika İnstitutunun (İRİ) keçirdiyi rəy sorğusu Paşinyanı ölkədə ikinci şəxsə çevirib. Bu da demokratiya paytaxtlarının "iki stul" siyasəti aparmağa çalışan Paşinyana özünəməxsus mesajı sayıla bilər. Belə görünür ki, Qərb, ABŞ ciddi şəkildə Paşinyana alternativ axtarışına çıxıb.

Xatırladaq ki, Ermənistan "məxməri inqilab"ın baş verməsində mühüm rol oynamış ABŞ Nikol Paşinyandan ilk növbədə Ermənistanı tədricən Rusiya orbitindən uzaqlaşdırmağı gözləyirdi. Bunun da yolu kimi ona Dağlıq Qarabağ konfliktinin həllində ciddi addımlar atıb, qonşu Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətləri tezliklə qaydaya salmaq təklif olunurdu. Bu ismarıqlar həm ABŞ prezidenti Donald Trampın bu ilin fevralında Paşinyana göndərdiyi təbrik məktubunda əksini tapmış, həm də onun milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton tərəfindən ötən ilin oktyabrında İrəvanda ona şəxsən çatdırılmışdı.

Nəticə ortadadır...

□ **Siyasət şöbəsi, "Yeni Müsavat"**

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov diplomatik xidmət orqanlarının 100 illik yubileyi ilə əlaqədar AzərTAc-a müsahibəsində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründəki diplomatik əlaqələrimizdən də söz açıb. Nazir bildirib ki, Azərbaycan diplomatiyasının bir əsrlik yolu barədə daha aydın təsəvvürün yaradılması üçün AXC-nin mövcudluğu zamanı Bakıda 16 dövlətin, o cümlədən ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, İtaliya, İsveç, İsveçrə, Belçika, İran, Polşa, Ukrayna və digər ölkələrin diplomatik missiyalarının fəaliyyət göstərdiyini yada salmaq olar.

ların Axal-Təkə qalasına hücumu zamanı valideynlərini itirən iki yaşlı Məhəmmədi rus ordusunun polkovniki Ehsan xan Naxçıvanski oğulluğa götürüb. Məhəmməd 1901-ci ildə Tiflis birinci kişi gimnaziyasını, 1908-ci ildə Novorossiysk Universitetinin hüquq fakültə-

də yalnız 200 pud mazut göndərilmiş. Daha sonra M. Təkinski qaçqınların vəziyyətinin ağır olduğunu və dərhal onlara kömək göstərilməsi lüzumunu qeyd edirdi.

3 may 1919-cu ildə Azərbaycanın Ermənistandakı diplomatik nümayəndəsi M.Tək-

Putin İsa peyğəmbər, Avrasiya Birliyi isə Lazar deyil..

Hüseynbala SƏLİMOV

Bəli, Avropanın Şərq Tərəfdaşlığı Programının iştirakçısı olan dövlətlərdən hələ ki Azərbaycan və Belarus Avropa Birliyi ilə saziş imzalamaıyılar. Amma nə qədər qərribə olsa da, Avropa idman oyunları, yəni "avropiada" indiyədək yalnız iki ölkədə keçirilib - yenə də Bakı və Minskə...

Bəs bunu necə başa düşməli? Belə alınmırmı ki, bu iki ölkə bununla faktiki olaraq Avropa Birliyinin inteqrasiya prosesinə özlərinin prinsiplial münasibətlərini izhar edirlər: necə deyirlər, idman Avropasına "hə", amma siyasi və iqtisadi Avropaya "yox"...

Qərribə olsa da, digər, daha varlı və inkişaf etmiş Avropa ölkələri hələki qitənin yeni idman oyunlarına ehlə bir maraq göstərmirlər.

Amma bunu başa düşmək mümkündür: bu, əlavə maliyyə məsrəfləri deməkdir və buna qərar vermək üçün tək cə hökumətin yox, parlamentin və digər siyasi institutların da razılığı tələb olunur. Azərbaycan və yaxud da Belarus kimi ölkələrdə isə belə qərarların trayektoriyası daha qırsadır - yetər ki, hökumət bunu istəsin.

Güman ki, digər məsələ - AB ilə saziş bağlanması da müvafiq hökumətlərin ovqatından və maraqlarından asılıdır: axı Avropa Birliyi ilə saziş hansısa əyləncəli idman oyunları deyil və belə sazişin imzalanmasının arxasınca konkret siyasi və iqtisadi öhdəliklər, hətta ola bilsin, konkret islahatlar gəlməlidir.

Etiraf edirik ki, bu mövzuya təsadüfən toxunmadıq. Birincisi, biz də fərqi deyirik ki, belə idman tədbirlərinin keçirilməsi ölkələr üçün böyük reklamdır, amma çox təəssüf ki, yalnız reklamdır və bundan artıq nəse deyildir.

İkincisi, bu həftə Avropa Birliyinin Avropa Şurasının sədri D.Tusk Bakıya səfər etməlidir və əgər avropalı diplomatın qrafikində hər hansı dəyişiklik baş verməsə, səfər iyulun 9-da reallaşacaq.

Aydındır ki, avropalı diplomatın da səfərinin başlıca məqsədi Azərbaycanın Avropaya inteqrasiyası ilə bağlı problemlərin müzakirəsi olacaq.

Avropa Birliyi ilə qeyd olunan saziş prinsipcə, hələ bu ilin mayında imzalanmalı idi, amma onu "naməlum səbəblər"dən payıza keçirdilər və üstəlik, hələ də məlum deyil ki, payızda bu məsələnin nöqtəsi qoyulacaq, yoxsa daha bir payızı da gözləmək lazım gələcəkdir?

Məsələ bundadır ki, hələ də bəzi "politoloq"lar və "analitik"lər iddia edirlər ki, Avropa Birliyi ilə saziş imzalamaqla biz problemdən savayı heç nə qazanmayacağıq, əvəzində Moskva ilə münasibətlər soyuyacaq və ona görə də belələri yenə də təklif edirlər ki, bundansa Avrasiya Birliyinə qoşulmaq və guya ki, bununla Qarabağ problemini həll etmək olar...

Biz əlbəttə, bu cür yanaşmaların üzərində dayanmayacağıq, çünki onlar ən adi tənqid qarşısında belə acizdirlər.

Düşünürük ki, əslində ehlə rəsmi Bakının da Avropa Birliyi ilə sazişin imzalanmasını yubatmaq və ya ümumiyyətlə təxirə salmaq üçün hansısa ciddi əsasları yoxdur. Axı doğrudan da qərribə alınır, deyilmi? Belə çıxır ki, Avropa ilə inteqrasiya bütün ölkələrin maraqlarına cavab verir, tək cə bizdən başqa?..

Maraqlıdır, nə vaxtdan biz suverenliyin və müstəqilliyin üzərində belə əsməyə başlamışıq? Doğrudanmı sazişdə ehlə bir maddə var ki, o, hansısa mənada bizim milli maraqlarımıza toxunur?

Düşünürük ki, əslində belə bir maddə yoxdur. Bəli, bizim diplomatlarımız iddia edirlər ki, guya Avropa Birliyi bizim ərazi bütövlüyümüzə dəstək vermir.

Amma yenə də qərribə alınır, deyilmi? Avropa Birliyi Ukraynanın, Gürcüstanın və Moldovanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir, amma bizə gələndə bunu etmir! Düşünürük ki, bu sadəcə, bizim diplomatlarımızın uydurmasıdır. Həm də aydın deyil: əgər həqiqətən belədirsə, onda bəs bu məsələdə kimi qınamalıyıq? Bəlkə günahı diplomatiyadan daha çox bizneslə məşğul olan diplomatlarımızda axtaraq?

Məgər diqqətəlayiq deyildirmi ki, sazişi imzalamış ölkələr bundan nəinki gileylənmir, hətta artıq onun siyasi və iqtisadi dividənlərindən bəhs edirlər? Ən başlıcası da, bütün bunlar rusların layihəsi - Avrasiya İqtisadi Birliyi müstəvisində tamam hərəkətsizliklə və ölü bir sükutla müşayiət olunur, hansı ki, elan olunan gündən sözdən və boş vədlərdən başqa bir şey olmayıb və əminlik ki, gələcəkdə də olmayacaq, ona görə ki, ölü doğulanlar dirilmir, ən azı ona görə ki, prezident V.Putin hələ ki İsa peyğəmbər, Avrasiya İqtisadi Birliyi isə Lazar deyil...

Azərbaycan diplomatiyasının tarixi: Ermənistanda ilk konsulumuz

Nazir: "AXC Hökuməti Gürcüstan, Ermənistan, Türkiyə, Ukrayna və digər ölkələrdə diplomatik və konsulluq missiyalarına malik idi..."

"AXC hökuməti, öz növbəsində Gürcüstan, Ermənistan, Türkiyə, Ukrayna və digər ölkələrdə diplomatik və konsulluq missiyalarına malik idi. Hələ mən Paris Sülh Konfransındakı nümayəndə heyətimizi qeyd etmirəm. Hazırda isə Bakıda 66 ölkənin və 11 beynəlxalq təşkilatın diplomatik missiyaları fəaliyyət göstərir və eyni zamanda Azərbaycanın xaricdə 59 səfirliyi, beynəlxalq təşkilatların yanında 5 daimi nümayəndəliyi və 9 baş konsulluğu ölkəmizi təmsil edir", - deyər XİN başçısı bildirdi.

Burada xüsusilə də Ermənistandakı nümayəndəliyimizin olması məsələsi diqqəti çəkir. "Yeni Müsavat" məsələnin ictimaiyyətə də maraqlı olacağını nəzərə alaraq, həmin zaman Azərbaycanın Ermənistandakı nümayəndəliyi barəsində daha geniş məlumat verir.

Belə ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin diplomatiya tarixində ən gərgin münasibətləri, şübhəsiz ki, Ermənistanla olub. Hələ müstəqillikdən öncə erməni silahlı dəstələri indiki Ermənistan ərazisində yerli azərbaycanlılara qarşı kütləvi qırğınlar törədirdilər. Müstəqillik əldə edildikdən sonra - 1918-ci ilin yayında Azərbaycanla Gürcüstan arasında nümayəndəlik səviyyəsində diplomatik əlaqələr qurulub. Azərbaycanla Ermənistan arasında birbaşa diplomatik münasibətlərin yaradılması isə yalnız 1919-cu ilin əvvəlində mümkün olub. Həmin vaxtdək Ermənistanla yazışmalar Azərbaycanın Gürcüstandakı diplomatik nümayəndəliyi vasitəsilə həyata keçirilib. Azərbaycanla Ermənistan arasında diplomatik yazışmalara aid sənədlər əsasən Xalq Cümhuriyyəti Xarici İşlər və Müdafiə nazirliklərinin fondlarında, Azərbaycanın Gürcüstandakı daimi nümayəndəliyinin fondunda və Sovet Azərbaycanı Xarici İşlər Komissarlığının fondlarında saxlanılır. Tarixi mənbələrdə qeyd edilir ki, 1918-ci il mayın 28-də dövlət müstəqilliyinin elan edilməsindən yarım ildən artıq vaxt keçməsinə baxmayaraq, Ermənistanla Azərbaycan arasında birbaşa diplomatik mü-

nasibətlər qurulması mümkün olmamışdı. Bu səbəbdən də Azərbaycanın xarici işlər naziri iyunun 22-də Gürcüstandakı daimi nümayəndəsinə göndərdiyi məktubda bildirmişdi ki, Ermənistan hökumətinin, o da təşkil edilməyibsə, Erməni Milli Şurasının nəzərinə çatdırın ki, Azərbaycan-Ermənistan sərhədlərini elan etmək üçün xüsusi komissiya yaradılmalıdır. Əgər Ermənistan hökuməti bu təklifi bəyənərsə, görüş yerini və vaxtını bildirmək təklif edilmişdi. Lakin Ermənistan tərəfi Batum müqaviləsinin şərtlərinə məhlə qoymayaraq, yeni ərazilər ələ keçirmək üçün hərbi təcavüzünü davam etdirməklə yanaşı, Dağlıq Qarabağa dair ərazi iddiası irəli sürmüşdü.

Ermənistan hökuməti yalnız 1919-cu il fevralın 1-də Azərbaycanın İrəvan şəhərində daimi nümayəndəliyinin fəaliyyətə başlamasına razılıq verib. Azərbaycanın Ermənistanda diplomatik nümayəndəliyi fəaliyyətə başlayanaqədər İrəvan quberniyası ərazisində ermənilərin törətdikləri vəhşiliklər barədə beynəlxalq təşkilatları, Azərbaycan mətbuatını və rəsmi dairələri İrəvan Mülki Şurası, İrəvan Mülki Şurası, İrəvan Mülki Şurası Xeyriyyə Cəmiyyəti və İrəvan Quberniyası Həmyeriləri Təşkilatı məlumatlandırır.

İlk nümayəndəmiz Məhəmməd xan Təkinski olub. O, 1879-cu ildə Türkiyədə anadan olub. 1881-ci ildə rus-

sini bitirib. Məhəmməd xan Təkinski 1918-ci il iyul ayının 15-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin yaratdığı Fövqəladə Təhqiqat Komissiyasının fəaliyyətinə cəlb olunub. Cümhuriyyətin süqutundan sonrakı dövrdə Məhəmməd xan Təkinski fəaliyyəti barədə hələlik məlumat əldə edilməyib. Tədqiqatçı Ədalət Tahirzadənin verdiyi məlumata görə, Məhəmməd xan Təkinski repressiyaya məruz qalaraq, 18 mart 1938-ci ildə güllələnib.

2 aprel 1919-cu ildə Azərbaycanın Ermənistandakı diplomatik nümayəndəsi M. Təkinski xarici işlər naziri M. Cəfərova göndərdiyi məlumatda bildirirdi ki, martın 19-da Ermənistan hökuməti onun şərafinə verdiyi nahar zamanı natiqlər Azərbaycanla dostluq münasibətlərinin qurulmasının zəruriliyindən danışılar. M. Təkinski martın 18-də Eçmiədzində katolikosla görüşü zamanı katolikosun Ermənistanla müsəlmanlar arasında dostluğun zəruriliyini vurğuladığını, müsəlmanlarla dinc yaşamaq üçün erməni xalqına müraciət edəcəyini vəd etdiyini yazır. M. Təkinski mazut olmaması səbəbindən Eçmiədzin kilsəsinin və katolikosun iqamətgahının işiqləndirilmədiyini yazır və əlavə edir ki, o, katolikosa mazut göndərəcəyini vəd verib və xarici işlər nazirindən xahiş edir ki, katolikosa çatdırılması üçün çəlləklər-

kinski Azərbaycan hökumətinin başçısına göndərdiyi teleqramda Ermənistan ordusunun Naxçıvana yeridilməsi ilə bağlı Azərbaycan hökuməti adından Ermənistan xarici işlər nazirinə etiraz məktubu göndərdiyini bildirirdi.

Mayın 16-da M.Təkinski Azərbaycan hökumətinin başçısına göndərdiyi şifəli teleqramda bildirirdi ki, erməni polkları Naxçıvan üzərinə hücumu keçib. Ermənistanla təzyiq etmək üçün M.Təkinski təklif edirdi ki, qoşunları Ermənistanla sərhəddə cəmləşdirmək lazımdır.

4 iyun 1919-cu ildə Azərbaycan xarici işlər nazirinin müavini A.Ziyadxanov Ermənistandakı diplomatik nümayəndə M.Təkinskiyə göndərdiyi teleqramda Fövqəladə Parlament İstintaq Komissiyası yaratmaq üçün İrəvan quberniyasında ermənilərin törətdikləri qırğınlar barədə İrəvan Milli Şurası ilə birlikdə məlumat toplamağı tapşırırmışdı. Bu məqsədlə parlamentin 10 milyon vəsait ayırmaq istədiyini de teleqramda qeyd olunmuşdu...

Bundan sonra diplomatik nümayəndəliyə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və M. Mirbəyev, 1920-ci ilin fevralında isə Teymur bəy Makinski başçılıq ediblər. Nümayəndəlik aprel işğalından (1920) sonra - 1920-ci ilin mayında ləğv edilib.

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

• yulun 7-də Bakı Konqres Mərkəzində keçirilən UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasının növbəti iclasında Azərbaycanın "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" adlı nominasiyası UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilib.

"Yeni Məsvat" xəbər verir ki, əvvəlcə Tarixi Yerlər və Abidələrin Mühafəzəsi Şurasının (ICOMOS) hesabatı dinlənilib. Bildirilib ki, Şəki şəhəri respublikanın şimal-qərbində, Kiş çayının sol sahilində, dəniz səviyyəsindən 700 metr yüksəklikdə, paytaxt Bakı şəhərindən 370 kilometr məsafədə, Böyük Qafqaz sıra dağlarının cənub ətəklərində, mərkəzi regionlardan uzaqda - təcrid olunmuş bir məkanda yerləşir.

Qeyd edilib ki, Şəkiddə yerləşən Xan Sarayı dünya əhəmiyyətli tarix və memarlıq abidəsidir. XVIII əsrdə inşa edilən saray binası şəhərin şimal-şərq hissəsində, qala divarları ilə əhatə olunmuş ərazidə yerləşir. Otuz metr uzunluğu olan ikimərtəbəli bina 300 kvadratmetr sahəni əhatə edir. Saray altı otaq, dörd dəhliz və iki güzgülu eyvandan ibarətdir. Özündə həm də xalq yaşayış binalarının xüsusiyyətlərini daşıyan saray binası Qafqazda XVIII saray memarlığının ən gözəl nümunələrindən biri olmaqla, həm də İslam Şərqinin memarlıq incilərindəndir. Şəhərin tarixi mərkəzi ilə birlikdə saray 120 hektar ərazini əhatə edir.

Hesabatda Şəki ilə bağlı faylın 2017-ci ildə Polşanın Krakov şəhərində UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 41-ci sessiyasında ölkəmiz tərəfindən təqdim edilən "Xan sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" adlı nominasiyanın müzakirə olunduğu diqqətə çatdırılıb.

Müzakirələr zamanı Küveyt, Anqola, Çin, Bəhreyn, Braziliya,

İndoneziya, Tanzaniya, Tunis, Qırğızistan, Bosniya və Herseqovina, Uqanda, Norveç, Zimbabve, Burkina-Faso, İspaniya, Qvatemala, Avstraliya bu nominasiyanın Dünya İrs Siyahısına salınmasının vacibliyini vurğulayıb. Bildirilib ki, 41-ci sessiyadan sonra Azərbaycan hökuməti bu tarixi məkana bağlı ciddi işlər görüb. Bu səbəbdən də üzv dövlətin nümayəndələri faylın qəbulunu məqsəduyğun hesab edirlər.

Azərbaycanın nümayəndəsi çıxış edərək bildirib ki, nominasiya altı ildir yerli və beynəlxalq ekspertlər tərəfindən dəyərləndirilib və əraziyə dəvət olunub. ICOMOS-un tövsiyələrindən irəli gələn məsələlərlə bağlı ciddi işlər görülüb. Yeni idarəetmə strukturu formalaşdırılıb və bir sıra qərarlar qəbul olunub.

Müzakirələrdən sonra "Xan sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" adlı nominasiya UNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilib.

Sonda mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev çıxış edərək qərara görə komitə üzvlərinə təşəkkürünü bildirib.

Qeyd edək ki, Dünya İrs Siyahısına bütün dünya üzrə 167 dövlətə məxsus cəmi 1113 təbii və mədəni irs nümunəsi daxildir. İndiyədək Dünya İrs Siyahısına Azərbaycandan cəmi 2 irs nümunəsi daxil idi. Bunlar 2000-ci ildə siyahıya daxil edilmiş İçərişəhər (Şirvanşahlar saray kompleksi və Qız qalası ilə birgə) və 2007-ci ildə siyahıya daxil edilmiş Qobus-

Şəki dünyanın 1113 təbii və mədəni irs nümunəsi arasında

Ekspertlər bildirirlər ki, bu hal Azərbaycana turist axını, ölkənin tarixinin dünyada tanınması baxımından çox böyük əhəmiyyətə malikdir...

tan qayaüstü təsvirləridir.

Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun Memarlıq abidələrinin qorunması və bərpası problemləri şöbəsinin müdiri Rahibə Əliyeva Report-a açıqlamasında bildirib ki, Şəkinin qədim hissəsinin, Yuxarı Baş Qoruğunun və Şəki Xan Sarayının UNESKO-nun Dünya İrs Siyahısına salınması

Azərbaycanı dünyada daha da tanıdacaq:

"Hazırda Şəki Xan Sarayı və Şəkinin tarixi mərkəzi ilə yanaşı, "İçərişəhər, Qız Qalası və Şirvanşahlar Saray Kompleksi" və "Qobustan Qaya Sənəti Mədəni Landşaftı" da Dünya İrs Siyahısında yer alır. Əvvəllər Azix mağarası da bu siyahıya salınmışdı, amma sonradan mağara bu siyahıdan çıxarılıb. Çünki ermənilər də bu Azix mağarasına sahiblik iddiasını irəli sürürlər. Ona görə də bu abidənin taleyi sual altında qalıb. Şəkinin qədim hissəsinin, Yuxarı Baş Qoruğunun və Şəki Xan Sarayının siyahıya alınması UNESKO-nun nəzarəti altında qorunacaq. Bununla yanaşı, ölkəmiz, abidələrimiz və millətimiz dünyada tanınacaq. Bununla da

bizim tariximiz bütün dünyada yayılacaq".

"Yeni Məsvat"a danışan turizm üzrə ekspert Elxan Vəliyev bildirib ki, məsələnin ölkəyə turist cəlbə baxımından da faydası var:

"İk növbədə durmadan təbliğat aparmaq lazımdır. Ölkələrarası konfranslar, görüşlər keçirilməli, bu kimi məlumatlar çatdırılmalıdır. Görünən budur ki, belə görüşlərin sayı artan xətt üzrə inkişaf edir. Turizm mərkəzləri tərəfindən keçirilən görüşlər, təşkil olunan toplantılar öz effektini verməyə başlayıb. Eyni zamanda ölkədə keçirilən beynəlxalq idman yarışlarının, tədbirlərin də, ölkəyə turist cəlbə baxımından faydası böyükdür. Deyərdim ki, hazırda Qax, Zaqatala, Qəbələdə də turizm üçün şəraitlər yaradılıb. Yəni təkcə Şəki deyil, digər rayonlarda da oxşar şərait mövcuddur. Bunların da təbliğatını yüksək səviyyədə aparıb, turizmin imkanlarından maksimum yararlanmaq lazımdır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Məsvat"

Ərəblər Bakının kirayə ev bazarını canlandırdılar

Azərbaycana gələn müsəlman turistlər kirayə mənzillərə üz tutur; onlar əsasən Nərimanov və "Ağ şəhər"ə axışirlar...

Bakı ərəb turistlərdən sarı korluq çəkmir. Şəhərin mərkəzi gecə-gündüz bu yayın istisində ərəblərlə doludur. Azərbaycana gələn ərəb qonaqlar arasında həm ailəli olanlar var, həm də cavanlar. Onların əksəriyyəti Səudiyyə Ərəbistanı, Küveyt, Qətər, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Oman, İordaniya və İraqdandır.

Az sayda suriyalı, livanlı ərəb turistlə qarşılaşmaq mümkündür. Son zamanlarda isə ərəblər Bakıda kirayə evlərə üstünlük verməyə başlayıblar. Bu barədə "Yeni Məsvat"ın əməkdaşına əmlak alqı-satqısı ilə məşğul olan bir dəlil danışılıb. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanda 15 gün və ya bir ay qalan ərəb turistlər hotel yox, kirayə mənzilləri seçirlər. Bu halda az pul çıxır. Şəhərə bir həftəlik gəlmələri isə qabaqcadan qalacaqları hoteli rezerv edirlər. Amma əksəriyyəti 10-14 gün qalmağa üstünlük verir.

Əmlakçı deyir ki, ərəblər Qəbələ, Hacıkənd, Quba, Şəki kimi yerlərə səfərlər edirlər. Sonra yenidən Bakıya qayıdırlar. Buna görə də ev kirayələyirlər ki, hotelə artıq xərc çıxmasın. Əsasən də ölkəyə ailəvi gələn ərəb turistlər kirayə mənzillə maraqlanırlar. Onun sözlərinə görə, tu-

ristlər daha çox Bakının Nərimanov rayonuna və "Ağ şəhər" istiqamətlərinə yerləşirlər.

Ərəblər 15 gün qalmaq üçün kirayə evə azı 1500-2000 manat xərcləyirlər. Amma hotelə qalsalar, 15 günə ikiqatını verməli olacaqlar. Bu da istər-istəməz paytaxtda mənzil kirayəsi bazarını canlandırır. Mərkəzdə yaşayan insanlar evlərini ərəb turistlərə təklif edir, özləri isə müvəqqəti yaşamağa yerlər tapırlar, yaxud rayonlara qayıdırlar.

Əmlakçı bildirir ki, hazırda kirayə ev bazarında mülikiyyət sahibi özü qiyməti müəyyənləşdirir, hər hansı qurum tərəfindən tənzimlənmir. Onun sözlərinə görə, hələ bir müddət belə davam edəcək və gizli-gizli evlər ərəblərə kirayə verəcək: "Məsələn, kimsə 28 May yaxınlığında təzə tikilidə yaşayır, evini günü 100 manata kirayə verir. Həmin ərəb hotelə 180-270 manat ara-

şı qalacaqdı, ev tutmaqla xeyli qabağa düşür. 15 gün qalsa, 1500 manat edir. Ev sahibi də oturduğu yerdə aya 1500 cibinə qoyur. Özünün əlavə evi olmasa belə, müvəqqəti 250 manata bir ev kirayələyir, öz mənzilindən gələn puldan azı 1250 manat qazanır. Düzdür, bəzi hallarda ev sahibləri narazı qalırlar. Çünki ərəblər nizam-intizamsızdırlar. Çıxanda ev səliqəşiz, tör-töküntü olur. Bir dəfə belə bir video da yayılmışdı. Ərəblər evi ələk-vələk eləmişdi, dağıdıb getmişdilər. Amma bu, bütün ərəb turistlərə aid deyil. Onların arasında xeyli

dərəcədə mədəni adamlar var, ailələri ilə istirahətə gəlirlər. Sadəcə, mənzil sahibləri ailəvi olanlara evlərini təklif eləsələr, daha məsləhətlidir. Çünki cavanlar kirayə qaldıqları evi pis günə salırlar. Onsuz da cavan ərəb turistlər kirayə evlərə üstünlük vermir. Onlar daha çox Nərimanovda "İnfiniti" kluba yaxın yerlərdəki hotelərdə qalmağa çalışırlar. Ona görə ki, axşamlar klubda əylənməyə gedirlər".

Əmlakçı qeyd edir ki, bəzi ərəb turistlər bağ evləri kirayələyirlər. Məsələn, Mərdəkanda 3500-7000 manat arasında 1 ay-

lıq bağ evi tutmaq olur. Şüvəlan 2500-5000, Novxanıda 2000-7000, Buzovna 1000-6000, Bilgəh 1000-7000, Pırşağıda 700-2500 manat arasında şəraitinə görə aylıq kirayə bağ evlərinin qiymətləri dəyişir.

Həmsöhbətimiz bildirir ki, turistlər daha çox bahalı villalar kirayə götürürlər: "Həmin villaların da qiyməti şəraitindən asılı olaraq dəyişir. Günü 250 manatdan başlayan qiymətlərlə təklif edirik. Hovuzu olan evlər xüsusilə baha olur. Belə evlərə marağ göstərənlər isə əsasən ərəblərdir. Amma bəzi ev sahibləri də mənzillərini onlara kirayəyə vermək istəmir. Çünki çox dağıdıb tökürlər, pintliliklər edirlər. Evini ərəblərə bir dəfə kirayəyə verən, artıq ikinci dəfə vermək istəmir. Onlar evdən çıxandan sonra oranın təmizliyi çox çətin olur. Belə ki, evin təmizliyi baha başa gəlir, həm də bir-iki gün çəkir".

Onu da deyək ki, bu ilin yanvar-may aylarında Azərbaycana gələn turistlərin sayında ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 3,8 faiz artım var. Bu barədə Azərbaycan Turizm Bürosunun baş icraçı direktoru Florian Zenqstşmidin deyib. Zenqstşmid qeyd edib ki, 2018-ci ildə ölkəyə 2,8 milyon turist gəlib: "Çin, Koreya və Yaponiyadan gələn turistlərin sayında 8-9 faiz artım olub. Eyni zamanda Yaxın Şərq ölkələrindən, Qətər, Bəhreyn, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən gələn turistlərin sayında da kifayət qədər artım qeydə alınıb".

Ümumiyyətlə, 2018-ci ilin yanvar-may ayları ərzində Azərbaycana dünyanın 184 ölkəsindən 1055,6 min və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 10,1 faiz çox əcnəbi vətəndaşlığı

olmayan şəxslər gəlib. Xaricdən gələnlərin 29,3 faizi Rusiya, 22 faizi Gürcüstan, 12,1 faizi İran, 11,3 faizi Türkiyə, 4,0 faizi Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, 2 faizi Ukrayna, 1,8 faizi İraq, 17,4 faizi digər ölkələrin vətəndaşları, 0,1 faizi isə vətəndaşlığı olmayanlardır. Cari ilin yanvar-may aylarında Körfəz ölkələrindən (İran istisna olunmaqla) gələnlərin sayında daha çox artım müşahidə edilib.

Ötən ilin yanvar-may ayları ilə müqayisədə ölkəmizə gələn Küveyt vətəndaşlarının sayı 6 dəfə, Bəhreyn vətəndaşlarının sayı 2,4 dəfə, Qətər və Səudiyyə Ərəbistanı vətəndaşlarının sayı 1,9 dəfə, İraq vətəndaşlarının sayı 1,5 dəfə, Oman vətəndaşlarının sayı 32,4 faiz, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri vətəndaşlarının sayı 6,8 faiz artıb.

Amma bu yay ən çox səudiyyəli turistlər artıb. Rəsmi açıqlamada deyilir ki, bu istiqamətdə aviareyslər çoxaldılıb. Turizm ekspertləri isə hesab edirlər ki, Azərbaycana ərəb turistlərin axını davam edəcək və artacaq. Ərəb turistləri çox pul xərclədiklərinə Rusiya, Qazaxıstan, Balkan ölkələri, Türkiyə, Gürcüstan və Ermənistan kimi ölkələr də Körfəz ölkələrindən olan turistləri cəlb etməyə çalışır.

Rəqabət çoxalıb, lakin ərəb ölkələrindən olan turistlərin sayı artmayıb. Ona görə də ərəb turistləri ölkəmizə cəlb etmək üçün çoxlu işləmək lazımdır. 2016-cı ilin 1 fevral tarixindən etibarən Qətər, Oman, Səudiyyə Ərəbistanı, Bəhreyn, Küveyt və digər bir sıra ölkələrin vətəndaşlarına Azərbaycan Respublikasının bütün beynəlxalq statuslu hava li-manlarında sadələşdirilmiş viza rəsmiləşdirilməsinin təmin edilməsi mövcud turist axınına öz müsbət təsirini göstərib.

□ Emil SALAMOĞLU,
"Yeni Məsvat"
Fotolar müəllifindir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ danışıqlarının 20 iyunda baş tutmuş Vaşinqton rənduna qədər təmas xəttində müşahidə olunan tərxiatçı hərəkatlər və gərginliklər xeyli səngiyib. Bu, bir daha sübut edir ki, hansısa qüvvələr ABŞ-ın vasitəçiliyi ilə keçiriləcək görüşü pozmaq istəyiblər. Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Vaşinqtondakı görüşündən sonrakı durum "tufanqabağı sakitliyi" də xatırladır.

Qeyd edək ki, vaxtilə ABŞ Milli Kəşfiyyatı Qarabağda irimiqyaslı müharibənin gözlənilmədiyini anons edib. Ayrı-ayrı ekspertlər də müharibənin an məsələsi olduğunu vurğulayırlar. Ermənistan ordusunun rəhbərliyinin vaxtaşırı Qarabağda pəyda olması da savaşın real olduğunu deməyə imkan verir.

Azərbaycanın müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov "Heydər Əliyev siyasi məktəbini öyrənirik" Gənc Liderlər Proqramının iştirakçıları ilə görüşüb. Nazirliyin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, nazir Azərbaycan Ordusunda həyata keçirilən islahatlar, qazanılan nailiyyətlər, məişət və xidmət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə görülən quruculuq işlərindən danışaraq bildirdi ki, ordumuz işğal altında olan torpaqlarımızın azad edilməsi uğrunda Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev tərəfindən verilən hər bir əmri yerinə yetirməyə hazır və qadırdır. Bundan əvvəl də ordumuzun döyüşə hazır olması barədə bəyanatlar verilib və düşməne xəbərdarlıq ünvanlanıb. Lakin görünür, işğalçı öz havadarlarına güvənərək torpaqların azadlığına getmək istəmir.

Bu arada Azərbaycanın ABŞ-dakı səfiri Elin Süleymanov Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Vaşinqton görüşünə münasibət bildirib. Səfir APA-ya açıqlamasında deyib ki, xarici işlər nazirlərinin görüşü pozitiv keçib. Diplomət qeyd edib ki, ABŞ ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi bu məsələnin həllinə maraqlıdır. Lakin İrəvanın mövqeyində konstruktivlikdən əsər-əlamət belə müşahidə olunmur. Bu mənada düşmənin maraqa yatsması yaxşı heç nə vəd etmir, adətən məhz bu sakitliyin ardınca irimiqyaslı tərxiatların şahidi olmuşuq.

Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri arasında ötən ay Vaşinqtonda keçirilən Qarabağ danışıqlarından sonra həm Ermənistan daxilindəki rusiyanönlü qüvvələrin, həm Rusiyanın özündə bəzi dairələrin Paşinyana qarşı yeni təbliğat hücumları başlayıb. Belə görünür ki, Rusiyada ABŞ-ın regionda yenidən

fəallaşması və uzun fasilədən sonra ilk dəfə Qarabağ danışıqlarına birbaşa vasitəçilik etməsi qıvcıq yaradır.

Virtualaz.org xəbər verir ki, Rusiya KİV-lərində ABŞ-ın "Qarabağı qaytarmaq üçün" Paşinyanla gizli sövdələşməyə girdiyi haqda iddialar dərc edilir. Bu günlərdə isə Rusiya internet mənbələri Paşinyanın adından NATO baş katibinə "feyk" məktub yerləşdirib. Həmin məktubda Paşinyan guya NATO ilə Ermənistan arasında sıx münasibətlər naminə Qarabağdan erməni qoşunlarını bir il ərzində çıxaracağını vəd edir.

Hərçənd Paşinyan Qarabağ məsələsində daha sərt və avanürüst mövqe nümayiş etdirsə də, Ermənistanda ona müxalif qüvvələr baş nazirin "Qarabağı satmaq" planları haqda hər dəfə firsət düşən kimi hay-küy qaldırırlar. Rusiyanın "Komsomolskaya Pravda" qəzetinin məqaləsi də bu mövzudadır. "Amerikalılar Qarabağ döyüşünü kəsib atmaq üçün qılnc hazırlayırlar", - qəzet məqaləni bu sərlövə ilə dərc edib.

Məqalədə Paşinyanın adından NATO baş katibinə yazılmış feyk məktubdan bəhs edilir. Bildirilir ki, əgər bu məktub həqiqi olsaydı, hökmən ilin sensasiyası sayılardı, özü də təkə MDB məkanında deyil. Çünki orada guya Ermənistan baş naziri NATO ilə yaxınlaşmaq naminə qoşunları yaxın bir ilə Dağlıq Qarabağdan çıxaracağını, əraziləri Azərbaycan nəzarətinə qaytaracağını vəd edir.

Politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Vaşinqtonun İrəvana təzyiği ilə bağlı fikirlərə şübhə ilə yanaşdığını vurğuladı: "Doğrusu, mənə aydın deyil ki, ABŞ Ermənistana necə təsir edə bilər? Çünki Vaşinqtonun əlində elə alətlər yoxdur. Ermənistanın da Amerika ilə elə sıx siyasi-iqtisadi müstəvidə əməkdaşlığı mövcud deyil. Ermənistan təzyiği edə biləcək yeganə ölkə Rusiyadır, onun da mövqeyi bizə məlumdur. Amerika o dərəcədə Paşinyana təzyiği edə bilər ki, Paşinyan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları boşalda bilər. Düzdür, ABŞ Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklə-

Qarabağ

Qarabağ cəbhəsində

"tufanqabağı sakitlik"

Vaşinqton danışıqlarından az sonra Rusiya mediasında əksini tapan iddiaların arxasında nə dayanır? **Ekspertlər savaş riskinin böyük olduğunu deyirlər:** "Bölgədə bütün proseslər hərbi əməliyyatların qaçılmaz olduğu yönündədir..."

yir, bunu Bolton da dəfələrlə bəyan edib, hətta Paşinyana deyib. Amma mən hesab etmirəm ki, bu fikirlər Paşinyanı işğalçılıq siyasətindən döndərməyə rəvac verər".

Sözügədən məqalədə deyilir ki, amerikalı siyasətçilər və ekspertlər Dağlıq Qarabağın danışıqların tamhüquqlu iştirakçısı olmasını təklif edirlər. Qərbdədir ki, Vaşinqtonun bu səyləri Paşinyanın mövqeyi ilə tamamilə üst-üstə düşür. Müəllifin fikrincə, Dağlıq Qarabağın danışıqlarda iştirakı amerikalılara ona görə lazımdır ki, münaqişəyə dair Amerika planına onun razılığını təmin etsin. O zaman İrəvan da Paşinyanın həmin məntiqindən çıxış edərək etiraz etməzdi. Lakin qəzet qeyd edir ki, Dağlıq Qarabağın qondarma "prezidenti" Bako Saakyan güzəştlərə qəti qarşıdır, "suverenliyi və respublikanın dövlətçiliyinin qorunması" məsələsində birmənalı mövqe tutur. Amma bir məsələ var ki, gələnlə Qarabağda "seçklər" olacaq. Ermənistanın ərazi bütövlüyü ABŞ-ın ötürməsi ilə hərəkat edənlər Dağlıq Qarabağdakı indiki "hakimiyyəti" həddən artıq rusiyanönlü olmağa qınayır. Bu məsələdə "Sasna Tsrer" ultraradikal partiyası daha fəaldır.

"Komsomolskaya Pravda" hesab edir ki, amerikalılar Qarabağda ona daha loyal, münaqişənin nizamlanması məsələsində "yola gələn" rəhbərlik görəcəkdir. Praktiki olaraq paralel şəkildə Paşinyanın ətrafı da həmin sorosçularla birləşib Qarabağdakı "seçkilərdə" baş nazirin adınının hakimiyyətə gətirilməsinə çalışır. Qəzet iddia edir ki, Paşinyanla Qarabağdakı rejimin rəhbərliyi arasında münasibətlərin pisləməsində də amerikalılar əli var. "Paşinyanın əta-

findan belə məlumatlar daxil olur ki, Qarabağdakı seçkilərdə baş nazirin adamı uduzsa onun özünün hakimiyyətə gəlişi üçün istifadə olunan texnologiya tətbiq oluna bilər. Yeni Qarabağda "məxməri inqilab"dan, küçə etirazlarının təşkilindən və lazım gələrsə daha sərt hərəkatlardan söhbət gedir. Lakin belə əminlik yoxdur ki, həmin oyunun qalibi Vaşinqtona aparmayacaq", - qəzet yazır.

"Biz bunu nəzərə almalıyıq ki, ABŞ keçmiş Sovet İttifaqında birbaşa Rusiya tərəfindən yaradılmış münaqişə ocaqlarından ən çox Dağlıq Qarabağ müdaxilə etmək imkanına malikdir". Ermənistanın alim, politoloq Qafar Çaxmaqlı "Yeni Müsavat"a açıqlaması zamanı belə dedi. Əlavə etdi ki, Vaşinqton Cənubi Osetiya, Abxaziya, Dnestryanı bölgə və başqa münaqişələrə aktiv girmə bilmir: "Amma Dağlıq Qarabağ məsələsində söz sahiblərdən biridir, bununla bağlı bəzən bəyanlarda bulunmaqdadır, o da Amerikanın maraqları təhlükəyə düşəndə. Ermənilər bunu anlaşırlar və bəzən Amerikanın siyasətini öz xeyirlərinə döndərməyi üçün maneəvər edirlər. Paşinyanın son zamanlar atdığı addımlar bunu sübut edir. O, Dağlıq Qarabağın danışıqlar prosesinə cəlb edilməsi kimi ilk baxışda qəbul edilməsi mümkün olmayan bir məsələni ortaya atdı. Amerika bunu mümkün saymasa da, müəyyən zaman kəsiyində məqbul ehtimallardan biri olaraq görülməkdədir. Ruslar Amerikanın bu cəzbedici olaydan yararlanacağı qorxusunu ifadə ediblər, narahat olduqlarını açıq şəkildə bildirməkdədirlər. Və onlar imkan verməzlər ki, bölgə Soros və ya başqa bir qərbyönlü qrupun əlinə keçsin, bir vasitə ilə burada haki-

miyyət məsələsi həll edilməsinin qarşısına çıxacaqları da aydındır".

Q.Çaxmaqlı diqqəti gələnlə separatçı rejimdə keçiriləcək oyuncaq "prezident seçkiləri"ne çəkərək bildirdi ki, qondarma qurumun seçkilərində namizəd olan adamlar məlumdur: "Onlar birbaşa Rusiyanın adamlarıdır".

Qarabağla bağlı Paşinyana təzyiqlərin artması fikrinə gəlinə, politoloq bunu istisna etdi: "Ona heç bir təzyiği yoxdur, nə içəridən, nə də çöldən. Ermənistanın müxalifət də, hətta radikal müxalifət hesab olunan keçmiş döyüşçülər də Paşinyanın maneəvərliyinə başa düşür və ona gizli dəstək də verirlər. Əsas məqsəd Dağlıq Qarabağda "müstəqillik statusu" - danışıqlar prosesinə qoşmaqla - qazandırmaqdır ki, onu da Amerikadan gələnlər bir fikir kimi də gündəmə gətirməkdədirlər. Özü də bunu xarici mediada edirlər ki, bir az inandırıcı olsun".

Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, dəyişən bir şey yoxdur və heç gözlənilmir də: "Azərbaycan işğal olunmuş bu ərazilərə olan beynəlxalq haqqını geri qaytarmaq üçün qərarlı addımlarını davam etdirməkdədir. Hər kəs bilir ki, bu haqqı almaq üçün müharibə qaçılmazdır".

ABŞ milli kəşfiyyatı ilin əvvəlində belə bir xəbərdarlıqla çıxış etmişdi ki, yay aylarında Qarabağda hərbi əməliyyatlar başlayacaq. Hazırda isə "tufanqabağı sakitlik" hökm sürür, bu, nədən xəbər verir?

Q.Çaxmaqlı: "Bəli, belə xəbərdarlıqlar var. Amerika hərbi əməliyyatların hər an başlayacağını nəzərə alaraq belə bəyanatlar verir. Çünki bölgədə bütün proseslər hərbi əməliyyatların qaçılmaz olduğu yönündədir. Təsədüfi deyil ki, hərbi əməliyyatlara

Ermənistan daha çox hazırlaşır. Son vaxtlar Ermənistanın hərbi rəhbərlərinin Qarabağda bir-birinin ardınca gəlib-gətməsi bunun əlamətidir. Sülh imkanları demək olar ki, tükenib. Mən müharibənin hər an başlayacağını istisna etmirəm".

"ABŞ-ın dövlət başçısının milli təhlükəsizlik üzrə məsləhətçisi Con Boltonun planları Ermənistanın varlığını sual altına qoyur". Moderator.az xəbər verir ki, bunu "Qolos Armenii" ("Ermənistanın səsi") nəşrinə Ermənistanın "Siyasi İqtisadiyyat" Tədqiqatlar İnstitutunun siyasi icmalçısı, politoloq Yervand Bozoyan söyləyib. Bozoyan bildirib: "Bolton uzaqda Azərbaycan - Güney Qafqazda Türkiyənin davamıdır. Eyni zamanda Azərbaycanın güclənməsi həm Rusiya, həm İran üçün və eləcə də Ermənistan üçün sərfəli deyil. Və əgər Azərbaycanın güclənməsinə mane olurlarsa, o zaman onlar "zərərsizləşdirilməlidir".

Erməni ekspertin fikrincə, Ermənistan üçün bu, rusiyanəməllilərin mövqeyini dəyişdirməsi, Qarabağın imtina edilməsi və ya mövcud təzyiyyətdəki erməni dövlətinin varlığını sonuna gətirib çıxaracaq. Y.Bozoyanın sözlərinə görə, işğalçı ölkənin baş naziri Nikol Paşinyan məhz bu hədəfləri təqib edir: Qarabağ elitəsini neytrallaşdırmaq, ordunun diskreditasiyası (nüfuzdan salınması) və dağıdılması. "Və həmin problemlərin həlli üçün Paşinyana yardım etməkdən ötrü Ermənistanın nəhəng "politoloqlar", "siyasi xadimlər", "hüquq müdafiəçiləri", partiyalar və KİV şəbəkəsi yaradılıb. Onların vəzifəsi hakimiyyətə erməni ictimaiyyətinin köhnə stereotiplərini dəyişdirməkdə kömək etməkdir" - erməni politoloq belə hesab edir.

Qazaxıstanın iki böyük şəhərində yeni seçilmiş prezident Qasım Jomart Tokayevə qarşı yeni etiraz nümayişlərinin keçirildiyi zaman onlarla vətəndaş saxlanıldı.

Paytaxt Nur-Sultan şəhərində iyulun 6-da keçirilmiş nümayiş zamanı etirazçılarla formada və mülki geyimdə olan polis işçiləri arasında qarşıdurma yaranıb. Onlarla şəxs yaxınlıqdakı avtobuslara aparılıb.

Təhlükəsizlik işçiləri olduğuna inanılan şəxslər Azad Avropa/AzadlıqRadiosunun müxbirləri və videooperatorların hadisələri izləməsinə mane olmaq məqsədilə onların qarşısını almaq üçün çətilərdən istifadə edib.

Media şirkətin video və yayım avadanlığına naməlum şəxslər tərəfindən xəsarət yetirilib. Saxlanılanlar arasında, sadəcə, küçədə olan şəxslər də olub.

Qadınlardan biri AzadlıqRadiosuna bildirdi ki, onun 15 yaşlı oğlu onları ikisi çay kənarı ilə gəzdirdiyi zaman polis tərəfindən saxlanılıb aparılıb.

İyulun 6-sı günün sonunda Nur-Sultanda 70 nəfər, ölkənin maliyyə mərkəzi olan Almatıda isə təxminən eyni sayda şəxsin saxlandığı bildirilir.

Müstəqil Vlast.kz veb saytı Almatıda təxminən 100-ə yaxın insanın saxlandığı haqda məlumat verib.

Etiraz nümayişləri həmçinin Çimkent, Karaqanda və Oral şəhərlərində də keçirilib. Bu şəhərlərdə də saxlanılanların olduğu bildirilir.

Etiraz aksiyaları fəaliyyəti qadağan olunmuş Qazaxıstanın Demokratik Seçimi Partiyasının təşəbbüsü ilə keçirilib. Partiya 2009-cu ildən xaricdə yaşayan maqnat Muxtar Ablaşov tərəfindən dəstəklənir.

Qazaxıstanın hakim elitasının uzun zamandır opponenti olan Ablaşov illərdir ölkə rəsmiləri ilə qarşı-qarşıya gəlir.

Keçən il məhkəmə partiyasının ekstremist təşkilat olduğu haqda qərar çıxararaq, onun fəaliyyətini qadağan edib.

Muxtar Ablaşov Fransada yaşayır. Təşkilat 9 iyun prezident seçkisini boykota çağırmışdı və

Fransada yaşayan "əsrin bank oğrusu" Qazaxıstanı qarışdırır

Nazarbayevin siyasi varisi Tokayevə qarşı çıxan qalmaqallı maqnat Muxtar Ablaşovun təşkilatının fəaliyyəti yasaqlanıb, tərəfdarları isə saxlanılıb; **Aydın Mirzəzadə:** "Yeni iqtidarlar formalaşanda onlar sınaqlardan keçirlər"

onun nəticələrini qəbul etmir.

Bu həmin Muxtar Ablaşovdur ki, adı "əsrin bank oğurluğu"nda birinci cərgədə keçir. Qazaxıstanın ən böyük banklarından biri - "Bank Turan Alem" (BTA) sahibi olan bu şəxs öz əlaqələri ilə birlikdə cinayət əməllərinə girərək firıldaq yolu ilə bankdan 6 milyard dollardan artıq vəsaiti böyük ustalıqla oğurlamağa müvəffəq

olmuşdu.

Daha da aydın olsun deyə, xatırlatmaq lazım gəlir ki, Muxtar Ablaşov BTA-nın sahibi olsa da, bankdan oğurlanan həmin 6 milyard dollar müxtəlif maliyyə qurumları, eləcə də ayrı-ayrı əmanətcilərə məxsus olub.

Lakin vəzifəsindən sui-istifadə edən M.Ablaşov çox böyük ustalıqla, oşor şirkətlər vasitəsilə

həmin vəsaiti ölkədən çıxarmaqla, xarici banklara yerləşdirə bilib, hələ üstəlik, həmin vəsaitləri öz adına rəsmiləşdirməyə də müvəffəq olub.

Onun bu firıldaq əməlindən isə İngiltərə, Fransa, İtaliya, Rusiya, Ukrayna bankları, eləcə də, bir çox ölkələrin iş adamları və sadə vətəndaşlar zərər çəkiblər.

"Əvvəldən Nursultan Nazar-

bayevin istefa qərarına qarşı olmuşam". Bunu Qazaxıstan Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Kərim Məsimov deyib.

"Mən Nazarbayevin istefası barədə istefasından iki gün öncə öyrəndim. Hesab edirdim ki, bunun etmək lazım deyil, hələ bunun üçün vaxt yetişməyib.

Mən Nursultan Abişevicə məsləhət etdim ki, tələməsin. O isə mənə dedi ki, bir gün gec getməkdən bir gün tez getmək yaxşıdır", - deyərək bildirdi.

Artıq Qırğızıstan, Monqolustan, Özbəkistandan sonra Qazaxıstan siyasi katalizmlər yaşayır. Orta Asiya ölkələrində hakimiyyətlərin bir-bir dəyişməsinə baxmayaraq, islahatlar ağır, astagəl gedir.

Avropa Birliyinin xarici siyasət məsələləri üzrə rəsmisi Federika Mogerini Türkmənistan və Qırğızıstana səfərini başa vurduqdan sonra deyib ki, regionda islahatlar aparılması uzun və ağrılı prosesdir.

O qeyd edib ki, Avropa Birliyi daima Orta Asiya ölkələri liderləri ilə görüşlərdə siyasi islahatlar, mətbuat azadlığı və insan haqları ilə bağlı məsələ qaldırır, onları inandırmağa çalışır ki, insan haqları sahəsində vəziyyətin yaxşılaşması, onların ölkəyə xarici sərmayə cəlb etmək və beynəlxalq imiclərini qaldırmaq şansını artıracaq.

racaa.

Amma təkə Qazaxıstan yox, Cənubi Qafqaz da qaynayır. Xüsusən son həftələr Gürcüstanda nümayişlər keçirilir.

Lakin regionda baş verən proseslərin Azərbaycanca transformasiya olunacağı ilə bağlı vaxtaşırı şərhlərə, mülahizələrə rast gəlinir.

Hakim Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) deputatı Aydın Mirzəzadə isə bu cür proqnozları bölüşür. Deputatın "Yeni Müsavat"ə bildirdiyinə görə, hər ölkə daxilində gedən proseslər ilkin səbəblərdən baş verir:

"Yeni iqtidarlar formalaşanda onlar sınaqlardan keçirlər. Qazaxıstan da bu dövrü yaşayır və orada hadisələrin stabilliyə doğru getməsinə arzulayıram. Azərbaycanda isə sabitliyin pozulması üçün zəmin və əsas yoxdur.

Çünki vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının təmin olunması, qorunması, eləcə də sahibkarlığın inkişafı, əhalinin sosial rifahının yüksəlməsi üçün atılan addımlar insanların dövlətə inamını artırır.

Bu baxımdan Gürcüstan və ya Qazaxıstandakı siyasi katalizmlər Azərbaycanı keçməsi qeyri-mümkündür".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

S-400-lərin ilk partiyası Türkiyəyə göndərilmək üçün hazırdır

Vaşinqtonun ısrarlarına rəğmən Ankara Rusiyadan müasir HMM sistemlərini alır

S-400 hava hücumundan müdafiə sistemləri Türkiyəyə təyyarə ilə gətiriləcək. Bu barədə açıqlamanı Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan iyulun 8-də Bosnya-Hersoqovinaya səfər öncəsi verib. Prezident Ərdoğan deyib ki, hazırda S-400-lər göndərilməsi üçün hazırlanır.

S-400-lərin yerləşdiriləcəyi məkan və gətiriləcəyi tarix barədə suala isə Ərdoğan birmənalı cavab verməyib. **Sitat:** "Hazırda yüklənmə və göndərilmə hazırlıqları davam edir. Dəqiq tarix tələb etməsəniz daha yaxşı olar. Hərara yerləşdiriləcəyini isə Müdafiə Nazirliyi və Baş Qərargah planlaşdırır. Texnika təyyarə ilə gətiriləcək".

Qeyd edək ki, bir gün əvvəl Rusiya mediasında Türkiyənin Rusiyadan aldığı S-400 sistemlərinin ilk detallarının iyulun 7-də gecə saatlarında Rusiyadan Türkiyəyə göndərildiyini yazıb. O da bildirilir ki, S-400 detallarını Rusiyanın Kosmik Qüvvələri heyata keçirir. İddiaya görə, bazar günü axşam saatlarında zenit komplekslərinin detallarının qablaşdırıldığı yüklər hərbi nəqliyyat təyyarələrinə yüklənib və iki tərəfin razılaşması əsasında yola salınacağı tarixi gözləyib.

Rusiya prezidentinin sözcüsü Dmitri Peskov bu məlumatları təkzib və ya təsdiq etməsə də, anlaşmanın şərtlərinə plana görə

yerinə yetirildiyini bildirib. Qeyd edək ki, Rusiya tərəfi daha əvvəl bildirib ki, S-400-lərin ilk partiyası iyul ayında Türkiyəyə təhvil veriləcək, ancaq dəqiq tarix verilmir.

Xatırladaq ki, 2017-ci ildə Rusiya və Türkiyə arasında əldə olunmuş razılaşmaya əsasən Rusiya Türkiyəyə 2,5 milyard dollar dəyərində S-400 "Triumf" zenit-raket batareyaları satacaq. Türkiyə tərəfinə görə, bu sistemlər əsasən Ankara, İstanbul və bəzi məlumatlara əsasən "Akkuyu" atom elektrik stansiyasının havadan müdafiəsini təmin edəcək. Ancaq uzaq hədəfdə Türkiyə Rusiya ilə birlikdə və proqram təminatı Türkiyəyə məxsus olacaq (hazırda alınacaq S-400-lərin proqram yazılışı Rusiyaya məxsusdur - K.R.) zenit-raket kompleksləri istehsal edəcək, yaxud da özünün çox güman ki, S-400 bazasında yerli HMM sistemləri istehsal edəcək.

Ancaq Türkiyənin NATO müttəfiqi ABŞ hökuməti bu anlaşmaya qarşıdır və Ankaraya S-400-ləri almaması üçün təzyiq

edir. Vaşinqton S-400 zenit komplekslərini Türkiyənin ABŞ-dan almağa hazırladığı müasir F-35 qırıcıları üçün təhdid olaraq görür. Bu səbəbdən də Vaşinqton Türkiyəni F-35 və S-400 arasında seçim etməyə çağırır. Ankara isə geri çəkilmək istəmir. Vaşinqton isə S-400-lərə görə

Türkiyəyə F-35 satışını dayandırmaqla hədələyir. Hətta F-35-lərin bəzi hissələrinin Türkiyəyə verilməsi dayandırılıb. Ancaq Ankara həm də F-35-lərin istehsal konsorsiumunun üzvüdür, bu təyyarələrin bir sıra detalları Türkiyədə istehsal olunur. Prezident Ərdoğan bəyan edib ki, ABŞ F-35-ləri

Türkiyəyə verməmə, o zaman Ankara ABŞ-a qarşı məhkəmə iddiası qaldıra bilər. Hələlik, bu mübarizənin bir mərhələsi arxada qalmaqdadır, Türkiyə Rusiyadan S-400-ləri alır. İndi nəzərlər Vaşinqtona dikiləcək. Tramp administrasiyası buna hansı reaksiyanı verəcək?

S-400 Hava Hücumundan Müdafiə Sistemləri 2007-ci ildən Rusiya ordusunun istifadəsindədir. Orta və uzaq mənzilli hava hədəflərini məhv etmək üçün nəzərdə tutulan S-400 HMM sistemləri 250 kilometr qədər məsafədə aerodinamik hədəfləri vurmaq imkanına malikdir. Eyni zamanda 60 kilometr qədər məsafədə ballistik hədəfləri vura bilir. Müvafiq olaraq "Patriot" da bu 160 və 45 kilometrdir.

S-400 27 kilometr yüksəklikdə hava hədəflərini məhv etmək qabiliyyətindədir. Bu, ABŞ "Patriot"larından 3 kilometr çoxdur. S-400-ün maksimum hədəf vurma imkanı 400 kilometrdir.

S-400 5 dəqiqə ərzində quraşdırılaraq aktiv vəziyyətə gətirilir və 600 kilometr radiusda ərazini nəzarətdə saxlaya bilir. "Patriot"da isə bu 30 dəqiqə və 150 kilometr radiusdur. Bundan başqa, S-400 eyni anda 160 hədəfi aşkarlamaq və 72 hədəfi isə nişan ala bilir. S-400 raketlərinin sürəti 4800 metr/saniyədir.

Qeyd edək ki, hazırda NATO-nun 3 ölkəsi - Yunanıstan, Bolqarıstan və Slovakiyada S-300 HMM sistemləri var, ancaq Türkiyə S-400 sistemi almış ilk ölkə olacaq. Bundan başqa, Çin, Hindistan, Səudiyyə Ərəbistanı və Bəhreyn də S-400 almaq üçün Rusiya ilə danışıqlar aparır. Hazırda Rusiya ordusu yeni S-500 HMM sistemlərinin inventarına qəbul etməyə hazırlaşır.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Artıq bir müddətdir ki, Rusiyada qadınlar tərəfindən qəribə bir çılğınlıq başlanıb. Belə ki, bu ölkədə qadınlar metrolarda ayaqyalın gəzir, qatarlara ayaqyalın minir, daha sonra bunu çəkərək sosial şəbəkələrdə paylaşırlar. Bir müddətdir ki, başlayan hərəkata xeyli sayda qadın qoşulub.

Qeyd edək ki, hərəkat 33 yaşındakı Polina Smerç adlı blogger tərəfindən başlandı. "Yalın ayaq" olaraq adlandırılan bu axı-

metropolitenin təhlükəsiz qaydalarında ayaqyalın gəzməklə bağlı qadağa yoxdur. Çünki Azərbaycanda kütləvi halda ayaqyalın gəzmək kimi bir vəziyyət mövcud deyil. Buna görə qaydalarda bu məsələ öz əksini tapmayıb. Amma qaydalarda yoxdur deyə, onu fürsət bilib, həyata keçirmək də doğru deyil".

Qeyd edək ki, ayaqyalın gəzmək artıq bir neçə ölkədə dəb halını alıb. Küçələrdə yatan evsiz insanlar istisna olunmaqla, ayaqqabıdan imtina edənləri "barefoot", yeni "ayaqyalın" ad-

Bakıda evə basqın olub, kişi öldürülüb, həyat yoldaşı yaralanıb

Bakıda naməlum şəxslər evə basqın ediblər.

"Report"un məlumatına görə, hadisə Suraxanı rayonu Yeni Günəşli qəsəbəsində baş verib.

İki nəfər naməlum şəxs 1979-cu il təvəllüdü Araz Sofiyev və həyat yoldaşı Rəna Sofiyevanın yaşadığı evə hücum edib.

Həmin şəxslər ev sahiblərinə bıçaqla xəsarət yetiriblər. Neticədə A.Sofiyev aldığı xəsarətlərdən dünyasını dəyişib.

Naməlum şəxslər evdən 5000 ABŞ dolları aparıblar.

Hazırda hadisəni törətməkdə şübhəli bilinən şəxslərin tapılması istiqamətində axtarış-əməliyyat tədbirləri həyata keçirilir.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Heroin qəbul edib avtobusla qəza törədən sürücüyə cəza kəsildi

Ölümlə nəticələnən qəza törədən avtobus sürücüsü hakim qarşısına çıxarılıb. Onun işə çıxmadan əvvəl heroin qəbul

etdiyi məlum olub.

Musavat.com xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində ölümlə nəticələnən qəza törətməkdə ittiham edilən Pərviz Quliyevin cinayət işi üzrə məhkəmə iclası davam etdirilib.

Hakim Mahmud Ağalarovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında Pərviz Quliyev son sözlə çıxış edib. Quliyev əməlinə peşman olduğunu deyib. Məhkəmədən azyaşlı uşaqların olmasının, xəstəliyinin nəzərə alınaraq yüngül cəza verilməsini istəyib.

Məhkəmə müşavirədən sonra hökmü elan edib. Hökmə əsasən Pərviz Quliyev 6 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Məlumatla görə, hadisə sentyabrın 15-də Sabunçu rayonunun Bakıxanov qəsəbəsi ərazisində baş verib. Bakı şəhər sakini Pərviz Quliyev idarə etdiyi "Daewoo" markalı 185 sayılı xətt avtobusu ilə yolu keçən Bakı şəhər sakini Miqdat Kuxmazovu vurub. Xəstəxanaya yerləşdirilən piyada sentyabrın 22-də orada ölüb.

Məhkəmənin hökmündə göstərilir ki, Pərviz Quliyev qəzanı törədən zaman narkotik vasitənin təsiri altında olub. O, işə çıxmadan əvvəl heroin qəbul edib. O, qaraciyər serrozundan əziyyət çəkdiyinə görə narkotik vasitədən istifadə etdiyini deyib.

Məhkəmə hökmü elan edərkən mərhumun oğlunun mülki iddiasını təmin etməyib. Belə ki, mərhumun oğlu 25 min manatlıq mülki iddia ilə məhkəməyə müraciət etmişdi. O, müraciətində göstərdi ki, atasının xəstəxana, dəfn və yaş mərasimləri üçün 25 min manat pul xərcləyib. İddiaçı pulun ona ödənilməsini istəyib. Məhkəmə mülki iddianı baxılmamış saxlayıb. Və zərərçəkmiş tərəfin mülki qaydada məhkəməyə müraciət etməsi tövsiyə edilib.

İlkin MURADOV,
Musavat.com

Rusiyadakı "Yalın ayaq" çılğınlığı Bakıda da olarsa..

Aysel Əlizadə: "Bunda təəccüblü və ya anlamsız sayılacaq nəşə görmürəm..."

nın təqibçilərinə gün boyu ayaqyalın gəzmək dəvəti göndərilir. Kişilər bu axına o qədər də reaksiya göstərməsə də, qadınlar bəzəkli ayaqqabılarını əllərində tutaraq ayaqyalın şəkildə gəzir, bunu sosial media vasitəsilə paylaşırlar. Amma aksiyanın hansı məqsəd daşdığı, nə mənə kəsb etdiyi məlum deyil.

Metro səlahiyyətliəri bu hərəketin yaralanmalara səbəb olacağını əsas götürərək, səmşinlərə bu aksiyadan imtina etmələri ilə bağlı xəbərdarlıq edib. Bundan başqa, onlar ayaqyalın gəzmənin sağlamlıq problemlərinə səbəb olacağını vurğulayıb. Eləcə də hərəkatı başlandıqdan sonra P.Smerç soyuq havalarda bu aksiyanın 3 saatdan artıq olmamasının vacibliyini bildirib.

Bundan əvvəl ayaqyalın aksiyalar keçirilib. Belə ki, Avropada, eləcə də qonşu Türkiyədə sosial şəbəkələrdə "Without shoes" - "Ayaqqabısız bir gün" adlı aksiyalar olub. Bu aksiyalar əsasən xeyriyyə məqsədi daşıyır. Məsələn, bir neçə il öncə belə bir aksiya keçiriləndə Türkiyədə yaşayan müğənni İradə İbrahimova da aksiyaya qoşulmuşdu. Aksiyada məşhurlar ayaqyalın foto çəkərək "Instagram"da paylaşmışdılar. "Toms" markası hər bir paylaşmanın müqabilində bir kimsəsiz uşağı ayaqqabı ilə təmin edirdi.

Azərbaycanda da bir dəfə ayaqyalın aksiya keçirilməsinə cəhd olub. 2007-ci ildə "Dalğa" Gənclər Hərəkatının üzvləri təhsildə köklü islahatlar tələbi ilə Sahil bağında ayaqyalın gəzmək istəmişdilər. Lakin polis onların bu cəhdinin qarşısını almışdı.

Maraqlıdır ki, əgər belə bir aksiya Bakı Metropolitenində də keçirilseydi, fəal qadınlarımız da qoşulardı?

Yazar Aysel Əlizadə mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışdı: "Barefooting" adlı hərəkat var, "Ayaqyalın gəzmək" mənasını verir. Bütün dünyada bu hərəkatı dəstəkləyənlər olur. Xüsusilə qadınlar arasında diqqətdən keçirilir, təbiiyyə çağırır, rahat və azad olmağın simvolu kimi

ayaqyalın gəzənlər zaman-zaman olur. Rusiyada bu hərəkat çoxdan başlayıb, amma təzəlikcə fleşmob kimi onu blogger Polina Smerç başladı. "Barefooting" in mənasında kosmik nəşə axtarmaq lazım deyil. Çox sadə, təbii çağırışdır. Ayaqyalın gəzməyin faydalı olduğunu bizə də nə-nə-babalarımız deyirdilər. Bizdə bölgələrdə ayaqyalın gəzənlər var. Elə deyil? Təəccüblü və ya anlamsız sayılacaq nəşə görmürəm. Ayaqyalın gəzənlər deyirlər ki, ayaqlar torpaqla, hava ilə təmasda olmalıdır, daim ayaqqabıda gəzmək zərərliyə. Baxın, dağa-bağa, dənizkənarına gedən kimi refleksiv olaraq ayaqqabımızı çıxarıb yalın gəzmək istəyirik. Ayağımızın torpağa toxunması xoşumuza gəlir, hətta müalicəvi olduğuna inanırıq. Buna görə də həmin hərəkat üzvləri yalınlığı ictimai yerlərdə təbliğ edirlər. Eyni zamanda qeyd etdiyim kimi, bu, insanın rahatlığına, azad, istədiyi kimi gəzməyə haqqı çatdığına işarədir. Düşünürəm ki, metroda adam çox olur deyə bu çağırışa sadə sürütlə bilir. Həmçinin qatara minib-düşən zaman ayaqyalın halda yıxılmaq ehtimalı böyükdür. Bu zaman səmşin tək-cə özüne deyil, həm də ətrafındakı insanlar üçün də təhlükə yaradır. Və yaxud qatardan düşüb-minmə zamanı digər səmşinlər bir-birinin ayağını tapdala bilər. Bu zaman ayaqyalın olan şəxs xəsarət ala bilər. Bu baxımdan ilk öncə səmşinlərin öz sağlamlıqları üçün bu cür aksiya tövsiyə olunmur. Doğrudur,

doğrusu, göstəricisi sayılıb qədim dövrlərdə. "Barefooting" hərəkatının üzvləri, görünür, həm də sosial mesaj vermək istəyirlər, maddi təbəqələşməyə diqqət çəkirlər".

Bəs Bakı Metropoliteni "Yalın ayaq" aksiyasını necə qarşılayar? Qurumun qaydalarında ayaqyalın gəzməklə bağlı qadağalar varmı?

Qurumun mətbuat xidmətinin rəhbəri Bəxtiyar Məmmədov "Yeni Müsavat"a açıqlama verərək bildirdi ki, belə bir qadağa olmasa da, səmşinlərin stansiyalarda və qatarda ayaqyalın gəzməsi tövsiyə olunmur: "Ümumiyyətlə, hələ sovet məkanında metroda ayaqyalın gəzmək olmazdı. Bu, insanın özünün sağlamlığı ilə bağlı məsələdir. Belə ki, bildiyiniz kimi, eskalator üzərində metal hissələr, xüsusən də pilləkənin giriş-çıkış hissəsində dəmir uc-luqlar var, ayaqyalın halda onun üzərinə çıxmaq çox təhlükəlidir. Hətta bəzən biz diqqət etmirik, ayaqqabımızın ucu həmin hissədə sürütlə bilir. Həmçinin qatara minib-düşən zaman ayaqyalın halda yıxılmaq ehtimalı böyükdür. Bu zaman səmşin tək-cə özüne deyil, həm də ətrafındakı insanlar üçün də təhlükə yaradır. Və yaxud qatardan düşüb-minmə zamanı digər səmşinlər bir-birinin ayağını tapdala bilər. Bu zaman ayaqyalın olan şəxs xəsarət ala bilər. Bu baxımdan ilk öncə səmşinlərin öz sağlamlıqları üçün bu cür aksiya tövsiyə olunmur. Doğrudur,

O ki qaldı mənə, onsuz da ayaqqabı ayağımı yoranda çıxarıb ayaqyalın gətdiyim günlər az olmayıb. Biz toylanımızda da həmişə ayaqyalın oynayanlar görmüşük. Çünki adam çuşa gəlir, ürəkdən rəqs etmək istəyir, tufliyi mane olur, daxili azadlığı varsa, heç kimi vecinə almır və çıxarıb atılır musiqinin qucağına. Bir də ayaqqabı imkanlı olmağın, ayaqyalınlıq kasıblığın rəmzi, daha

Xalidə GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Söyüş söymək - mənəviyyata ziyan, sağlamlığa faydalı...

Azad İsayadə: "Fərqli cəmiyyətlərdə eyni davranış normal və yaxud patoloji qarşılana bilər, bunu nəzərə almaq lazımdır"

Ukraynanın səhiyyə naziri Ulyana Suprun hesab edir ki, müəyyən hallarda söyüşdən istifadə etmək söyən adamın sağlamlığına müsbət təsir göstərə bilər. BBC xəbər verir ki, bu sözləri deputat Olha Bohomoletsin təklif etdiyi yeni qanun layihəsini şərh edərkən deyib. Həmin qanun layihəsinin məqsədi ictimai xadimlərin media vasitələrində söyüşdən istifadə etməyin qarşısını almaqdır. Təklif olunan qanun layihəsində televiziya vasitəsilə və ya ictimaiyyət qarşısında çıxışlar zamanı söyüş işlədilməsinə görə 1275 Ukrayna qrivni məbləğində (\$49) cərimə nəzərdə tutulur.

Lakin doktor Suprun hesab edir ki, ekstremal vəziyyətlərdə "söyüşdən istifadə etmək insanların bir-birinə yaxın olduğundan və onların arasında yaxşı emosional əlaqələrin qurulmasından xəbər verir".

O əlavə edib ki, insanlar ədəbsiz sözlərin işlədilməməsindən daha çox aqressiv hisslərə qapılmamaq barədə düşünməlidirlər. Səhiyyə nazirinin facebook səhifəsindəki postuna 21000-dən çox reaksiya bildirilib. Ən populyar şərhlərdən biri 2700-dən çox izləyici tərəfindən bəyənilib. Bir çox digər istifadəçilər isə söyüş söymək üçün müəyyən yerlərin ayrılmasını təklif ediblər.

Jurnalist Yevhen Muciri isə ofislərdə, restoranlarda və digər ictimai yerlərdə "söyüş otaqlarının qurulmasını" təklif edib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl də bir neçə dəfə söyüş söyməyin sağlamlığa müsbət təsir göstərdiyi barədə iddialar olub. Halbuki dünyanın hər bir yerində insanlara söyüş söyməyin ictimai baxımdan yolverilməz olduğu aşılıb.

Ötən il Britaniyanın Brayton Psixoloji Cəmiyyətinin həkimləri söyüş söyməyin adamı daha da güclü etdiyi barədə iddialar səsləndirmişdilər. Onların fikrincə, idmançılar yarış öncəsi əzələlərini söyüşlə "dolduranda" daha da güclü olurlar.

İngiltərənin Keele Universitetindən Riçard Stivens

da eyni fikirlə çıxış edib. O deyib ki, söyüş söymək sağlamlığa xeyirdir. Yəni söyüş söyməyin ruh sağlığına qatdığı müsbət təsir elmi cəhətdən təsdiqlənib.

R.Stivens onu da iddia edir ki, söyüş söymək təcavüzkar davranışları daha da artırır. Bu cür davranışlarsa insanı olduğundan daha güclü göstərir.

Ekspertlər həmçinin bildirir ki, söyüş söymək sayəsində şiddətə müraciət etmədən hirsli soyutmaq mümkündür. Əslində bayıra çıxmaq istəyənlərin şiddətə nisbətən daha zərərsiz bir kanala yönləndirir və neqativ hisslər sözlə çıxarılır.

Daha bir iddiaya görə, söyüş söymək həm də qan dövranını artırır, endofrin və serotoninin səviyyələrini yüksəldir, insanın sakitləşdirilməsi, duruma hakim olmasına yardım etməsi və özünü daha yaxşı hiss etməsinə səbəb olur.

Sidney Universitetində isə Monika Bednarek Amerikada hit olan bir çox filmin niyə bu qədər izləndiyini araşdırıb. Monika Bednareke görə bunun səbəbi, insanların həmin filmlərdə öz-özünü daha artıq şey tapması idi. Həmin filmlərin hər bölümündə ortalamada 100 dəfə söyüş söyülür.

Lakin psixoloqlar bildirir ki, söyüş söymək bir xasiyyət olaraq əsla xarakterə yerləşməməlidir. Çünki bu halda şəxsin ətrafı hər zaman neqativ vəziyyətlə əhatələnir.

Mövzu ilə bağlı psixoloq Azad İsayadə "Yeni Müsavat"a danışdı: "Ola bilər ki, söyüş söyən insana bu müsbət təsir göstərsin. Bəs söyülən tərəf? Axı həmin şəxs də stressə girir, mənfi enerji onun üzərinə tökülür. Üstəlik, söyüş söyəndə ətrafdakı digər insanlar da eşidir, onlara da neqativ enerji ötürülür. Onların bəs günahı nədir ki, neqativ enerji alır?"

Bir nümunə deyə bilərim. Tutaq ki, zəhərlənmə və yaxud digər halda qaytarmağımız lazım gəlir. Bunu məgər hər kəsin içində edirik? Gedib hamam otağında qaytarır və təmizləyirik. Təsəvvür edin, bunu hər kəsin yanında edir və başqalarını da çirkləndiririk. Təxminən ictimai yerdə söyüş söymək buna bənzəyir. Əgər daxili-miz çirklənibse, onu kənarında təmizləməliyik".

Psixoloq qeyd etdi ki, bununla bağlı dünyanın bəzi ölkələrində xüsusi məkanlar var:

"Məsələn, Yaponiyada belə bir məşq zalı var - nara-zı insan ora gedir və daxilindəki neqativ enerjini tökür. Hətta rəhbərlikdən olan şəxslərin, müdirlərin şəkli vurulur, sən onu da söy, qələmlə yaz, vura da bilərəm. Beləliklə, yazılan və yazılmayan davranış qaydaları var.

Əgər söyüş söymək xeyirlidirsə, deməli, nə vaxtsa polis əməkdaşını da söyə bilərik? Əlbəttə ki, xeyr, buna görə cinayət işi düşür. İnsan öz emosiyasını idarə etməyi bacarmalı və özünü layiqli aparmalıdır".

Psixoloq sovet dönməndə söyüş anlayışına həssaslıqla yanaşıldığını da diqqətə çatdırıb:

"Məlum olduğu kimi, Rusiyada ana söyüşü adı qarşılır. Eləcə də bu vəziyyət sovet dövründə də var idi. Lakin sovet ordusunda bu məsələyə həssaslıqla yanaş

şıldılar. Çünki Qafqaz ölkələri və Orta Asiyadan gələn əsgərlər ana söyüşünü çox pis qarşılayırdı və bu, yolverilməz hesab olunurdu. Hətta olurdu ki, ana söyüşünə görə əsgərlə zabir arasında dava yaşanırdı. Buna görə zabirlərə əvvəlcədən xəbərdarlıq olunurdu ki, Qafqaz və Orta Asiya ölkələrindən gələn əsgərlərlə bu mövzuda həssas yanaşsın, çünki qarşısındakı bu davranış adı qəbul etməyə bilər. Yəni kimlər üçünsə bir davranış adı qəbul edilirsə, başqası onu qeyri-adi qarşılaya bilər. Məsələn, bizdə məclisdə dəsmalla burun təmizləmək ayıb sayılır, Avropada isə əksinə. Beləliklə, fərqli cəmiyyətlərdə eyni davranış normal və yaxud patoloji qarşılana bilər. Bunu nəzərə almaq lazımdır".

Qeyd edək ki, bəzi ölkələrdə ictimai yerdə söyüş söymək qanunla qadağandır. Məsələn, Qırğızstanda 2017-ci ildə çıxarılmış qərara əsasən ictimai yerdə söyüş söyən şəxslər cərimələnir. Cərimənin məbləği isə 15-45 dollar arasındadır. Cəriməni ödəməyən şəxs 8-10 gün müddətinə həbs olunur.

Eləcə də bir neçə il bundan əvvəl Rusiyada ictimai yerlərdə, o cümlədən kinoda, teatrda, ədəbiyyatda söyüş işlədilməsi qadağan edilib. Hətta yaradıcı insanlar bununla bağlı müxtəlif şəhərlərdə "söyüşlə vida mərsimləri" də keçiriblər. Həmin mərasimlərdə ilk öncə rus klassiklərinin əsərlərindəki söyüş işlədilmiş parçalar oxunub, sonda söyüşün xatirəsi 1 dəqiqəlik sükutla yad edilib. Beləliklə, Rusiyada mediada söyüşə görə vətəndaşlar 3 min rubla qədər, vəzifəli şəxslər 20 min rubla qədər, hüquqi şəxslər isə 200 min rubla qədər cərimələnir.

✉ Xalidə GƏRAY, "Yeni Müsavat"

Elan

Ağdaş rayon Ərəb kənd sakini Həşimov Nemət Habil oğlu və Həşimova Tünzələ Fikrət qızına məxsus JN-82 sayılı dövlət aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"Nar"ın 4G texnologiyalı baza stansiyalarının sayı 2000-i ötdü

Ölkənin ən geniş 4G texnologiyasını dəstəkləyən şəbəkəyə malik "Nar"ın 4G texnologiyalı baza stansiyalarının sayı 2000-i ötdü. Mobil operatorun 2000-ci LTE baza stansiyası Samux rayonunda quraşdırılıb. Bununla da rayon sakinləri "Nar"ın 3G texnologiyalı şəbəkəsi ilə yanaşı, geniş 4G texnologiyasını dəstəkləyən şəbəkədən də yararlanı biləcəklər. Qeyd edək ki, "Nar"ın 4G texnologiyaya əsaslı şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 40%-ni, ölkə əhalisinin isə 70%-dən çoxunu əhatə edir. Ölkə boyu baza stansiyalarının sayını artıran mobil operator, 2019-cu il ərzində ümumilikdə 380-dən çox yeni LTE texnologiyasına əsaslanan baza stansiyası, 50-dən çox isə 3G texnologiyasına əsaslanan baza stansiyası quraşdırıb. Hazırda 3G texnologiyalı baza stansiyalarının sayı 2600-ü ötürüb. Mobil operatorun 4G şəbəkəsi ilə təmin edilən bölgələrinin sayı isə 50-dən çoxdur.

"Artıq həyatımızı internetə təhlükəsiz və sürətli bağlantı olmadan təsəvvür etmək çətindir. Ölkənin ən gənc mobil operatoru olaraq, abunəçilər tərəfindən sərfəli təkliflərimiz, yüksək keyfiyyətli və sürətli LTE şəbəkəmizə görə seçilmək bizi sevindirir. Yüksəkkeyfiyyətli LTE şəbəkəmizin sürətlə genişlənməsi sayəsində bu il 4G istifadəçilərimizin sayı 700 minə çatdı. Bundan başqa, "Nar"-ın tarixində əlamətdar bir hadisəni - Samux rayonunda 2000-ci 4G baza stansiyasının quraşdırıldığını elan etmək bizə qürur verir. Uzunmüddətli inkişaf strategiyamızın bir hissəsi kimi LTE şəbəkəmizə paytaxtla yanaşı, regionlarda da genişləndirməyə və abunəçilərimizi rəqəmsal dünyanın üstünlükləri ilə təmin etməyə davam edəcəyik", - deyərək "Nar"ın Baş icraçı direktoru Qunnar Panke bildirdi.

"Nar" 4G şəbəkəsini Bakı və Abşeron yarımadası ərazisi ilə yanaşı, regionlarda, şəhər və rayon mərkəzlərində də artırır. "Nar" Azərbaycanın ən ucaq kəndlərini belə mobil rabitə xidmətlərlə təmin etməkdədir. Qeyd edək ki, mobil operatorun 4G istifadəçilərinin 72%-i paytaxt Bakının, 28%-i isə regionların payına düşür.

"Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97,5%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7800-dən artıq baza stansiyası ilə 2,3 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Mobil operatorun şəbəkəsi haqqında ətraflı məlumatı nar.az ar.az saytından əldə edə bilərsiniz.

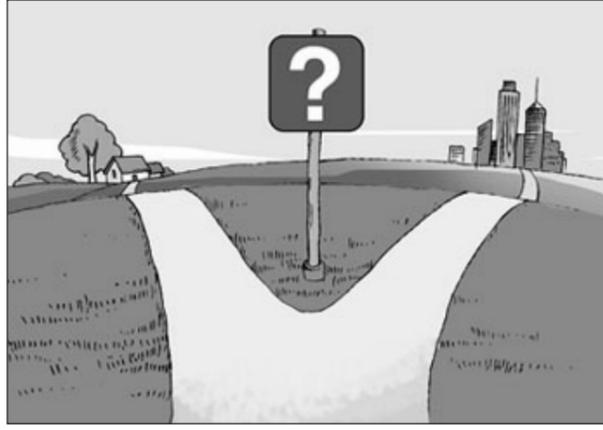
"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin apancı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. 2017-ci ildə keçirilmiş mobil rabitə şəbəkələrinin müqayisəli testlərinə əsasən "Nar" şəbəkəsi mobil zəng xidmətlərinin göstərilməsi üzrə ölkədə ən yüksək nəticəyə nail olub. Sınaqları test xidmətləri üzrə müstəqil beynəlxalq şirkət olan "P3 Communications" keçirib və sınaq metodologiyası əhatəli xidmətlər üzrə müştəri təcrübəsinə əsaslanıb.

Hazırda dünyanın bir çox ölkələrində urbanizasiya çox ciddi problemdir. Əhalinin kəndlərdən şəhərə axın etməsi, rayonların, kəndlərin boşalması, şəhərdə həddindən artıq sıxlıq yaranması, aqrar sektorda çalışanların azalması, o cümlədən şəhərlərdə işsizlik probleminin artması təkcə Azərbaycanda deyil, bir çox ölkələrdə, o cümlədən İran və Türkiyədə də müşahidə olunur. İnsanların rahat həyat arxasında şəhərə üz tutması son nəticədə meqapolislərdə, paytaxt şəhərlərdə qarşılaşılmaqda olan problemlərin yaranmasına gətirib çıxarır. Bəs görəsən, Avropada vəziyyət necədir, mərkəzləşmə, şəhərə axın etmə meylləri Avropa ölkələrində varmı?

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan İsvetçrədə yaşayan həmyerlimiz Hacı Hacıyev bildirdi ki, adətən urbanizasiya dedikdə meqa şəhərləri, əhalisinin sayı 2 milyonu keçən şəhərləri təsəvvür edirik, əslində isə urbanizasiya elə şəhərləşmə deməkdir: "Urbanizasiya şəhər yaşayış formasının genişlənməsi, şəhər mədəniyyətinin kənd mədəniyyətinə nisbətən üstünlük qazanması, şəhər adət-ənənələrinin çox yayılmasıdır. Müasir Avropada bu fərq artıq aradan qalxıb. Balaca yaşayış məntəqələri var ki, onlar da şəhər kimi qəbul olunur. Urbanizasiya əvvəllər sənayenin inkişafı, ma-

Bizdə kənddən şəhərə, Avropada isə şəhərdən kəndə insan axını..

Urbanizasiya probleminin səbəbləri və görünməyən tərəfləri nələrdir?

liyyə bazarının formalaşması ilə bağlı idi. Burjuazianın yaranması, kapitalizm və onlardan doğan nəticələrlə bağlı idi. Müasir zamanda urbanizasiyanı bir qədər başqa amillər şərtləndirir. Bu amillər məşğulluq, əmək bazarı, kommunikasiya, əmtəə və xidmətin əlçatanlığı və sair ilə bağlıdır. Bu proses Çin, Hindistan kimi ölkələrdə özünü daha çox büruzə verir. Buraya kənd təsərrüfatı istehsalının xarakterinin dəyişməsi, onun daha çox sənayeləşdirilməsi, ayrı-ayrı ərzaq və kənd təsərrüfatı ilə bağlı digər məhsul istehsalının sifəti sənaye əsaslarına keçməsinə də əlavə edə bilərik".

H.Hacılı dünyanın bir çox ölkələrinin qaçqın problemin-

den də əziyyət çəkdiyini və bunun da urbanizasiya prosesinə təsir etdiyini vurğuladı: "Türkiyə və Azərbaycanda da urbanizasiya problemi var, amma prosesdə həm də sosial-iqtisadi müstəvidən kənarında duran amillər ciddi rol oynayır. Hər iki halda, birincidə daha çox idarə edilməsi mümkün olmayan kütləvi qaçqın axını nəzərdə tutulur. Avropanın son 50 illik tarixində bu özünü yalnız "ərəb baharı" və Suriyada-xili çəkişmədən sonra göstərməyə başladı. Türkiyədə də bu problem ciddidir, Suriyadan oraya 3 milyona yaxın qaçqın gəldi və o qaçqınlar düşərgələrdə müvəqqəti yerləşsələr də, sonradan hamısı İstanbul, Ankara, Antalya kimi şəhərlərə özələrinə yer tapdılar. Azərbaycan da məcburi köçkünlərlə bağlı məsələdən əziyyət çəkib. Qaçqın və məcburi köçkünlərin bir qismi evvəllər digər bölgələrdə məskunlaşsalar da, sonradan hamısı Bakıya üz tut-

du. Bu da həm şəhər mədəniyyətinə təsir göstərən amildir, həm də özlərini ənənəvi şəhərlilərlə adlandıran kəsim arasında narazılığa səbəb olur. Azərbaycanda "bakılılar", Gürcüstanda "tiflisililər" anlayışı var. Bu da disbalans yaradır".

Həmyerlimizin sözlərinə görə, Avropada bir fərq də odur ki, qərb hissəsində artıq ənənəvi şəhər, kənd anlayışı mövcud deyil: "Burada ən çox işlənen anlayış "kəndli həyəti" yaxud "ferma"dır. 10 min nəfərlik əhalisi olan yaşayış məntəqəsi də şəhər kimi qəbul olunur. Ancaq Şərqi Avropada, Azərbaycan, Hindistan, Çin, Yaponiya kimi dövlətlərdə urbanizasiya deyəndə meqaşəhərlərin meydana gəlməsi nəzərdə tutulur. Bu baxımdan çox böyük fərqlər var".

İsvetçrədə yaşayan yazar Ələkbər Əliyev isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında vurğuladı ki, Qərbi Avropanın inkişaf etmiş ölkələrində ictimai nəqliyyat sistemi çox mükəmməl quruluş deyər, insanlar şəhərdən uzaq yaşamaqda çətinlik çəkmirlər: "Əslində şəxsi avtomobilin yoxdursa, şəhərdən kənar yaşamaq çətindir. İctimai nəqliyyat şərtidir. Əgər o varsa, yaxşı inkişaf edibse, heç kəs mərkəzdə yaşamaz. Şəhərin mərkəzində yaşamaq istəyində olan insanı, sadəcə, başa düşməyəcəklər. Burada belədir. Siz heç bir elanda görə bilməzsiniz ki, mənzilin şəhərin ortasında yerləşməyi bir üstünlük kimi qeyd olunsun. Ya da görməzsiniz ki, kimsə "mən şəhərin mərkəzində yaşamaq istəyirəm" desin. Şəhər stress mənbəyidir. Şəhər iş yeridir. Dincəlmək və yaşamaq üçün deyil. Mən inkişaf etmiş Qərbi Avropadan misal gətirirəm. Başqa ölkələri deyər bilmərəm. Burada əksinə, şəhərdən uzaqlaşmaq kənddə yaşama tendensiyası var".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ, "Yeni Müsavat"

930 işçisi var, amma ofisi yoxdur

Dünyada ofissiz iş yeri dəbi geniş yayılır - az ünsiyyət, çox nəticə...

Firmaların son illərdə ofis atmosferini tamamilə tərk etməsi dəbi yüksələn xətlə inkişaf edir. Bəs bu, işçilər üçün yaxşı bir xəbərdirmi?

"Yeni Müsavat" bunun üstünlükləri və faydaları ilə bağlı BBC-yə istinadən bir arayış hazırlayıb. Öncə ondan başlayaraq ki, dünyadakı bəzi firmalar işçilərinin məhsuldarlığını artırmaq, xərcləri azaltmaq, iş atmosferini daha da yaxşılaşdırmaq üçün "evdən çalışmaq" sistemində keçiblər. Məlum, internet və sürət əsridir, bir çox hallarda kompüter başında həll olunan işlər ofisə gəlib, yola vaxt sərf etməni arzuolunmaz edir. Yəni firma rəhbəri düşünür və qərar verir ki, sən ofisə gəlməyə vaxt, enerji sərf etmək əvəzinə, evdən bəzi işləri görüb, daha məhsuldar ola bilərsiniz.

Texnologiya şirkəti işçisi Keyt Huston "İstedad insanlar arasında bərabər şəkildə bölünür. Amma fürsətlər eyni şəkildə çıxmı" deyir və qeyd edir: "Ofissiz iş atmosferləri istedadlara çatma bilməyimizə və onlara fürsət vermə bilməyimizə imkanlar yaradır".

Huston, 930 işçisinin hamısı uzaq məsafədən iş görən "Automattic" adlı firmada çalışır. Və bu şirkətin tək bir ofis olaraq adlandırılacaq sabit ünvanı yoxdur. BBC-yə açıqlama verən Keyt Hustonun sözlərinə görə, artıq kimsə ofis kəlməsini tələf-füz belə etmir.

Bəs iclaslar?

Huston çox vacib sayılan iclaslar üçün səfərlər etdiklərini və bu macəranın da zövqünü yaşadıklarını deyir.

Keyt Hustonun müdiri mərkəzi bir ofisi olmayan azsaylı firma sahiblərindən biridir. İnternetin hər keçən gün sürətlənməsi, video və mesajlaşma kimi texnoloji tətbiqetmələrin inkişafı ofissiz firmaların var olmasını asanlaşdırır.

"Automattic" firmasının işçiləri 70 ölkəyə yayılmış durumdadır. Firma mərkəzi bir ofis yerinə hər il sistemli görüşlər üçün çalışanlarına təyyarə biletləri almağı üstün tutur. Şirkət eyni zamanda işçilərinə getdikləri məkanlarda kofe və digər içkilər üçün də xərclik verir. Bütün bunların qarşılığında şirkətə ofissiz olmaq daha az xərc yadır.

Keyt Huston xüsusən də texnologiya şəhərləri olaraq bilinən London və San Fransiskoda, eləcə də Nyu-Yorkdakı astronomik məbləğdəki ofis kirayə haqlarını da bu qərarı vermələrinin səbəbləri arasında göstərir.

Ofisdən uzaq çalışanların sayı bir çox səbəbdən artmaqda davam edir. 10 il bundan öncə İngiltərədə evdən çalışanların sayı 884 min idisə, indi bu rəqəm 1.5 milyonu aşıb. İngiltərədəki Ekseter Universitetinin İş İdarəsi bölümündən professor İlke İnceoğlu da bildirdi ki, bu dəb getdikcə yayılır. Bu cür iş

sistemi sayəsində xərclər azalır və bu vəziyyət digər biznesmenlər üçün də cəlbedici hala gəlir. İnceoğlu bildirdi ki, işçilər üçün də hər gün işə getməyə məcbur olmamaq üstünlüklər sırasındadır.

Amma İnceoğlu onu da bildirdi ki, ofissiz işin üstünlükləri qədər mənfi tərəfləri də var: "Bəzi insanlar ev yaşantısı ilə iş həyatı arasında bir xətt çəkmək məcburiyyətində qala bilərlər. Hər zaman evdən çalışan biri iş saatı ilə ev saatını bir-birindən ayırmaya bilər. Sərhədləri müəyyənləşdirmək üçün addım atmaq vacibdir".

İnsanların psixologiyası üzərində araşdırma aparən Mind adlı bir veb saytı isə araşdırıb ki, uzaqdan çalışmaq insanların yalnızlıq hissini daha da artırır. Son nəticədə isə bu, onların psixoloji durumunu daha da pisləşdirir. Maraqlıdır ki, İnceoğlu insanların eyni ortamda çalışsacaqları halda, yalnızlıq hissini azalacağını da müəyyənləşdirib.

Amma bəzi ölkələrdə bir çox firmalar iş saatlarını azaltmaqla işçilərin fiziki yükünü azaldıb, məhsuldarlığını artırmağı hədəfləyirlər.

Başlayaq Amerikadan. ABŞ-da həftəlik 40 saatlıq iş rejiminin əsası Henri Ford tərəfindən qoyulub. 1922-ci ildə o, 48 saatlıq həftəlik iş rejimini qısaltdı və nəticədə gündəlik 8 saatlıq iş rejimi qüvvəyə minib. O, bununla da işçilərinə daha

çox sərbəstlik vermək, onların istehlak məhsulları, eləcə də avtomobillərin satın alması ilə bağlı göstəriciləri yüksəlib. Bu nümunəni daha sonra Virjiniyanın sahibi və yaradıcısı Riçard Brenson davam etdirib. Dördgünlük iş həftəsinin tərəfdarları arasında "Google" firmasının yaradıcısı Lari Peyc və amerikalı milyarder Karlos Slim də yer alır.

"CNN Money" saytı dünyada ən az həftəlik iş saatlarına malik olan ölkələri sıralayıb. Məlum olub ki, MDB ölkələri və ABŞ sakinləri həftədə 40 saat işləyir. ABŞ-da iş həftəsinin bu qaydası hələ XX əsrin 40-ci illərində təyin edilmişdi. Lakin hazırda bu qayda dövlət işçiləri üçün keçərlidir. Belə ki, bir çox özəl şirkətlər bu göstəricini 35 saata endirib. Avropa Parlamentində 48 saat maksimum iş normasını təyin edib. Bəzi ölkələr buraya öz istisnalarını əlavə edib. Məsələn, Finlandiya belə hesab edir ki, onun vətəndaşları 40 saatdan çox yox, məhz 32 saat işləməlidir. Adətən isə avropalılar həftədə 35 saat işləyir.

Hollandiya ən qısa orta statistik iş həftəsinə - 27 saat normasına sadiqdir. Holland müəssisələri 4 günlük iş gününə keçid edir, orta işçinin iş günü isə 7 saat 30 dəqiqə təşkil edir.

İrlandiya və Fransada isə iş həftəsi 35 saatdır. Bu, dünyada ən aşağı səviyyəli göstəricilərdən biri olsa da, İrlandiyada

əməyin məhsuldarlığı kifayət qədər yüksək səviyyədədir. Fransada cümə günü rəsmi olaraq iş günü hesab edilərsə də, bir çox şirkətlər bu günü qısaldır. Cümə günü nahar fasiləsindən sonra kimsə öz iş masasının arxasında görmək çətin məsələ olur. Keçən əsrin 90-cı illərində Fransada 35 saatlıq iş normasının tətbiq edilməsi əhali arasında narazılığa səbəb olmuşdu. Bu yaxınlarda ölkə rəhbərliyi həftəlik iş normasının artırılması məsələsinə qayıdıb və bu da çox sayda etiraz yürüşlərinin baş qaldırmasına gətirib çıxarıb.

Danimarka əhalisi gün ərzində 7 saat 21 dəqiqə işləyir. Burada iş həftəsinin davamiyyət müddəti 37,5 saat təşkil edir ki, bu da Avropada ən aşağı səviyyəli göstəricilərdən biridir. Lakin bununla belə, danimarkalılar saatda təqribən 37,6 avro qazanır.

Almaniyada iş həftəsi 38 saat davam edir. Bundan əlavə, ölkədə mövcud olan təcrübəyə əsasən, hər hansı bir şirkətdə maliyyə problemləri yarananda əməkdaşların ixtisar edilməsi əvəzinə iş saatı azaldılır. Norveç sakinləri isə həftədə 39 sa-

at çərçivəsində çalışır. Avropada ən əməksevər ölkələr Böyük Britaniya, Yunanıstan və Portuqaliyadır. Portuqaliyalılar 48, britaniyalılarla yunanlar isə həftədə 43,7 saat işləyirlər.

Asiyada insanlar daha çox zəhmət çəkir. Çində iş günü 10 saat təşkil edir və üstəlik, şənbe günü də iş günü hesab edilir. Nəticədə həftədə 60 saat qaydası yaranmış olur. Çinlilərin nahar fasiləsi 20 dəqiqə, məzuniyyətləri isə ildə 10 gündür.

Yaponiyada standart iş müqaviləsində iş həftəsi 40 saat olaraq nəzərdə tutulub. Lakin yaponlar üçün karyera pilləsində irəliləməyin əhəmiyyətinin nə dərəcədə vacib olduğunu bilir. Bu irəliləyiş isə əksər hallarda insanın iş yerində nə qədər çox zaman keçirməsi təyin edir. Bu səbəbdən də bəzi hallarda iş həftəsi 50 saata bərabər olur.

Tailand və Hindistanda da şənbe iş günü hesab edilir və işçilərin əksəriyyəti həftədə 48 saat çalışır. Dövlət müəssisələri və həmçinin Qərb şirkətlərinin ofislərində 40 saatlıq iş həftəsi qaydasına riayət edilir.

□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 143 (7313) 9 iyul 2019

Bunları bilirsinizmi?

- * İnsan beynində 1 saniyədə 100 000 kimyəvi reaksiya baş verir.
- * Uşaqlar diz qapaqsız doğulur, qapaqlar 2-6 yaşda yaranır.
- * Həyatı boyu insanın hər barmağı 25 milyon dəfə əyilir.
- * Bir ildə 21 milyon 557 min 600 saniyə var.
- * İlk coğrafi atlas e.ə.150-ci ildə alim Ptolomey tərəfindən yaradılıb, 1477-ci ildə Boloniya şəhərində çap edilib.
- * Tüdorun hakimiyyəti dövründə İngiltərədə sıx bağlanmış korset və biləkdə çoxlu qolbaqlar bakirəlik əlaməti hesab olunurdu.
- * İnsan bədənindəki əsəb impulsları saniyədə 90 m sürətlə dəyişir.
- * Ağciyərin üzəri 100 kvadrat metrdir. Onun üst qatının sahəsi tennis kortunun sahəsinə bərabərdir.
- * Dünya əhalisinin qidasının 70%-dən çoxu 12 çeşiddə bitki və 5 növ heyvandan ibarətdir.
- * Stalinin 70 illiyinə bağışlanmış hədiyyələrin siyahısı elə uzundur ki, onu qəzetlər 1949-cu ilin dekabrından 1953-cü ilin martınadək dərc etməli olmuşdular.
- * İnsan beyni gündə dünyadakı bütün telefonlardan daha çox elektrik impuls edir.
- * Maksimal sayda krossvord Adrian Bell hazırlayıb. 1930-cu ilin yanvarından 1980-ci ilə qədər o, "Tayms" qəzetinə 4520 krossvord yollayıb.
- * İngiltərədə çap olunan ilk kitab şahmata həsr olunub.
- * Kitab oxuyarkən hər saniyədə 70 hüceyrə ölür.
- * İnsanın gün ərzində orta gücü 100 vatt, üreyinin gücü isə 10 vattdır.
- * Açıq gözlə asqırmaq qeyri-mümkündür.
- * İnsanın ağızında 40 000 bakteriya var.
- * İnsanların 70%-i çoxluğun fikrindən asılıdır. Yalnız 30% insan öz fikri ilə hərəkət edir.

礼现场 男方亲朋竟全是演员!

Bəy pulla özünə "dost-qohum" tutdu, həbs olundu

Çinin mərkəzində bir bəyin toya dəvət etdiyi 200 nəfərin ailəsi və dostları yerinə pul qarşılığında gələn insanların olduğu ortaya çıxıb və nəticədə bəy həbs olunub.

Şansi bölgəsindəki yerli mətbuatın yazdığına görə, hadisəni gəlinin ailəsi fərq edib. Liu ailəsi bəyin dəvətliləri ilə danışan zaman hər kəsin "sadəcə dostuq" deməsi və necə tanış olduqlarını danışmaması onları şübhəyə salıb. Mərasim başladıqda bəyin ailəsinin hələ də ortalıqda olmadığını gören Liu ailəsi bəyin yalan söylədiyini anlayıb.

Yerli Şansi televiziya kanalına açıqlama verən "qonaqlar" cənab Wang adlı bəyin onlardan 80 yuxarı qarşılığında onun ailəsi və dostları kimi davranmağı istədiyini danışdı. Dəvətlilərdən bəzisi universitet tələbəsi və taksi sürücüsü olduğunu söyləyərkən digər bir qonaq WeChat adlı proqram üzərindən bəylə apardığı qiymət sövdələşməsinin yazışmalarını göstərib.

Bəylə gəlinin 3 ildir bir yerdə olduğu bildirilir. Lakin cütlüyün tamamilən fərqli dost qruplarına sahib olması hər şeyin yolunda olması təəssüratını yaradıb. Bundan başqa, bəyin niyə belə hərəkət etdiyi və hansı qanunları pozduğu məlum deyil. Bəzi xəbərlər gəlinin ailəsinin bəyin ailəsinin kasıb olduğu üçün toyla razı olmadıqlarını və bəyin ailəsinin utandırmamaq üçün onları toya dəvət etmədiklərini yazır. Lakin hadisə ilə bağlı polisə istintaqa başladığı söylenilir.

Ən hiddət doğuran miras hekayəsi

Bir neçə il öncə Avstraliyada ölənlər sosialist milyoner Valmai Roçenin üzə çıxan vəsiyyəti mərhumun uşaqlarını şoka salıb. "Əmlak imperatoru" olan mərhum qadının uşaqlarına yalnız 1,5 milyon dollar miras buraxdığı ortaya çıxıb. Mərhum vəsiyyətnaməsində yazıb ki, onun övladları birləşərək nənələrini öldürmək istəyiblər. V.Roçen uşaqlarına buraxdığı mirasdan xeyli çox - 3,5 milyon dollarlıq var-dövlətini Katolik Yardım Birliyinə bağışladığını vəsiyyət edib.

81 yaşında ölənlərin qızları vəsiyyətə ciddi reaksiya veriblər. Varis qızlar Deborah, Fiona və Şauna iddia qaldıraraq bil-

diriblər ki, analarının ruhi sağlamlığı yerində olmayıb. Onlar bununla bütün varidatı sahib çıxmaq istəyirlər.

Diri balıq uddu, dünyasını dəyişdi

Filippin sakini balıq tutan zaman qəflətən diri balıq udub və ölüb. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, filippinli Rocer Marselino 11 yaşlı oğlu ilə evindən bir qədər uzaqda balıq tutan zaman qəflətən balaca bir balığı udan kişidə nəfəs darlığı yaşamış. Oğlu ondan bir qədər uzaqda olduğu üçün baş verənləri görməyib.

Rocer sudan çıxaraq evelə qaçıb ki, arvadından kömək istəsin. Çünki balıq nəfəs borusunu tutduğu üçün kişi nəfəs ala bilmirmiş. Onlar balığı kişinin boğazından çıxara bilməyiblər, təcili yardım isə uzun müddətdən sonra hadisə yerinə çatıb. Həmin vaxta qədər Marselino artıq huşunu itiribmiş. Kişini xəstəxanaya çatdıranda

isə o, artıq dünyasını dəyişibmiş.

Marselinonun dediyinə görə, ərinin qəribə bir vərdişi varmış: o, tutduğu balığı ağzına qoyurdu ki, onu itirməsin. Təxmin edilir ki, kişi balığı təsadüfən udub. Çünki balıq onun ağızında enerjili şəkildə hərəkət etmiş ola bilərdi.

Uşaqlar istədi, ana 70 kilo arıqladı

Klar Alsop adlı qadın uşaqlarının xətrinə 70 kilo arıqlayıb. O, bununla həyatında yeni bir səhifə açıb. İngiltərənin Rotherham şəhərində yaşayan 31 yaşlı qadın 2011-ci ilin yanvar ayında dietaya başlayıb. Bir il ərzində isə 134 kilodan 70-ə enməyi bacarıb. Qadını belə bir addım atmağa vadar edən səbəb isə iki uşağı olub. Kların dediyinə görə, 40 yaşına çatanda bundan daha ağır olacağını düşünüb: "Dedim, bəs onda mən onlarla ortaq heç nə edə bilməyəcəm axı? İndi uşaqlarımı uzaqdan seyr etmək əvəzinə onlarla hər cür oyunlar oynayır, gəzintilərə gedirəm".

Bu qadının arıqlama hekayəsi dünyadakı ən "prinsipal və fədakar ana" dietası olaraq tarixə düşüb.

Xoşladığın yemək növü xarakterini göstərir

İnsanların xasiyyətini müxtəlif üsullarla öyrənmək olar. Onlardan biri də insanların yedikləri yeməkləri müqayisə etmək və zövqünə görə necə insan olduğunu müəyyən etməkdir. Araşdırmalar göstərib ki, eqoistlər turş yeməkləri xoşlayır. Özlərini qurban verməyə hazır olanlar, cəngavər və romantiklər şirniyyat yemədən yaşaya bilmirlər. Duzlu yeməyə meyllilik xəsislikdən xəbər verir. Bu insanlar əməksevərliyi və yaradıcı olmaları ilə də fərqlənirlər. İstiotlu yeməkləri xoşlayanlar isə sadə və səmimi olurlar. Qaynar temperamenti acı yeməkləri sevnənlər daim macərə axtarışındadırlar. Ən böyük çatışmazlıqları eqoizmdir. Bəzi xəstəliklərdən qurtulmaq üçün onlar yeməkdə duzdan az istifadə etməlidirlər. Yağlı yemək xoşlayanlar isə cəld və çevik olurlar. Həddindən artıq açığı olmaları bir çox hallarda həmsöhbətlərinin xətrinə dəyir.

Ət yeməyi xoşlayanlar həyatda uğur əldə etməyə çətinlik çəkmirlər. Onlar eyni zamanda ambisiyalı olur. Lakin tərəf müqabil kimi daimi olurlar və başladığı işi çox vaxt başa çatdırmırlar. Öz istəklərini həyata keçirmək məqsədilə bəzən istənilən situasiyadan sui-istifadə edə bilirlər. Ət yeməyi xoşlayanlar tənqidləri sakit qarşılaya bilmirlər. Onlar adətən mədəbəğirsəq xəstəliklərindən əziyyət çəkmirlər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 3.050